Mācību materiāls

darbam ar skolēniem diasporā

Latviešu valodas
aģentūra

Kristīna Putene

Mācību materiāli darbam ar diasporas skolēniem

Redaktore *Skaidrīte Ivanišaka*

Māksliniece maketētāja *Anita Ozoliņa*

© Latviešu valodas aģentūra, 2017

Esmu bezgala pateicīga, ka mana dzīve ir tik interesanta un bagāta, jo protu latviešu valodu. Vēlos pavērt durvis uz šo pasauli latviešu bērniem, kas dzīvo un aug ārpus Latvijas. Abi ar vīru Mārtiņu lepojamies ar saviem četriem, nu jau pieaugušiem, bērniem, kas visi runā, lasa un raksta latviski. Gūstam prieku, ceļojot uz vietām, kur iespējams nakšņot teltīs, iet pārgājienos un braukt ar divriteni.

Īpašs paldies 1969. gadā Austrālijā izdotās grāmatas „Runāsim latviski!" redakcijas kolēģijai. Daudzi tajā iekļautie stāstiņi ir arī šī mācību materiāla pamatā.

Mācību materiāla autore
Kristīna Putene

SATURS

1. Es un citi 6
Lasāmviela. Notikumi kādā pēcpusdienā 7
Darba lapa 8
Tabulas 9
2. Ģimene un radi 10
Vārdu krājums. 1. mācību diena. Mana ģimene 11
Vārdu krājums. 2. mācību diena. Mani radi 12
Lasāmviela. Jauns draugs 13
Lasāmviela. Aivara vēstule krusttēvam Bostonā 14
Darba lapa. 1. mācību diena. Ģimene 15
Darba lapa. 2. mācību diena. Radi 16
Tabulas 19
Pārbaudes darbs 20
3. Mājās 22
Vārdu krājums. 1. mācību diena. Mājas ārpuse 25
Vārdu krājums. 2. mācību diena. Mājas iekšpuse 26
Lasāmviela. Savādā māja 27
Lasāmviela. Pazudušais nazis 29
Lasāmviela. Tincis ciemojas pie Ilzītes 31
Lasāmviela. Pārsteigums mammai 33
Darba lapa. 1. mācību diena. Māja 35
Darba lapa. 2. mācību diena. Istabas 38
Darba lapa. 3. mācību diena. Istabu iekārtojums 40
Darba lapa. 4. mācību diena. Māja un istabas 42
Tabulas 45
Pārbaudes darbs 49
4. Skolā 52
Vārdu krājums. 1. mācību diena. Skola un skolas lietas 54
Vārdu krājums. 2. mācību diena. Mācību priekšmeti 55
Lasāmviela. Mūzika tautas dejās 56
Darba lapa. 1. mācību diena. Skola un skaitļi 58
Darba lapa. 2. mācību diena. Skola 59
Pārbaudes darbs 61
5. Ēdiens un ēšana 64
Vārdu krājums. 1. mācību diena. Ēdiens un ēdienreizes 66
Vārdu krājums. 2. mācību diena. Ēdiena gatavošana, garšvielas, trauki 68

Lasāmviela. Kas ir debesmanna? 69
Lasāmviela. Pie galda nevajag barot dzīvniekus 70
Lasāmviela. Folkkluba „Ala” ēdienkarte 71
Darba lapa. 1. mācību diena. Ēdiens un ēdienreizes 73
Darba lapa. 2. mācību diena. Trauki un ēdienreizes 76
6. Ķermenis 77
Vārdu krājums. 1. mācību diena. Galva, seja un ķermenis 79
Lasāmviela. Asaras 83
Lasāmviela. Sarkangalvīte 84
Lasāmviela. Daugavas racēji 86
Darba lapa. 1. mācību diena. Ķermenis (1) 87
Darba lapa. 2. mācību diena. Ķermenis (2) 89
Darba lapa. 3. mācību diena. Ķermenis (3) 92
Spēļu materiāli 93
Pārbaudes darbs 96
7. Gadalaiki, laikapstākļi un svētki 98
Vārdu krājums. 1. un 2. mācību diena. Gadalaiki, nedēļa, gads un svētki 100
Vārdu krājums. 3. mācību diena. Svētki un svinēšana 102
Vārdu krājums. 4. mācību diena. Laikapstākļi un dabas parādības 103
Lasāmviela. Bērni gaida Lieldienas 105
Lasāmviela. Nāk vasara 106
Lasāmviela. Dzimšanas diena 108
Lasāmviela. Vēstule 109
Darba lapa. 1. mācību diena. Gads un gadalaiki 111
Darba lapa. 2. mācību diena. Divpadsmit mēneši 113
Darba lapa. 3. mācību diena. Svētki 114
Darba lapa. 4. mācību diena. Laikapstākļi 116
Kartītes. 1. un 2. mācību diena. Vingrinājumiem klasē un spēlēm 118
Tabulas 119
Pārbaudes darbs 121

Norādījumi skolotājam

1. tēma. ES UN CITI	1 mācību diena
MĀCĪSIMIES iepazīties, iepazīstināt un īsi pastāstīt par sevi un citiem; lietot personas vietniekvārdus; darbības vārda „būt” personu formas tagadnē; nosaukt un rakstīt datumu.	
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI: dažādi cilvēku attēli, vietniekvārdu tabulas, darbības vārda „būt” tabula.	
SKOLOTĀJS	SKOLĒNI
Lasīšana Iepazīstināt ar jauno vielu, īsi izstāstīt stāstu „Notikumi kādā pēcpusdienā”; pārrunāt vārdu krājumu un gramatiskās formas izceltajos teikumos. *Atrast vietniekvārdus izceltajos teikumos, pārrunājot pārliecināties, ka skolēni zina, uz kuru cilvēku katrs vietniekvārds attiecas.*	**Lasīšana** Lasīt izceltos teikumus.
Vārdu krājums un gramatika Iepazīstināt ar jauniem vārdiem, kas apkopoti sarakstos, un tabulām, kā arī pārrunāt nezināmos vārdus. *Pārrunāt vietniekvārdu tabulās iekļauto informāciju, lai skolēni prastu tajās orientēties.* Mācīt pareizi rakstīt un nosaukt datumu. *Uzsvērt atšķirības starp mītnes zemes valodā un latviešu valodā pieņemto datuma pieraksta formu.*	**Vārdu krājums un gramatika** Vārdu sarakstiem pierakstīt klāt savus skaidrojumus angliski, ja nepieciešams. Uzrakstīt un nosaukt datumu. *Visa klase kopā un vairākkārt, ja tas ir nepieciešams.* Uzrakstīt un nosaukt savu dzimšanas dienas datumu.
Runāšana Uz tāfeles uzrakstīt paraugteikumus un demonstrēt, kā pareizi stāstīt. *Mani sauc ... . Es esmu skolniece /latviete/ amerikāniete. Man ir ... gadi.* *Es piedzimu… .* *Tevi sauc ... . Tu esi … . Tev ir ... gadi.* *Viņš / viņa piedzima … .*	**Runāšana** Atkarībā no klases lieluma sarunas pa pāriem vai pa vienam pēc kārtas. Galvenais, lai visi var iespējami vairāk runāt, nevis gaidīt savu kārtu, klausoties citus. *Skolēni stāsta par sevi, tad – viens par otru gan 2., gan 3. personā. Izmantojot žurnālos publicētos cilvēku attēlus, skolēni stāsta par izdomātiem cilvēkiem.*
Rakstīšana Uz tāfeles uzrakstīt paraugteikumus un demonstrēt, kā pareizi noteikt vārda galotni.	**Rakstīšana** Vingrināties rakstīt teikumus līdzīgus tiem, kas rakstīti uz tāfeles. *Atkarībā no klases lieluma daži skolēni vispirms raksta pa teikumam uz tāfeles, tad visi kopā pārbauda, vai uzrakstīts pareizi, izlabo kļūdas, ja tādas ir. Pareizos teikumus visi ieraksta burtnīcā.*
MĀJASDARBS *Lasīšana.* Stāsts „Notikumi kādā pēcpusdienā”. *Darba lapa.* *Domraksts.* Skolēni klasē izvēlas cilvēka attēlu un raksta īsu sacerējumu, iepazīstinot ar izvēlēto cilvēku – kā viņu sauc, cik vecs viņš ir, un sniedz citu vienkāršu informāciju par attēlā redzamo personu.	

SATURS

LASĀMVIELA

Notikumi kādā pēcpusdienā

Stāsts

Pārnākuši no skolas, bērni nezina, ko iesākt.

„Ko mēs tagad varētu darīt?" bēdājas Jānītis.

„Es zinu!" iesaucas Maija. „Iesim dārzā un spēlēsim slēpšanos."

Bērni izskrien dārzā. Maija stāv pie lielā bērza un sauc: „Es tagad skaitīšu līdz divdesmit, un jūs abi paslēpieties!"

„Nāc, Jānīt, mēs abi divi paslēpsimies, un tad Maija mūs meklēs. Tikai neskaiti par daudz ātri, lai mēs varam kārtīgi noslēpties!" māsai vēl uzsauc Aivars.

„Es pati zinu, kā jāskaita!" atbild Maija.

Maija meklē ilgi. Tad viņa sauc: **„Aivar, Jāni, es jūs redzu!** Jūs abi tupat aiz lielā krūma."

„Tu lūrēji!" dusmīgi sauc Aivars. „Kā tu varēji mūs redzēt, ja mēs tevi neredzējām?"

Izceļas liels tracis. Izskrien māte.

„Es jums, bērni, neļaušu spēlēties, jo jūs tad vienmēr strīdaties. Bet tagad nāciet iekšā, ēdīsim launagu!"

Pie durvīm zvana.

„Tas ir mūsu kaimiņš Kalniņa kungs!" sauc Aivars. **„Es redzēju, ka viņš gāja gar logu."**

„Labdien, bērni! Es jums atdzinu divriteni, kuru esmu salabojis un pārkrāsojis."

„Mans vecais divritenis!" iesaucas Aivars. „Es to tagad atdošu Jānītim, tad viņam būs pašam savs braucamais."

„Jā," paskaidro Maija, „jo mēs abi ar Aivaru pirksim sev jaunus divriteņus."

„Paldies, Kalniņa kungs," saka Jānītis, „ka tu salaboji divriteni un ka tu man to atnesi!"

Visi sāk smieties, Jānītis nesaprot, par ko viņi smej.

„Redzi, Jānīt," māte viņam paskaidro, „savu ģimeni – brāli, māsu, mani un tēti – tu vari uzrunāt uz tu, tāpat savus draugus un skolas biedrus. Bet pieaugušu cilvēku, kas nav radinieks, latviešu valodā uzrunā ar Jūs."

„Paldies, Kalniņa kungs, ka Jūs salabojāt divriteni un man to atnesāt!"

J a u t ā j u m i

1. Kādu spēli bērni spēlēja?
2. Kā šo spēli spēlē, kādi ir tās noteikumi?
3. Kā bērniem veicās?
4. Ko teica māte?
5. Ko Kalniņa kungs bērniem atdzina?
6. Ko viņš ar divriteni bija izdarījis?
7. Kam divritenis piederēja?
8. Ko Aivars un Maija solīja darīt?
9. Vai Jānītis Kalniņa kungam pateicās par darbu?
10. Ko latviešu valodā uzrunā ar Tu, ko – ar Jūs?

DARBA LAPA

1. Ieraksti teikumā pareizo vārdu! Visi nebūs jālieto! Ja nepieciešams, izmanto tabulu!

V ā r d i d a r b a m:

es, tu, viņš, viņa, mēs, jūs, viņi, viņas;
mani, tevi, viņu, mūs, jūs, viņus, viņas;
man, tev, viņam, viņai, mums, jums, viņiem, viņām.

Sandra stāsta par sevi.

_____ sauc Sandra. _____ ir 8 gadi. _____ dzimšanas diena ir 2008. gada 8. augustā. _____ esmu latviete.

Sandra stāsta par savu draugu Pēteri.

_____ sauc Pēteris. _____ ir 7 gadi. _____ ir amerikānis.

Sandra stāsta par sevi un savu draudzeni.

_____ esam skolnieces. _____ abām ir 8 gadi.

Sandra stāsta par savu brāli un viņa draugu.

_____ir zēni. _____ mācās septītajā klasē.

2. Ieraksti teikumā iederīgo vārdu!

esat ir ir esi ir

esmu esi esmu esam ir

Es _____meitene. Es _____ no Ņūdžersijas.

Tu _____ skolnieks. Mēs _____ bērni.

Miķelis _____ mans draugs. Viņš _____ no Ņujorkas.

Jūs _____ draudzenes.

Viņš _____ ir jauns, bet viņa _____ veca.

Kas tu _____?

TABULAS

Kas?	Ko?	Ko darīt?	Jautājums	Atbilde
es	mani		Kā mani sauc?	Mani sauc Jānis.
tu	tevi		Kā tevi sauc?	Mani sauc Jānis.
viņš, viņa	viņu	saukt	Kā viņu sauc?	Viņu sauc Jānis. Viņu sauc Ieva.
mēs	mūs		Kā mūs sauc?	Mūs sauc Andris un Valdis.
jūs	jūs		Kā jūs sauc?	Mūs sauc Iveta un Juris.
			Kā **J**ūs sauc?	**M**ani sauc Jana.
viņi, viņas	viņus, viņas		Kā viņas sauc?	Viņas sauc Ieva un Līga.
			Kā viņus sauc?	Viņus sauc Jānis un Juris.

Kas?	Kam?
es	man
tu	tev
viņš	viņam
viņa	viņai
mēs	mums
jūs	jums
viņi	viņiem
viņas	viņām

Kas?	Būt
es	esmu
tu	esi
mēs	esam
jūs	esat
viņš, viņa, viņi, viņas	ir

Norādījumi skolotājam

2. tēma. ĢIMENE UN RADI	2 mācību dienas
MĀCĪSIMIES nosaukt ģimenes locekļus un radus; stāstīt par cilvēka izskatu un rakstura īpašībām; lietot personu vietniekvārdus datīvā un akuzatīvā; saskaņot īpašības vārdu ar lietvārdu skaitlī un dzimtē.	
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI: ģimenes koks, skolēnu ģimenes un radu fotogrāfijas; lietvārdu tabulas.	
SKOLOTĀJS	SKOLĒNI
Lasīšana Ātri iztaujāt par iepriekš apgūto mācību vielu. Iepazīstināt ar jauno mācību vielu, īsi izstāstīt lasāmos tekstus; pasvītrot vārdus un gramatiskās formas izceltajos teikumos. *Iepazīstināt ar vārdiem, kas nosauc ģimenes locekļus/ radus. Pārrunāt cilvēku īpašības izceltajos teikumos.* *Pievērst uzmanību lietvārdu un vietniekvārdu galotnēm datīvā un akuzatīvā (kam ir…?, ko tu redzi/ mīli?).* *Izcelt, ka īpašības vārda galotne mainās atkarībā no lietvārda skaitļa un dzimtes: stāsta par sievieti vai vīrieti, par vienu vai vairākiem.*	**Lasīšana** Atbildēt uz jautājumiem, pārrunāt mājasdarbu. Lasīt izceltos teikumus.
Vārdu krājums un gramatika Iepazīstināt ar jaunajiem vārdiem un gramatiku. *Pārrunāt lietvārdu tabulas. Pārliecināties, ka skolēni saprot, kā tās lieto: noteikt lietvārda dzimti, saprast, kādu jautājumu grib uzdot un kā uz to pareizi atbildēt; atrast pareizo galotni.*	**Vārdu krājums un gramatika** Vārdu sarakstos iekļautajiem jaunajiem vārdiem pierakstīt klāt savus skaidrojumus arī angliski, ja tas ir nepieciešams. Papildināt īpašības vārdu sarakstu pēc izvēles un vajadzības.
Runāšana Uzrakstīt paraugteikumus un demonstrēt pareizu stāstījumu. *Piemērs.* *Tā ir mana māsa. Manu māsu sauc ….* *Viņai … ir … gadi. Viņa ir sieviete. … ir gara. … patīk lasīt.* *Tas ir mans vectētiņš. Manu vectētiņu sauc … . … ir … gadi. Viņš ir vīrietis. … ir garš. … patīk makšķerēt.*	**Runāšana** Sarunas pa pāriem vai pa vienam atkarībā no skolēnu skaita klasē. Galvenais, lai visi var iespējami vairāk runāt, nevis gaidīt savu kārtu, klausoties citus. *Skolēni stāsta par kādu savas ģimenes locekli.* *Skolēni stāsta par saviem radiem vai izdomā stāstījumu par cilvēkiem, kas redzami ģimenes kokā.*
Rakstīšana Uzrakstīt paraugteikumus un demonstrēt, kā noteikt vārda galotni.	**Rakstīšana** *Vingrināties rakstīt līdzīgus teikumus klasē rakstītajiem.*
MĀJASDARBS ***1. mācību diena.*** Lasīt stāstu „Jauns draugs”, aizpildīt darba lapu „Ģimene”, rakstīt domrakstu „Man tuvie cilvēki”, raksturojot savus ģimenes locekļus. ***2. mācību diena.*** Lasīt stāstu „Aivara vēstule”, aizpildīt darba lapu „Radi”, rakstīt domrakstu „Man tuvie cilvēki”, raksturojot divus vai trīs radiniekus.	

VĀRDU KRĀJUMS

1. mācību diena

MANA ĢIMENE

Cilvēki, kam kopīga izcelsme

ģimene
radi, radinieki
senči
tauta

Ģimene

vīrs
sieva
tēvs, tētis, paps*
māte, mamma, mammīte
bērns
dēls
meita
brālis, brālītis
māsa, māsiņa

Cilvēka izskats

garš
īss
jauns
resns
skaists
slaids
stiprs
tievs
vājš
vecs

Cilvēka rakstura īpašības

aktīvs
čakls
jauks
jautrs
kluss
mierīgs
pieklājīgs
skaļš
slinks
strādīgs

* sarunvalodas vārds

VĀRDU KRĀJUMS

2. mācību diena

MANI RADI

Dažāda vecuma ģimenes locekļi

vecvecāki
vectēvs, vectētiņš, vecpaps*, opaps*
vecāmāte, vecmāmiņa, omamma*, omīte*
mazbērni
mazdēls
mazmeita
vedekla
znots

Citi radi (radinieki)

brālēns
māsīca
tēvocis, onkulis*
tante
krusttēvs
krustmāte

* sarunvalodas vārds

LASĀMVIELA

1. mācību diena

JAUNS DRAUGS

Pirmajā skolas dienā Aivaram blakus apsēžas svešs zēns. Aivars ar visiem pārējiem klasesbiedriem bijis kopā no pirmās klases. Zēns kautrīgi paskatās uz Aivaru, bet tad tūlīt novērš skatienu. Pienāk skolotāja un iepazīstina ar svešo zēnu: „Aivar, šis ir Andris. Viņa ģimene nesen pārcēlusies uz šejieni, un viņš tagad būs mūsu klasē. Lūdzu, palīdzi viņam iejusties mūsu skolā!"

Kā vislabāk iepazīties? Laikam būs par sevi kaut kas jāpastāsta.

Aivars pasniedz labo roku un sāk: „Sveiki, mani sauc Aivars Vītols. Vai tev ir kāds brālis vai māsa?" Svešais zēns arī pasniedz roku un pasmaida: **„Mani sauc Andris, un man ir viena jaunāka māsa Andra."** Aivars atbild: **„Manu māsu sauc Maija. Viņa ir gudra, bet nekārtīga."** Zēni atklāj, ka māsas ir līdzīgā vecumā un abas reizēm traucē spēlēšanos.

„Mums būs viņas jāiepazīstina. Lai viņas spēlējas kopā un liek mūs mierā!" iesaka Andris. **„Man arī ir jaunāks brālis. Viņu sauc Jānis,"** piebilst Aivars. „Viņš arī mani dažreiz traucē."

Kad pienāk starpbrīdis, zēni var piecelties kājās un iziet skolas pagalmā. Aivars ievēro, ka **Andris ir slaids un garš.** Citi klasesbiedri jau spēlē basketbolu, un Andris pieiet tuvāk basketbola laukumam. **Klasē ir arī gara meitene,** kas vienmēr piebiedrojas zēniem. Tā ir Silvija.

Pēkšņi kāds stiprāk met bumbu, un tā lido uz Andra pusi. Viņš bumbu noķer, pagriežas pret grozu un viegli to iemet. Nu visi pienāk un aicina viņu spēlēt. „Vai tu esi spēlējis kādā komandā?" „Kur tu iemācījies tik labi mest?" „Cik ilgi tu esi spēlējis basketbolu?" Jautājumi skan viens pēc otra. Necik ilgi, un **Andris vairs neliekas ne kautrīgs, ne kluss.** Viņš izrādās veikls sportists ar labu humora izjūtu.

Pēc skolas Aivars un Andris apmainās ar telefona numuriem un norunā sazvanīties. Kad mājas darbi būs padarīti, varbūt viņi var satikties un uzspēlēt basketbolu. Viņi centīsies sapazīstināt arī abas mazās māsas, lai tās vairs netraucē lielos brāļus.

J a u t ā j u m i

1. Cik katram zēnam ir brāļu un māsu?
2. Ko zēni stāsta par saviem brāļiem un māsām?
3. Pastāsti par Andri! Kādas īpašības viņam piemīt?

LASĀMVIELA

2. mācību diena

AIVARA VĒSTULE KRUSTTĒVAM BOSTONĀ

Ņūdžersijā 2016. gada 20. septembrī.

Mīļais krusttēv!

Mamma man teica, lai es Tev nosūtot šo fotogrāfiju. To uzņēmu vectētiņa un vecmāmiņas jubilejā. Kā Tu jau zini, ***manam vectēvam un manai vecmāmiņai ir septiņdesmit pieci gadi.*** *Pagājušajā svētdienā mūsu mājā svinēja viņu zelta kāzas. Viņi ir precējušies piecdesmit gadu. Viņiem ir daudz bērnu un mazbērnu. Mans tēvs ir viņu dēls. Viņiem ir arī citi bērni.* ***Tie ir mana tēva brāļi un māsas.*** *Mana māsa Maija, mans mazais brālis Jānis un es – mēs esam mūsu vectētiņa un vecmāmiņas mazbērni.* ***Mūsu vecvecāku zelta kāzās nofotografēja visu mūsu lielo ģimeni.*** *Fotogrāfs mūs visus nostādīja grupā. Vectētiņu un vecmāmiņu nosēdināja grupas vidū.* ***Viņiem apkārt nostājās un nosēdās viņu dēli un meitas, kā arī znoti un vedeklas.*** *Mēs, bērni, notupāmies lielajiem cilvēkiem pie kājām. Bez mums trim tur bija arī mūsu brālēni un māsīcas.*

Visu labu vēlot,

krustdēls Aivars

Pa to laiku bija pienākusi Maija un Aivaram pār plecu lasīja vēstuli. „Maija, vai tu zini, kas ir znots?”

„Muļķi, protams, ka zinu! Tu iedomājies, ka tu viens pats visu zini?”

„Nu tad izskaidro, gudriniece!”

„Redzi, mana lelle Elefantīne ir mana meita. Tavs lācītis Apolonijs ir viņas vīrs, tātad Apolonijs ir mans znots.”

„Pareizi, znots ir kāda cilvēka meitas vīrs.”

Sarunā iejaucas abu bērnu tēvs: „Bieži cilvēki tā arī saka. Piemēram, mūsu vecmāmiņa par tantes Irmas vīru vienmēr saka – Imants ir manas meitas vīrs.”

„Bet, tēti, vai var teikt arī – mana dēla sieva?”

„Teikt jau var, bet tā nav pieņemts. Dēla sievu latviski mēdz saukt par vedeklu.”

J a u t ā j u m i

1. Kam ir septiņdesmit pieci gadi?
2. Cik gadu ir tavai māsai un tavam brālim?
3. Kas nostājās un apsēdās blakus gaviļniekiem?
4. Kas notupās pie pieaugušo cilvēku kājām?
5. Kā latviski sauc dēla sievu?
6. Kā latviski sauc meitas vīru?

SATURS

DARBA LAPA

1. mācību diena

ĢIMENE

1. Raksti iekavās doto vietniekvārdu pareizā formā!

P i e m ē r s. Mans (es) tētis ir darbā.

1. _____ (tu) tētis strādā skolā.
2. _____ (tu) māsa iet 8. klasē.
3. _____ (jūs) vecāki dzīvo laukos.
4. _____ (mēs) kaimiņi ir amerikāņi.
5. _____ (es) brālis ir zīdainis.
6. _____ (es) meita mācās vidusskolā.

2. Ieraksti teikumā pareizo vārdu!

brālim skaista tēti
māsu kluss
mierīgs mammai slaida

1. Jānis ir _____ un _____.
2. Manu _____ sauc Jānis.
3. Manam _____ patīk sportot.
4. Anna ir _____ un _____.
5. Manai _____ ir 43 gadi.
6. Manu _____ sauc Anna.

3. Izdomā, par kuru ģimenes locekli stāstīts, un pabeidz teikumu!

P i e m ē r s. Manas mātes vīrs ir mans tēvs.

1. Mana māsa ir manas mātes _____.
2. Mana tēva dēls ir mans _____.
3. Mans tēvs un māte ir mani _____.
4. Mans brālis ir manas mātes _____.
5. Mana tēva meita ir mana _____.

DARBA LAPA

2. mācību diena

RADI

1. Ieraksti teikumā pareizo vārdu!

jauns/ jauna vecs/ veca garš/ gara mazs/ maza

slaids/ slaida resns/ resna skaists/ skaista

stiprs/ stipra vājš/ vāja jauks/ jauka strādīgs/ strādīga

čakls/ čakla slinks/ slinka jautrs/ jautra

aktīvs/ aktīva mierīgs/ mierīga pieklājīgs/ pieklājīga

1. Māris valkā jostu, lai viņam nekrīt nost bikses. Māris ir tievs jeb _____ _____.
2. Ilze var stāvēt zem galda. Ilze ir _____.
3. Manam vectētiņam ir 95 gadi. Viņš ir _____.
4. Visiem patīk, kā Māra izskatās. Viņa ir _____.
5. Pēteris vienmēr izpilda visus mājasdarbus laicīgi. Pēteris ir _____.
6. Anna vienmēr pasaka *lūdzu* un *paldies*. Anna ir _____.
7. Silvija nedara savus darbus. Silvija ir _____.
8. Kad Andris ir klasē, viņš sēž savā vietā un gandrīz nekustas. Andris klasē ir _____.

2. Uzraksti atbildi! Izmanto iekavās dotos vārdus! Ja nepieciešams, lieto tabulu!

P i e m ē r s. Kam ir liela māja? (brālis, draugs) – *Brālim un draugam ir liela māja.*

1. Kam ir gari mati? (meitene, māsa)

_____

2. Kam ir deviņi gadi? (dēls, meita)

_____

3. Kam ir tikai viens gads? (mazbērns)

_____

4. Kam ir skaists dārzs? (vecmāmiņa, vectētiņš)

_____

5. Kam ir māja pilsētā? (tavi vecāki, tavi radi)

_____

6. Kam ir liela māja? (krustmāte, krusttēvs)

_____

7. Kam ir gudrs kaķis? (māsīca, brālēns)

_____

8. Kam drīz būs dzimšanas diena? (mamma, tētis)

_____

3. Uzraksti katra cilvēka īpašību! Pabeidz teikumus! Ja nepieciešams, lieto tabulu!

P i e m ē r s. (brālis) – Es rīt satikšu savu (ko?) lielo brāli.

1. (māsīca) – Mana mamma runā ar savu (ko?) _____.
2. (krustmāte) – Mēs Ziemsvētkos satiksim mūsu (ko?) _____.
3. (mazbērni) – Vecmāmiņa un vectētiņš mīl savus (ko?) _____

   _____.
4. (vecāki) – Es vienmēr klausu savus (ko?) _____.
5. (brāļi) – Vai tu pazīsti manus (ko?) _____?

4. Pabeidz teikumus!

1. Mana vecmāmiņa ir mana tēva _____.
2. Mani bērni ir manas mātes _____.
3. Mani mazbērni ir manas meitas _____.
4. Manas mātes māte ir mana _____.
5. Mana tēva māsa ir mana _____.
6. Manas mātes brāļa dēls ir mans _____.
7. Manas mātes brāļa meita ir mana _____.
8. Mana tēva tēvs ir mans _____.

TABULAS

Vīriešu dzimte		
VIENSKAITLIS		
Kas?	**Kam?**	**Ko?**
mans tēvs gudrs tēvs – gudrais tēvs	manam tēvam gudram tēvam – gudrajam tēvam	manu tēvu gudru tēvu – gudro tēvu
mans brālis čakls brālis – čaklais brālis	manam brālim čaklam brālim – čaklajam brālim	manu brāli čaklu brāli – čaklo brāli

Vīriešu dzimte		
DAUDZSKAITLIS		
Kas?	**Kam?**	**Ko?**
mani tēvi gudri tēvi – gudrie tēvi	maniem tēviem gudriem tēviem – gudrajiem tēviem	manus tēvus gudrus tēvus – gudros tēvus
mani brāļi čakli brāļi – čaklie brāļi	maniem brāļiem čakliem brāļiem – čaklajiem brāļiem	manus brāļus čaklus brāļus – čaklos brāļus

Sieviešu dzimte		
VIENSKAITLIS		
Kas?	**Kam?**	**Ko?**
mana māsa gudra māsa – gudrā māsa	manai māsai gudrai māsai – gudrajai māsai	manu māsu gudru māsu – gudro māsu
mana māte čakla māte – čaklā māte	manai mātei čaklai mātei – čaklajai mātei	manu māti čaklu māti – čaklo māti

Sieviešu dzimte		
DAUDZSKAITLIS		
Kas?	**Kam?**	**Ko?**
manas māsas gudras māsas – gudrās māsas	manām māsām gudrām māsām – gudrajām māsām	manas māsas gudras māsas – gudrās māsas
manas mātes čaklas mātes – čaklās mātes	manām mātēm čaklām mātēm – čaklajām mātes	manas mātes čaklas mātes – čaklās mātes

PĀRBAUDES DARBS

Vārds: _____ Datums: _____

1. Apskaties Bērziņu ģimenes koku!

BĒRZIŅU RADI

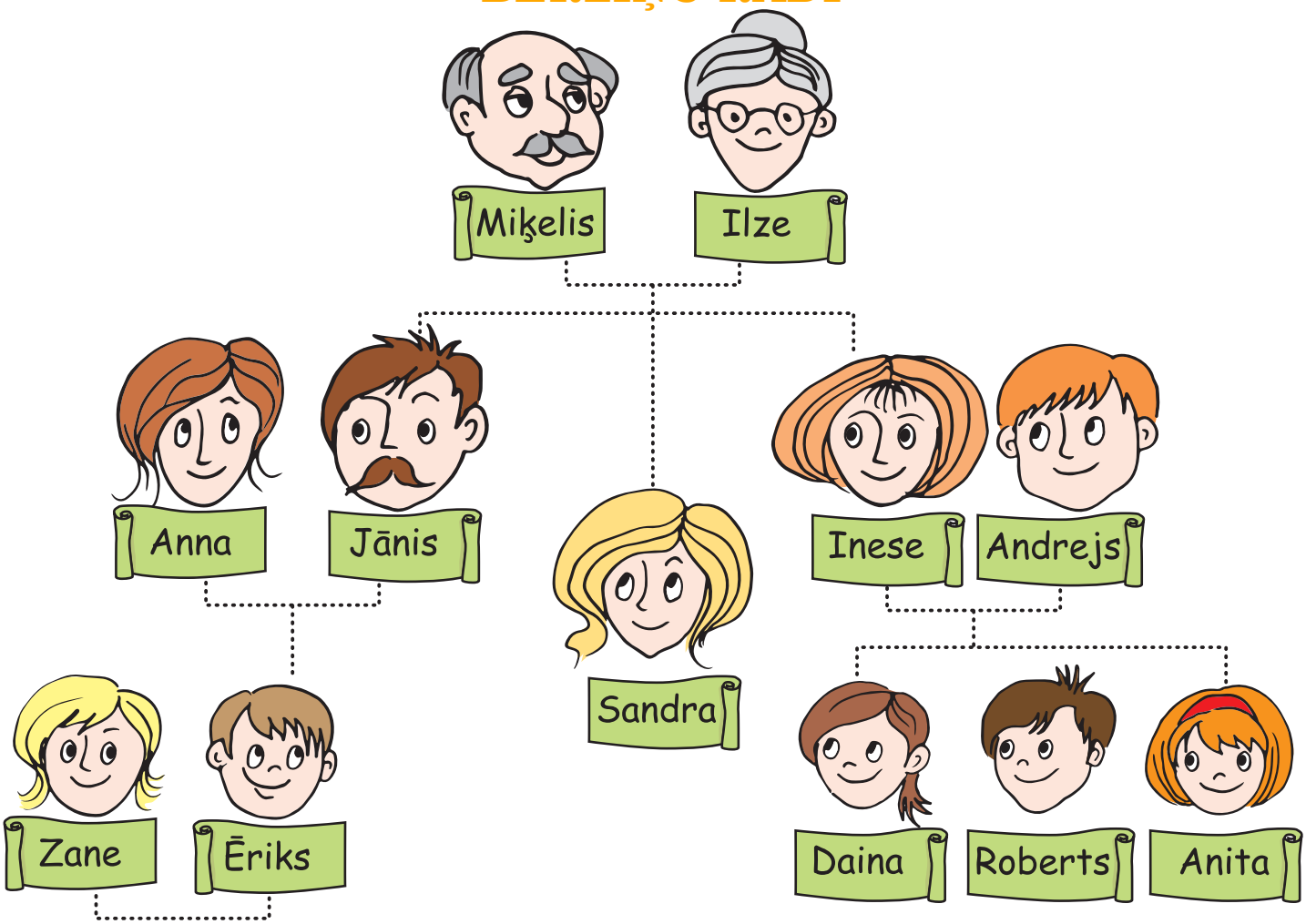

1.1. Ieraksti pareizo radniecību!

P i e m ē r s. Anna ir Jāņa (kas?) <u>*sieva*</u>.

1. Miķelis ir Jāņa (kas?)_____.
2. Ilze ir Roberta (kas?)_____.
3. Anita ir Ērika (kas?) _____.
4. Sandra ir Zanes (kas?)_____.
5. Andrejs ir Ineses (kas?)_____.
6. Roberts ir Zanes (kas?)_____.
7. Zane, Daina un Anita ir Miķeļa un Ilzes (kas?)_____.

1.2. Atbildi uz jautājumu ar pilnu teikumu!

1. KAM ir brilles? _____.

2. KAM ir ūsas? _____.

3. KAM ir blondi mati? _____.

4. KAM ir gari mati? _____.

5. KAM mute ir vaļā? _____.

1.3. Uzraksti trīs cilvēkus, ko katrs mīl!

1. Andrejs mīl (ko?)_____.

2. Sandra mīl (ko?)_____.

3. Ilze mīl (ko?)_____.

2. Pabeidz teikumu, uzraksti cilvēka īpašību!

1. Ojārs nevar pacelt savu dakšu. Viņš ir _____.

2. Mūsu kaķis ēd par daudz. Viņš ir _____.

3. Vecmāmiņa sakārto visu māju. Viņa ir _____.

4. Aija vienmēr atceras pateikt *paldies*. Viņa ir _____.

3. Raksti pareizā formā iekavās doto vārdu! Uzraksti katra cilvēka īpašību! Pabeidz teikumu!

P i e m ē r s. (brālis) – Es rīt satikšu tavu (ko?) <u>lielo brāli.</u>

1. (brālēns) – Mana māsa spēlējās ar savu (ko?) _____.

2. (vectēvs) – Mēs Ziemsvētkos satiksim savu (ko?)_____.

3. (krustmāte) – Es mīlu savu (ko?) _____.

4. (bērni) – Tante Vilma šovakar uzmanīs savus (ko?) _____.

5. (māsas) – Vai tu redzi manas (ko?) _____?

6. (meita) – Vecāki ir lepni par savu (ko?) _____.

Norādījumi skolotājam

3. tēma. MĀJĀS	4 mācību dienas
MĀCĪSIMIES nosaukt priekšmetus, kas atrodas mājas ārpusē, tad priekšmetus, kas ir mājā, istabas un mēbeles; saskaņot īpašības vārdu ar lietvārdu skaitlī un dzimtē; lietot prievārdus un saskaņot lietvārdus ar tiem; lietot darbības vārdus tagadnes vienskaitļa 1. personā.	
1. mācību diena. Mājas ārpuse; saskaņot īpašības vārdu ar lietvārdu dzimtē, skaitlī un locījumā; datīvs un akuzatīvs. ***2. mācību diena.*** Istabas mājā; lokatīvs; darbības vārdi tagadnes vienskaitļa 1. personā. ***3. mācību diena.*** Mājas iekšpuse; prievārdi, lietvārdi pēc prievārdiem; atkārtot, kā saskaņot īpašības vārdu ar lietvārdu skaitlī un dzimtē; datīvs un akuzatīvs. ***4. mācību diena.*** Mājas iekšpuse; prievārdi, lietvārdi pēc prievārdiem; atkārtot, kā saskaņot īpašības vārdu ar lietvārdu skaitlī un dzimtē; datīvs un akuzatīvs.	
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI: dažādu māju attēli; dažādu istabu attēli; spēlei – kartītes ar prievārdiem; sīkas rotaļlietas, krāsainas formiņas; lietvārdu tabulas; tagadnes vienskaitļa 1. personas darbības vārdu tabula.	
SKOLOTĀJS	SKOLĒNI
Lasīšana Mutiski ātri iztaujāt par mājās lasīto. Iepazīstināt ar jauno vielu, īsi izstāstīt; pārrunāt vārdu krājumu un gramatiskās formas izceltajos teikumos. ***1. mācību diena.*** Stāsts „Savādā māja”. *Pārrunāt datīva un akuzatīva lietojumu – ko apskatīt?, ko redzēt?; īpašības vārdu saskaņošanu ar lietvārdu dzimtē, skaitlī un locījumā.* ***2. mācību diena.*** Stāsts „Pazudušais nazis”. *Pārrunāt lokatīva un akuzatīva lietojumu.* ***3. mācību diena.*** Stāsts „Tincis ciemojas pie Ilzītes”. *Pārrunāt prievārdu lietojumu, pievērst uzmanību lietvārda locījumam, ja lietvārds tiek lietots aiz prievārda.* ***4. mācību diena.*** Stāsts „Pārsteigums mammai”. *Atkārtot prievārdus un tiem sekojošo lietvārdu locījumus.*	**Lasīšana** Atbildēt uz jautājumiem, īsi pārrunāt mājās lasīto. Lasīt izceltos teikumus.
Vārdu krājums un gramatika Iepazīstināt ar jaunajiem vārdiem; pārrunāt nezināmos vārdus; ievērot daudzskaitliniekus, piemēram, durvis, griesti. ***1. un 2. mācību diena.*** *Pārrunāt lietvārdu tabulas. Pārliecināties, ka skolēni saprot, kā tās lietot: noteikt lietvārda dzimti, saprast, kā atbildēt uz jautājumu, atrast pareizo galotni.*	**Vārdu krājums un gramatika** Stāstā meklēt lietvārdus, noteikt to dzimti un skaitli. Ieteikums skolēniem: domājot par lietvārdu, atbildēt uz jautājumu *Kas tas ir?*. Vārdu sarakstiem pierakstīt klāt savus skaidrojumus angliski, ja tas ir nepieciešams. Pēc vajadzības papildināt īpašības vārdu sarakstu.

3. mācību diena. *Iepazīstināt ar prievārdiem, sniedzot skolēniem norādi par to, kur jānoliek priekšmets, pārliecināties, ka viņi saprot prievārda nozīmi.* *Piemērs.* *Liec UZ galda! Liec ZEM galda! Liec AIZ muguras!* *Pievērst uzmanību prievārda „uz" lietojumam: uz+akuz. un uz+ģen.* ***4. mācību diena.*** *Atkārtojums pēc vajadzības.*	
Runāšana Uzrakstīt paraugteikumus un demonstrēt pareizu stāstījumu.	**Runāšana** Sarunas pa pāriem vai pa vienam atkarībā no skolēnu skaita. Galvenais, lai visiem ir iespēja vairāk runāt, nevis gaidīt savu kārtu, klausoties citus.

1. mācību diena.
Stāstīt par mājas apkārtni (*KAS tas ir?, KO es redzu?, KAM ir skaista krāsa?*). Vingrināties lietot vienskaitli, tad – daudzskaitli, bet pēc tam teikumus papildināt ar īpašības vārdiem atbilstošajā dzimtē, skaitlī un locījumā.
Piemērs.
Tas ir logs. Es redzu logu. Logam ir skaista krāsa.
2. mācību diena.
Vingrināties lietot lokatīvu. Uzskates līdzeklis: vienkāršs mājas plāns/ zīmējums. Skolēni pabeidz teikumus.
Piemērs.
Tētis lasa avīzi ... (viesistabā). Pēteris klāj galdu ... (ēdamistabā). Aija mazgā rokas ... (tualetē).
Tagadnes vienskaitļa 1. personas darbības vārdi. Pārrunāt par atgriezeniskajiem darbības vārdiem. Ja ir laiks, mācīt, ka darbības vārdu objekti ir akuzatīvā.
Piemērs.
Es lasu grāmatu. Es mazgāju glāzi.
3. mācību diena. Stāstīt par attēlu, izmantojot prievārdus.
Spēle.
Skolēni ceļ prievārdu kartītes pa vienai pēc kārtas un dod pārējiem skolēniem norādījumus, lietojot izvēlēto prievārdu. Pārējie attiecīgi izkustas. Jāseko līdzi, lai skolēni pareizi loka lietvārdus.
Piemērs.
Stāvi pie sienas! Kāp uz krēsla! Lien zem galda! Skaties uz Katrīnu!
4. mācību diena. Atkārtojums.

Rakstīšana Uzrakstīt paraugteikumus un demonstrēt, kā noteikt vārda galotni.	**Rakstīšana** Vingrināties rakstīt teikumus līdzīgus klasē rakstītajiem.
MĀJASDARBI ***1. mājasdarbs.*** Lasīt stāstu „Savādā māja”. Aizpildīt darba lapu „Mājas ārpuse”. Iespējams domraksts „Mana māja”. Uzzīmēt māju un pastāstīt par to. ***2. mājasdarbs.*** Lasīt stāstu „Pazudušais nazis”. Aizpildīt darba lapu. Iespējams domraksts. ***3. mājasdarbs.*** Lasīt stāstu „Tincis ciemojas pie Ilzītes”. Aizpildīt darba lapu. Iespējams domraksts. ***4. mājasdarbs.*** Lasīt stāstu „Pārsteigums mammai”. Aizpildīt darba lapu. Iespējams domraksts „Mana sapņu māja”.	

VĀRDU KRĀJUMS

1. mācību diena

MĀJAS ĀRPUSE

māja, ēka
koka māja
ķieģeļu māja
daudzdzīvokļu māja
daudzdzīvokļu nams
jumts
sienas
stāvs
balkons
stabi
skurstenis
sēta
vārti
vēstuļu kastīte
iebraucamais ceļš
autonovietne, garāža
durvis
logs
lievenis
terase

VĀRDU KRĀJUMS

2. mācību diena

MĀJAS IEKŠPUSE

Mājas iedalījums
stāvs
dzīvoklis
telpa, istaba
priekšnams
gaitenis, koridors
kāpnes
pakāpiens

Istabas un telpas mājā
virtuve
ēdamistaba
dzīvojamā istaba
viesistaba
guļamistaba
vannasistaba
tualete
pagrabs
bēniņi
veļas mazgātava

Istabā ir
griesti
grīda
skapis
durvis
logs
elektrības slēdzis

Kā var māju kopt un sakārtot
slaucīt (putekļus, grīdu), tīrīt, sildīt, vēdināt

Mēbeles
dīvāns
gulta
galds
krēsls
skapis
plaukts
kumode

Lietas, kas ir istabā
atvilktne
drēbju pakaramais
galdauts
glezna
lampa
matracis
paklājs, grīdsega
palags
papīrgrozs
pulkstenis
radio
sega
spilvens
spogulis
spuldze
svečturis
tālrunis, telefons
televizors
vāze

Durvīm ir rokturis,
Logam ir palodze un rokturis.

SATURS

LASĀMVIELA

1. mācību diena

SAVĀDĀ MĀJA

Aiz nākamās šķērsielas pie stūra mājas bija izlikts plakāts, ka pārdod māju. **Tēvs nolēma šo māju apskatīt**, jo kāds no viņa darba biedriem gribēja pārnākt dzīvot šai priekšpilsētā. Maija, Aivars un Jānis devās tēvam līdzi.

Stūra māja būvēta no ķieģeļiem, un tai ir divi stāvi. Uz jumta bija trīs skursteņi. **Ap māju bija augsta sēta**. Dzelzs vārtiņi, ieejot pagalmā, stipri čīkstēja. Kājceliņš nebija kopts. Priekšdurvis greznoja dīvaini izliekts rokturis, zem kura bija **liels** atslēgas **caurums**.

Tēvs piezvanīja. Pēc brīža durvīs atvērās **mazs lodziņš**, pa kuru ārā raudzījās sirms vīrs ar izspūrušiem matiem.

„Tā ir spoku māja," čukstēja Maija.

Kad tēvs bija izstāstījis, kādēļ atnācis, durvis lēni atvērās. Priekšnams bija tumšs un drēgns. Ēkā bija divi dzīvokļi: viens apakšstāvā un otrs augšstāvā. Sirmais vīrs klusēdams veda Vītolus augšstāvā pa šaurām koka trepēm. Tās čīkstēja zem katra soļa. Dzīvoklis bija tukšs. Virtuvē bija veclaicīga gāzes plīts. Ūdens no krāna pilēja izlietnē. Stūrī bija vecs ledusskapis.

Bērniem ļoti nepatika nevēdinātās un piesmakušās telpas. Maija ar Aivaru izgāja uz mazā balkona. **No tā varēja redzēt pagalmu un dārzu ar aizaugušām puķu dobēm, lieliem krūmiem un kokiem.** Zem balkona bija iebraucamais ceļš. Ieejot dzīvojamā istabā, **viņi pie sienas redzēja lielu, melnu zirnekli**, kas lēni kustināja spalvainās kājas.

„Man te nepatīk, es gribu iet mājās," Jānis čukstēja tēvam. „Iesim," teica tēvs, „te patiesi nav nekā laba, ko redzēt."

J a u t ā j u m i

1. Vai uzzīmētā māja ir tā pati, ko apskatīja Vītoli? Kāpēc tu tā domā?
2. Uzzīmē māju, ko Vītoli apskatīja, un pastāsti par to!
3. Cik dzīvokļu bija mājā?
4. Kāds bija mājas dārzs?
5. Ko bērni redzēja dzīvojamā istabā?
6. Kādēļ Vītoli aizgāja, māju neapskatot?

LASĀMVIELA

2. mācību diena

PAZUDUŠAIS NAZIS

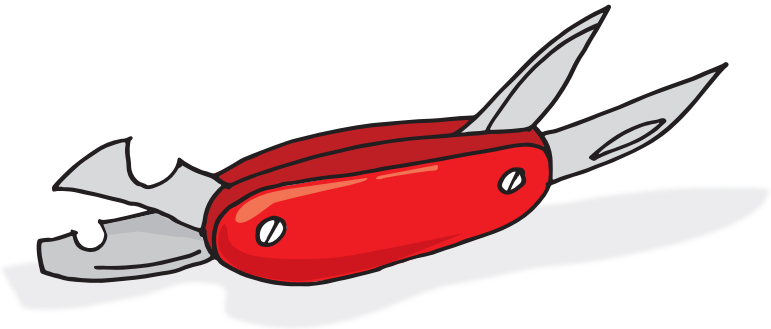

Aivars pamodās. Viņš bija slikti gulējis. Sega bija gultas vienā pusē, un palags otrā. Mazais spilvens bija nokritis uz grīdas.

Kur gan tas nazis varēja palikt? Vēl vakar tas taču bija Aivara kabatā, kad viņi abi ar Jāni skraidīja pa dārzu un slēpās aiz krūmiem. Nazis bija krustmātes dāvana, ko viņš gribēja rādīt saviem klasesbiedriem.

Kļuva gaišāks, un Aivars sāka vērot istabu. Vai nazis būtu šeit pazudis? **Jānis vēl gulēja aizmidzis savā gultā** pie pretējās sienas. Aivars lēnām piecēlās un vēlreiz sāka pārmeklēt telpu. Uz galda bija galdauts, puķu vāze un dažas grāmatas. Tur naža nebija. Atvilktni Aivars jau vakar bija pārmeklējis. Zem grīdsegas nazis nevarēja būt. Aiz krēslu atzveltnēm nekas nevarēja aizkrist. Sienas bija gludas. Varbūt nazis bija uz palodzes aiz aizkariem? Varbūt aiz gleznas vai fotogrāfijām pie sienas? Par šādu domu Aivars pasmējās. Kā gan nazis tur varētu būt! **Bet varbūt skapī? Iekarot skapī drēbes**, nazis varēja izkrist no kabatas.

Arī šajās vietās Aivars neko neatrada. Viņam likās, ka nazis varētu būt visur: aiz svečtura, spoguļa vai papīrgrozā.

Te Aivaram iešāvās prātā mātes vārdi: **„Novelc netīro kreklu un atstāj to veļas mazgātavā netīrās veļas grozā."**

Viņš atcerējās, ka tētis reiz sava krekla kabatā bija aizmirsis teātra biļetes. **Veļas mazgājamā mašīnā** biļetes visu krekla kabatu bija sakrāsojušas zilu. Aivars ātri izgāja no guļamistabas un caur dzīvojamo istabu, viesistabu, ēdamistabu un virtuvi devās uz veļas mazgātavu. Tur vēl bija tumšs. Sataustījis slēdzi, Aivars ieslēdza gaismu. Te, veļas grozā, bija viņa krekls. To cilājot, nazis nokrita uz grīdas.

Nazis bija atrasts.

Tai brīdī Aivars vecāku guļamistabā dzirdēja modinātāja zvanu. Priecīgs viņš devās pie vecākiem.

Jautājumi un uzdevumi

1. Kādēļ Aivars bija uztraucies un nebija izgulējies?
2. Kur Aivars ar Jāni iepriekšējā dienā bija skraidījuši?
3. Kur Aivars skatījās, kad viņš istabā meklēja nazi?
4. Nosauc mēbeles un mantas, kas bija Aivara guļamistabā!
5. Kur Aivars atrada nazi?
6. Kas bija pirmā lieta, ko Aivars darīja, kad ienāca veļas mazgātavā?
7. Kādēļ Aivars devās pie vecākiem, kad viņu modinātājs bija nozvanījis?

LASĀMVIELA

3. mācību diena

TINCIS CIEMOJAS PIE ILZĪTES

Glītas mājas priekšā automobilis apstājas, un kaķītis dabū iepazīties ar Rūju ģimenes ērto dzīvokli. „Cik te jauki! Mīkstas grīdsegas, mīksti krēsli. Te visur var gulēt!"

Ilzīte paņem kaķēnu klēpī, nes no telpas telpā un rāda: „Te ēdamistaba, te viesistaba, te tētis strādā, te – māmulīte un es. Tev būs jādzīvo kopā ar **manām lellēm**." Pēc vakariņām meitene ieliek Tinci leļļu gultā un apsedz ar **raibu segu**. Gulta laba. Tā kaķītim patīk, bet segties tam negribas. Kā Ilzīte aiziet **no gultas**, tā Tincis saritinās kamolā virs segas. „Tinci! Kas tā par gulēšanu!" meitene rājas. „Galvai jābūt **uz spilvena**! Un jāapsedzas līdz pleciem! Tā es guļu, tā guļ manas lelles. Un tev būs tāpat jādara! Klausi!" Lai drīzāk būtu miers, kaķītis paklausa. Bet līdzko Ilzīte izslēdz gaismu, Tincis atkal iekārtojas, kā grib.

Otrā rītā kaķītis pamostas agri, bet laukā netiek. **Uz** loga **palodzes** apsēdies, viņš mazgājas – palaiza ķepu, laiž to **gar vienu ausi**, gar otru un domā: „Vai man jāsteidzas **uz jūrskolu**? Nav, nav. Vakars vēl tālu. Labāk pamācīšos Ilzītes rotaļas. Arī tās kaķu skolā noderēs." Tincis priecīgi sagaida meiteni: „Spēlēsimies?"

„Nē!" Ilzīte izskatās noraizējusies. Sauc māti, lai tā palīdz izdomāt, kur dabūt mazu priekšautiņu, ko apsiet Tincim, kad tas sēdēs **pie** brokastu **galda**. Māte apsola priekšautiņu uzšūt. Līdz vakaram tas būšot gatavs. Bet Ilzīte negrib gaidīt. Tā apsien Tincim kabatlakatiņu **ap kaklu** tā, ka pats lakatiņš apklāj krūtis. To Tincis pacietīgi ļauj. Nepretojas arī tad, kad tam liek sēdēt **pie galda**. Tincis uzliek priekšķepas **uz** galda **malas** un apskata ēdienus. „Gribi pieniņu?" Ilzīte sniedz kaķītim krūzīti.

Pienu Tincis grib gan, bet negrib **no krūzītes** dzert. „Tā kaķi nedara! Tā kaķu skolā man nebūs jāmācās," viņš pretojas. Redzēdama, ka Tincis krūzīti nelietos, meitene sameklē tējkaroti. „Mācies ēst ar to," viņa saka.

„Kā tas izskatīsies, ja mēs visi ēdīsim **ar karotēm**," prāto Tincis.

„Tu bāzīsi degunu šķīvī? Nu! Ver muti vaļā! Klausi!"

„Nē!" Tincis sakož zobus.

„Tad tu pienu nedabūsi!" Ilzīte draud.

Tincis vairs pienu negrib. Viņš apēd maizes gabaliņu, desas ripiņu un nolec **no krēsla**. Bet Ilzīte tūliņ steidzas pakaļ: „Nebēdz! Pēc brokastīm jaiztīra zobi." Tā saķer Tinci un nes uz vannasistabu. „Es tev atdošu savu veco zobu suku. Skaties, tā zilā būs tava. Es pati tīrīšu zobus ar dzelteno."

Tincis pat nepaskatās **uz** zobu **sukām**. „Vai gan kāds būtu redzējis kaķim netīrus zobus? Tie vienmēr ir balti, vienmēr tīri. Lai cilvēki tīra zobus, man nevajag!" viņš ķepurojas un aizmirst ievilkt asos nagus mīkstajās pēdiņās. No zobu tīrīšanas nekas vairs neiznāk. Ilzīte dabū elkonī trīs sarkanas svītras, Tincis – pļauku.

Traci padzirdējusi, atnāk Rūjas kundze un pamāca meitu: „Ilzīt, tu pārāk ātri gribi kaķīti izmācīt. Pacieties. Radini lēnām, draudzīgi. Tad Tincis izaugs par gudru un pieklājīgu kaķi. Uzmani, kad kaķītis grib tikt pagalmā. Ved to pastaigāties."

Meitene noslauka asaras. „Tā darīšu," viņa apsola.

(Pēc J. Širmaņa)

J a u t ā j u m i u n u z d e v u m i

1. Ko Tincis grib darīt?
2. Pastāsti par divām lietām, ko Ilzīte grib iemācīt Tincim! Kā viņam ar to veicas?
3. Kā Tincis parāda Ilzītei, ko viņš domā?
4. Vai tev ir kāds mājdzīvnieks? Ko tu viņam māci?

LASĀMVIELA

4. mācību diena

PĀRSTEIGUMS MAMMAI

Aivars, Maija un Jānis garlaikojas. Viņiem šodien nav jābūt skolā, bet mamma un tētis ir darbā. Bērniem gribas iet uz kino, bet viņi vieni paši iet nedrīkst.

„Kā mēs pierunāsim mammu, lai vakarā ļauj iet skatīties filmu?" prāto Jānis.

Maija iedomājas: „Ja mēs sakārtosim un iztīrīsim māju, varbūt mamma piekritīs."

Bērni sadala darbus. Jānis piesakās apkopt mājas ārpusi. Vispirms viņš **ar slotu** noslauka lieveni mājas priekšā un celiņu, kas ved **no ielas līdz mājai**. Mauriņā sakrituši nelieli koku zari. Jānis tos salasa. Iebraucamā ceļa malās palikušas bumbas un Jāņa paša divritenis. **Zēns visu sanes atpakaļ garāžā** un noliek savās vietās.

Pa to laiku **Maija strādā virtuvē. Uz letes un izlietnē ir netīri trauki**. Viņa paņem sūklīti, trauku ziepes un visu nomazgā, noskalo un saliek trauku režģī. Maija pirmās mazgā glāzes un kafijas krūzes. Pēc tam viņa mazgā dakšas, karotes un nažus. Tad laiks mazgāt dažus šķīvjus un vienu bļodu. Visgrūtāk iet ar katliņu, kurā brokastīm vārīja putru. Putra mazliet piedega, un Maijai sanāk berzt katliņu, līdz tas ir tīrs. Kad trauki nomazgāti, meitene ar mitru sūklīti noslauka visas letes un galdu. Beigās viņa ar slotu saslauka drupačas, kas nobirušas zemē. Aivars uzņemas sakārtot dzīvojamo istabu. **Pie dīvāna** atrodas trīs pāri kurpju: paša Aivara, Maijas un tēva. Viņš aiznes visas kurpes uz priekšnamu un saliek glīti rindā. **Uz galdiņa** ir izlasītā svētdienas avīze. To var nolikt pie pārstrādājamiem papīriem. Mīkstajā krēslā **pie kamīna** ir Jāņa jaka un skolas soma. To Aivars noliek **pie trepēm**, lai Jānis pats nes uz savu istabu.

Bērni apskata padarīto. „Izskatās daudz labāk!" saka Aivars.

„Vai jūs domājat, ka mamma ļaus iet uz kino?" jautā Maija.

Izstaigājis visas istabas, Jānis iesaka: „Derētu vēl noslaucīt putekļus dzīvojamā istabā, izsūkt grīdsegu ar putekļsūcēju un virtuvē nolikt tīros traukus. Tad gan mamma piekritīs."

Jānis ar lupatu uzmanīgi noslauka putekļus no visiem plauktiem un galdiņiem, kas ir dzīvojamā istabā. Viņš ir ļoti uzmanīgs ar mammas iemīļotajām vāzēm. Pa to laiku Aivars paņem putekļsūcēju un izsūc grīdu. Maija veikli saliek dakšas, karotes un nažus atvilktnē. Viņa sakārto šķīvjus, bļodu un glāzes skapīša plauktā.

Bērni neievēro, ka mājā klusām ienākusi mamma. Viņa stāv un brīnās! „Mīļie bērni, jūs gan esat nopelnījuši kaut ko īpašu! Man būs brīvs vakars, jo jūs esat visu tik jauki sakopuši! Ko mēs visi varētu darīt?"

Ilgi nav jādomā. Visi atbild: „Kino!"

Jautājumi un uzdevumi

1. Kur katrs bērns strādāja?
2. Nosauc darbus, ko katrs bērns darīja!
3. Ko tu gribētu darīt, ja par savas mājas sakopšanu būtu nopelnījis kaut ko īpašu?

DARBA LAPA

1. mācību diena

MĀJA

1. Ieraksti pareizos vārdus!

1. Mūsu mājā nelīst lietus, jo tai virsū ir _____.
2. Kad es esmu mājā, es nejūtu vēju, jo apkārt ir _____.
3. Mājas priekšā ir _____. Pa tām tiek iekšā.
4. Labi, ka mājai ir _____. Vienmēr var redzēt, kāds ārā ir laiks.
5. Mūsu suns nevar aizbēgt, jo dārzam apkārt ir _____.

2. Ar līniju savieno pareizos vārdus no abām kolonnām!

liels	
liela	māja
mazs	jumts
maza	siena
balts	stāvs
balta	balkons
melns	skurstenis
melna	sēta
skaists	vēstuļu kastīte
skaista	logs
jauns	lievenis
jauna	terase
vecs	vārti* (vīr. dz.)
veca	durvis* (siev. dz.)
viens	
viena	

* vienmēr daudzskaitlī

3. Apskati attēlu! Atbildi uz jautājumiem!

KAS te ir? _____

_____

KO tu redzi? _____

_____

KAM ir skaista krāsa? _____

_____

4. Uzraksti četrus teikumus par zīmējumu, vārdu savienojumus lietojot vienskaitlī! Citos četros teikumos vārdu savienojumus iesaisti daudzskaitlī! Ja nepieciešams, izmanto tabulu!

Pi e m ē r s.

Te ir liela māja. Es redzu lielu māju. Lielajai mājai ir skaista krāsa.
Te ir balti logi. Es redzu baltus logus. Baltajiem logiem ir tīri stikli.

VIENSKAITLIS

1. _____

_____

2. _____

_____

3. _____

_____

4. _____

_____

DAUDZSKAITLIS

1. _____

_____

2. _____

_____

3. _____

_____

4. _____

_____

DARBA LAPA

2. mācību diena

ISTABAS

1. Ieraksti pareizo vārdu teikumā tā, lai tas atbild uz jautājumu *kur?*!

virtuve ēdamistaba viesistaba

guļamistaba vannasistaba

pagrabs bēniņi tualete

1. Es pildu mājasdarbus _____.
2. Viņš nomazgā rokas _____.
3. Ģimene ēd vakariņas _____.
4. Pēc lietus mūsu _____ ir ūdens.
5. Mēs glabājam Ziemsvētku rotājumus _____.
6. Pa nakti es esmu savā _____.
7. Māsa tīra zobus _____.

2. Ieraksti piemērotu darbības vārdu teikumos!

1. Es _____ vannasistabā.
2. Es _____ traukus virtuvē.
3. Es _____ guļamistabā.

4. Es _____ un _____ televizoru dzīvojamā istabā.

5. Es _____ pankūkas un _____ zupu virtuvē.

6. Es _____ grāmatu savā guļamistabā.

3. Uzraksti vēl četrus teikumus par to, ko un kurā savas mājas istabā tu dari!

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

DARBA LAPA

3. mācību diena

ISTABU IEKĀRTOJUMS

1. Skaties attēlā, izvēlies pareizos prievārdus un ieraksti tos teikumos!

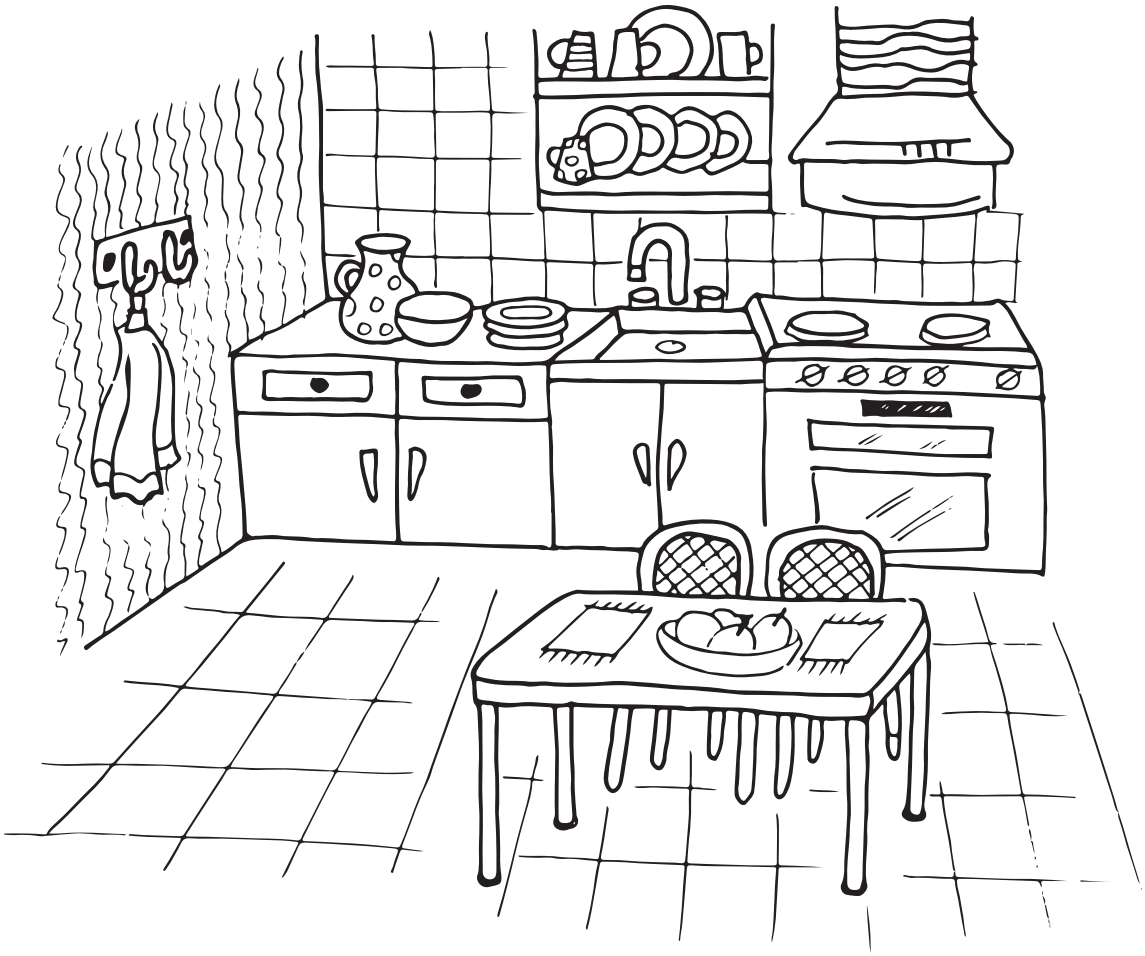

zem pie uz gar

virs aiz par ap

1. Trauku plaukts ir _____ izlietnes.
2. Krēsli ir _____ galda.
3. Trauki ir _____ skapīša.
4. Izlietne ir _____ trauku plaukta.
5. Dvielis karājas _____ sienas.

2. Uzraksti teikumus par attēlu, izmantojot prievārdus! Lieto tabulu ar prievārdiem un lietvārdu galotnēm!

P r i e v ā r d i d a r b a m: aiz, zem, virs, pie, uz, pret, starp.

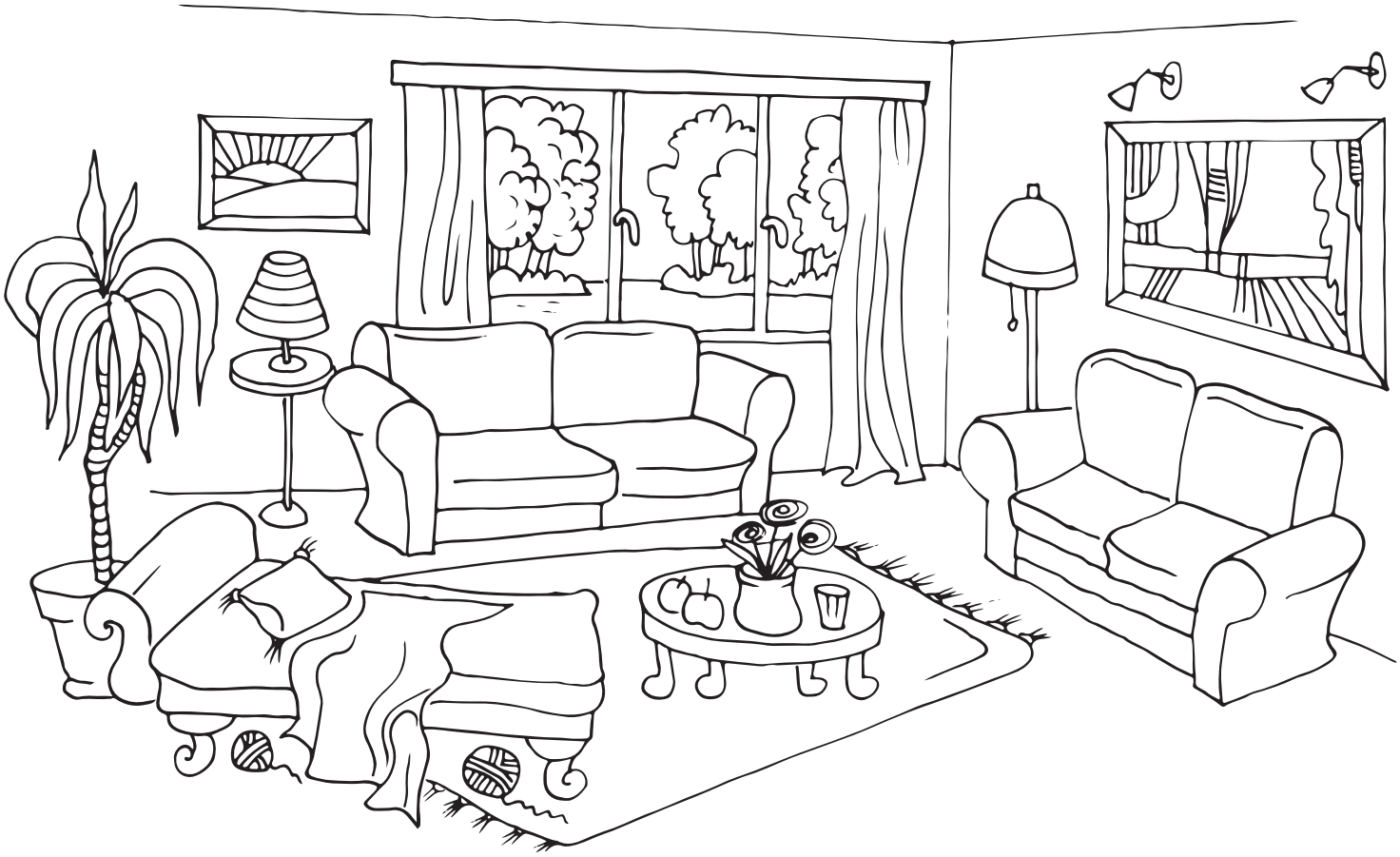

DARBA LAPA

4. mācību diena

MĀJA UN ISTABAS

1. Atbildi uz jautājumu pilniem teikumiem! Dažiem jautājumiem var būt vairākas pareizas atbildes.

P i e m ē r s.

Kur mēs guļam? – *Mēs guļam guļamistabā.*
Kur ir gulta? – *Gulta ir guļamistabā.*

pagrabs | virtuve | tualete | viesistaba

guļamistaba | bēniņi | ēdamistaba | garāža

1. Kur mēs mazgājam traukus? _____

2. Kur ir dīvāns? _____

3. Kur mēs mazgājam drēbes? _____

4. Kur ir galds un krēsli? _____

5. Kur glabā Ziemsvētku rotājumus? _____

6. Kur mazgā rokas? _____

7. Kur pilda mājasdarbus? _____

2. Pabeidz teikumus un pie atbilstošās istabas ieraksti trīs mēbeļu vai mājas ierīču nosaukumus! Atceries, ka jāatbild uz jautājumu *ko?*!

P i e m ē r s.

Savā virtuvē es redzu galdu, krēslus un ledusskapi.

1. Savā guļamistabā es redzu

_____

_____

2. Savā viesistabā es redzu

_____

_____

3. Savā tualetē es redzu

_____

_____

4. Savā gaitenī es redzu

_____

_____

3. Izvēlies sešus prievārdus! Lieto katru prievārdu īsā, vienkāršā teikumā, rakstot par priekšmetiem un mēbelēm, kas ir tavā mājā! Pasvītro prievārdu ar vienu svītru, bet lietvārdu, uz ko tas attiecas, pasvītro ar divām svītrām!

P r i e v ā r d i d a r b a m: aiz, pie, uz, zem, starp, pret, virs, no.

P i e m ē r s.

Grāmata aizkrita aiz dīvāna. Kurpes ir zem gultas.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

TABULAS

Vīriešu dzimte			
VIENSKAITLIS			
Kas?	**Kam?**	**Ko?**	**Kur?**
skaist**s** nam**s**	skaist**am** nam**am**	skaist**u** nam**u**	skaist**ā** nam**ā**
skaist**s** dzīvokl**is**	skaist**am** dzīvokl**im**	skaist**u** dzīvokl**i**	skaist**ā** dzīvokl**ī**

Sieviešu dzimte			
VIENSKAITLIS			
Kas?	**Kam?**	**Ko?**	**Kur?**
skaist**a** māj**a**	skaist**ai** māj**ai**	skaist**u** māj**u**	skaist**ā** māj**ā**
tīr**a** virtuv**e**	tīr**ai** virtuv**ei**	tīr**u** virtuv**i**	tīr**ā** virtuv**ē**

Vīriešu dzimte			
DAUDZSKAITLIS			
Kas?	**Kam?**	**Ko?**	**Kur?**
skaist**i** nam**i**	skaist**iem** nam**iem**	skaist**us** nam**us**	skaist**os** nam**os**
skaist**i** dzīvokļ**i**	skaist**iem** dzīvokļ**iem**	skaist**us** dzīvokļ**us**	skaist**os** dzīvokļ**os**

Sieviešu dzimte			
DAUDZSKAITLIS			
Kas?	**Kam?**	**Ko?**	**Kur?**
skaist**as** māj**as**	skaist**ām** māj**ām**	skaist**as** māj**as**	skaist**ās** māj**ās**
tīr**as** virtuv**es**	tīr**ām** virtuv**ēm**	tīr**as** virtuv**es**	tīr**ās** virtuv**ēs**

TAGADNE

ēs**t**	Es	ēd**u** ▷	ko?
mazgā**t**		mazgāj**u** ▷	
lasī**t**		las**u** ▷	

mācī**ties**	Es	māc**os** ▷	ko?/ ko darīt?
mazgā**ties**		mazgāj**os** ▷	

TABULAS

Vīriešu dzimte				
VIENSKAITLIS				
Kas?	Prievārds + īpašības vārds un lietvārds (*kā?*)		Prievārds + īpašības vārds un lietvārds (*ko?*)	
jauns galds skaists parks	**aiz, pie, no, zem, virs, * uz**	jauna galda skaista parka	**ar, par, pret, ap, starp, ** uz**	jaunu galdu skaistu parku
jauns skapis		jauna skapja		jaunu skapi
aukstsledus liels tirgus		auksta ledus liela tirgus		aukstu ledu lielu tirgu

Vīriešu dzimte				
DAUDZSKAITLIS				
Kas?	Prievārds + īpašības vārds un lietvārds (*kam?*)		Prievārds + īpašības vārds un lietvārds (*kam?*)	
jauni galdi skaisti parki	**aiz, pie, no, zem, virs, * uz**	jauniem galdiem skaistiem parkiem	**ar, par, pret, ap, starp, ** uz**	jauniem galdiem skaistiem parkiem
jauni skapji		jauniem skapjiem		jauniem skapjiem
lieli tirgi		lieliem tirgiem		lieliem tirgiem

* uz – norāda vietu

** uz – norāda virzienu

Sieviešu dzimte				
VIENSKAITLIS				
Kas?	Prievārds + īpašības vārds un lietvārds (*kā?*)		Prievārds + īpašības vārds un lietvārds (*ko?*)	
jaun**a** siena liel**a** skol**a**	**aiz, pie, no, zem, virs, * uz**	jaun**as** sien**as** liel**as** skol**as**	**ar, par, pret, ap, starp, ** uz**	jaun**u** sien**u** liel**u** skol**u**
jaun**a** vāz**e** tīr**a** klas**e**		jaun**as** vāz**es** tīr**as** klas**es**		jaun**u** vāz**i** tīr**u** klas**i**
jaun**a** plīt**s** vec**a** pil**s**		jaun**as** plīt**s** vec**as** pil**s**		jaun**u** plīt**i** vec**u** pil**i**

Sieviešu dzimte				
DAUDZSKAITLIS				
Kas?	Prievārds + īpašības vārds un lietvārds (*kam?*)		Prievārds + īpašības vārds un lietvārds (*kam?*)	
jaun**as** sien**as** liel**as** skol**as**	**aiz, pie, no, zem, virs, * uz**	jaun**ām** sien**ām** liel**ām** skol**ām**	**ar, par, pret, ap, starp, ** uz**	jaun**ām** sien**ām** liel**ām** skol**ām**
jaun**as** vāz**es** tīr**as** klas**es**		jaun**ām** vāz**ēm** tīr**ām** klas**ēm**		jaun**ām** vāz**ēm** tīr**ām** klas**ēm**
jaun**as** plīt**is** vec**as** pil**is**		jaun**ām** plīt**īm** vec**ām** pil**īm**		jaun**ām** plīt**īm** vec**ām** pil**īm**

* uz – norāda vietu

** uz – norāda virzienu

PĀRBAUDES DARBS

Vārds: _____ Datums: _____

1. Ieraksti mājas daļu un istabu nosaukumus!

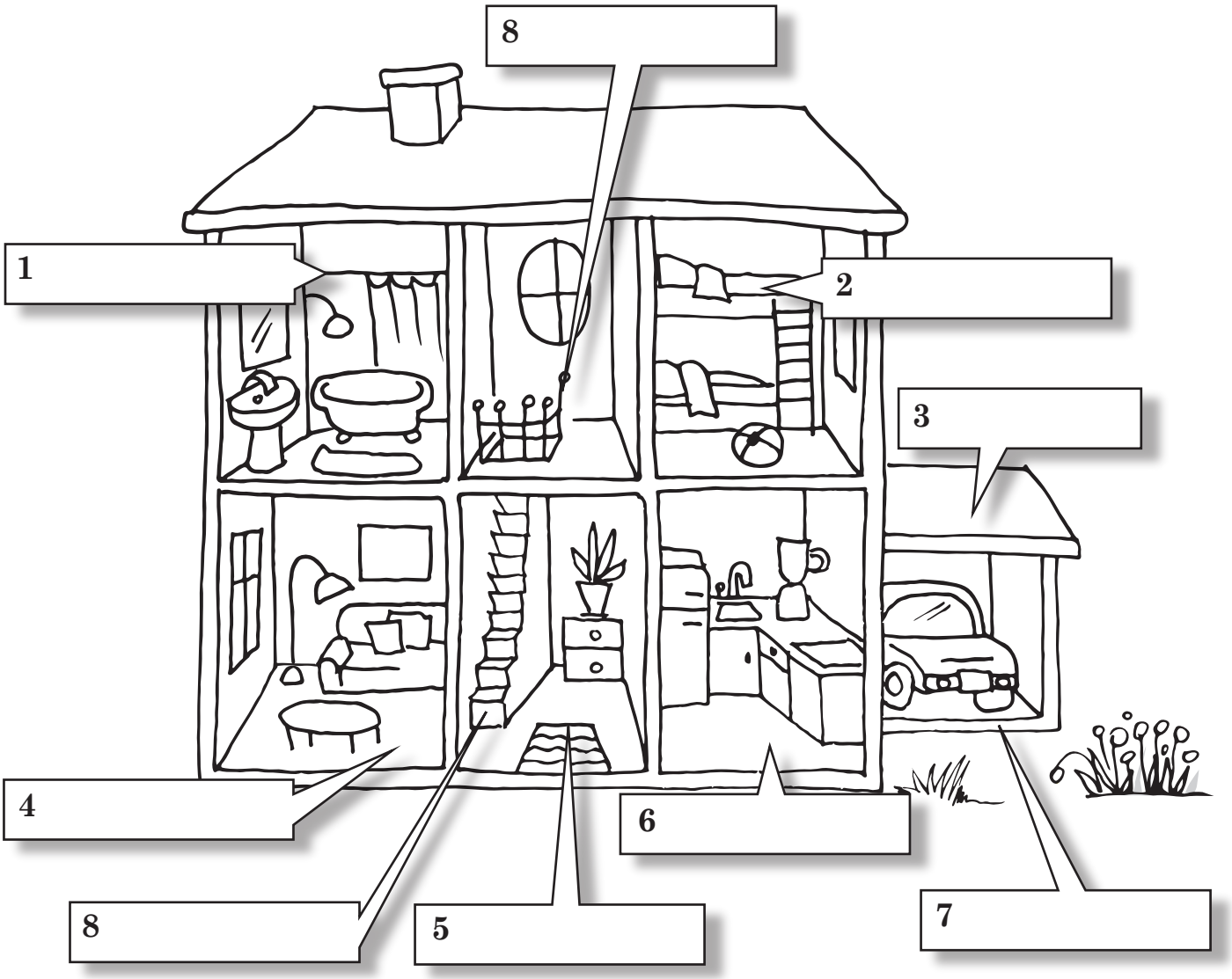

2. Ieraksti priekšmetu nosaukumus!

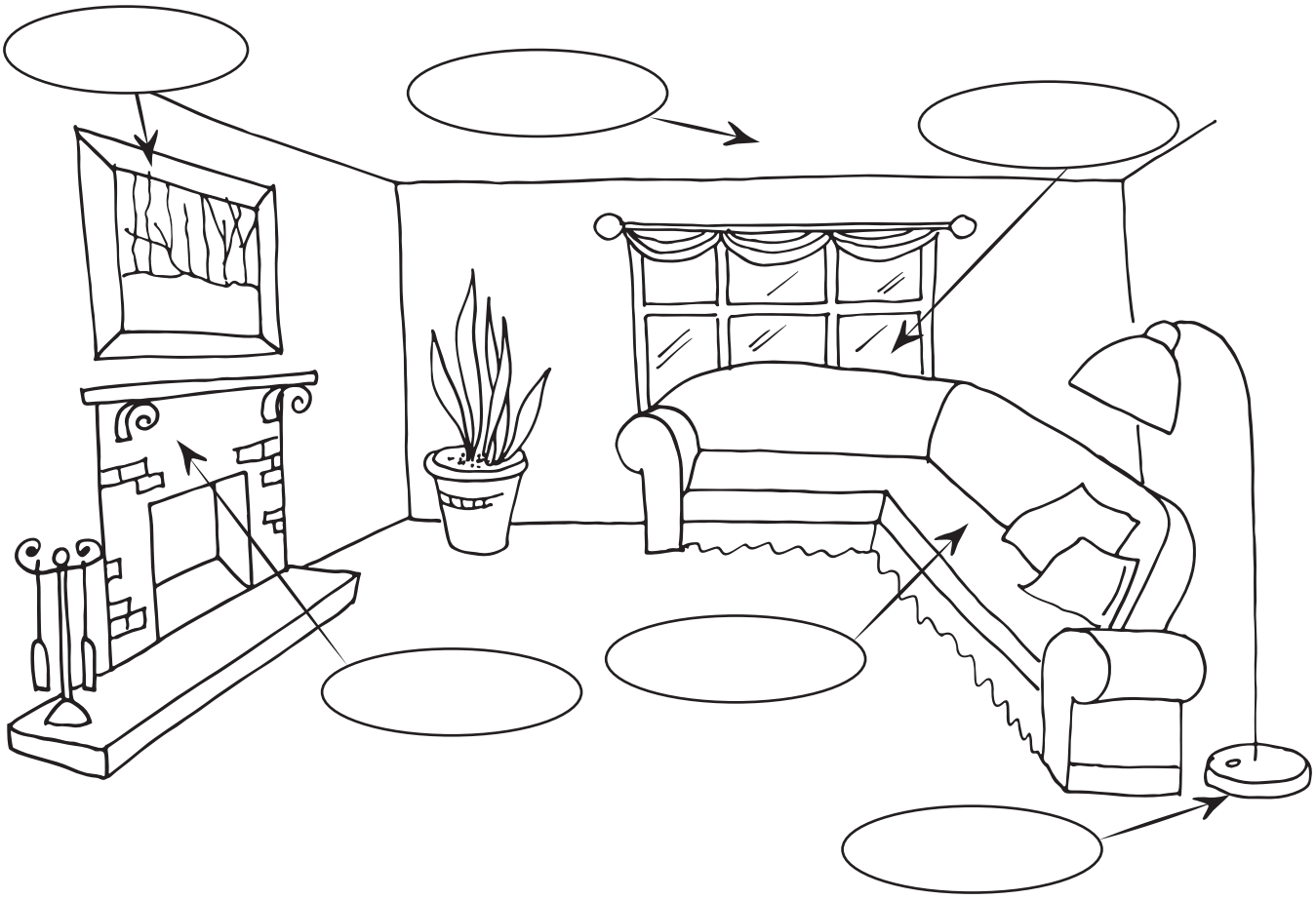

3. Ieraksti priekšmetu nosaukumus!

4. Ieraksti priekšmetu nosaukumus!

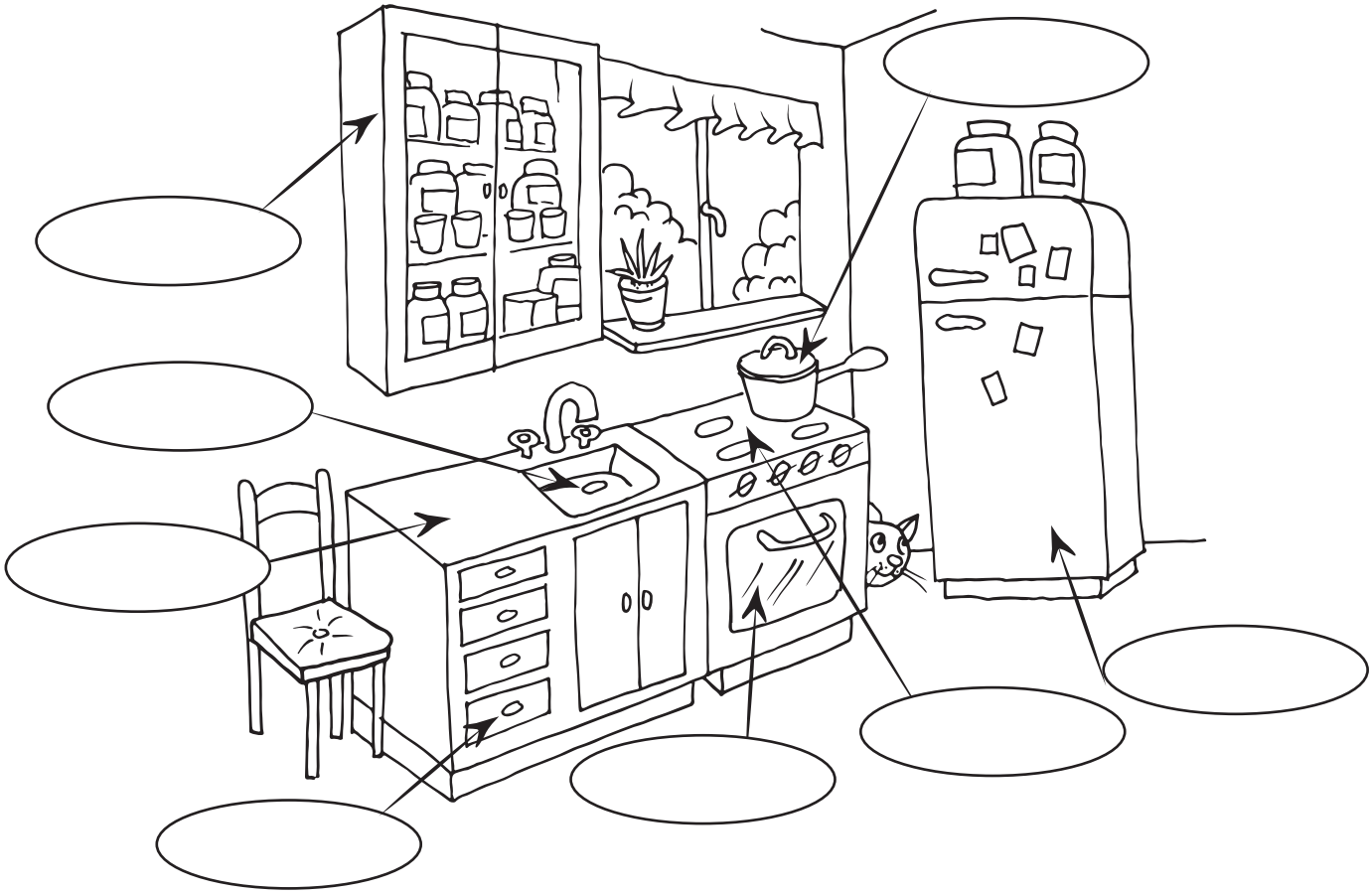

5. Ieraksti pareizās galotnes!

1. Drēbes glabā skap_____.
2. Veļas mazgājamā mašīna ir pagrab____.
3. Traukus mazgā izlietn_____.
4. Televizoru skatās dzīvojamā istab_____.
5. Vakariņas gatavo virtuv_____.
6. Mēs liekam traukus uz liel_____ gald___.
7. Zem gult____ sakrājas putekļi.
8. Glezna karājas pie balt____ sien____.
9. Es slauku traukus ar tīr____dviel _____.
10. Atkritumu spainis stāv zem izlietn_____.
11. Spilvens un sega ir uz jaun____ gult____.
12. Kaķis guļ zem brūn____ krēsl_____.
13. Lampa ir starp mīkst____ dīvan____ un maz____ gald____.
14. Krēsls ir pie log____.

Norādījumi skolotājam

4. tēma. SKOLĀ	2 mācību dienas
MĀCĪSIMIES nosaukt telpas, kas ir skolā, un priekšmetus, ko lieto mācību procesā; darbības vārdus, kas saistīti ar mācīšanos; skaitļa vārdu pareizrakstību un locīšanu.	
1. mācību diena. Skaitļa vārdi, skolas piederumi. ***2. mācību diena.*** Skolas telpas; mācību priekšmeti; lietvārdu un īpašības vārdu saskaņošana dzimtē, skaitlī, locījumā (gramatikas tabulas).	
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI: kartītes ar dažādu skolas piederumu attēliem; kartītes ar skaitļiem (1–30); lietvārdu un īpašības vārdu saskaņošana dzimtē, skaitlī, locījumā (gramatikas tabulas).	
SKOLOTĀJS	**SKOLĒNI**
Lasīšana Ātri iztaujāt par mājās lasīto. Iepazīstināt ar jauno vielu, īsi izstāstīt; pārrunāt vārdu krājumu un gramatiskās formas izceltajos teikumos. ***1. mācību diena.*** Stāsts „Mūzika tautas dejās”: *teikumos atrast skaitļa vārdus, pārrunāt skaitļa vārda saskaņošanu ar lietvārdu.*	**Lasīšana** Atbildēt uz jautājumiem, īsi pastāstīt par mājās lasīto. Lasīt izceltos teikumus.
Vārdu krājums un gramatika Iepazīstināt ar jaunajiem vārdiem (vārdu saraksti), pārrunāt nezināmos vārdus. *Pārrunāt daudzskaitlinieku, piemēram, šķēres, lietošanas nosacījumus. Pievērst uzmanību, ka mācību priekšmetu nosaukumi parasti ir tikai vienskaitlī atšķirībā no angļu valodas, piemēram, mathematics.* ***1. mācību diena.*** Tāpat kā īpašības vārdiem arī skaitļa vārdiem galotne mainās atkarībā no lietvārda dzimtes: jebkas vairāk par vienu būs daudzskaitlī; ievērot, ka sieviešu dzimtes daudzskaitļa nominatīvā un akuzatīvā galotnes ir vienādas, bet vīriešu dzimtē tās atšķiras.	**Vārdu krājums un gramatika** Vārdu sarakstus papildināt ar savu skaidrojumu angliski, ja tas ir nepieciešams.
Runāšana Uzrakstīt paraugteikumus un demonstrēt pareizu stāstījumu. ***1. mācību diena.*** Saskaņot skaitļa vārdu ar lietvārdu un pabeigt teikumus. *Piemērs.* *Manā mugursomā ir (kas?) pieci zīmuļi.* *Es savā rakstāmgaldā redzu (ko?) piecus zīmuļus.*	**Runāšana** Sarunas pa pāriem vai pa vienam atkarībā no skolēnu skaita. Galvenais, lai visiem ir iespēja vairāk runāt, nevis gaidīt savu kārtu, klausoties citus.

2. mācību diena. Stāstījums par mācību priekšmetiem. *Piemērs.* *Man patīk/ nepatīk (kas?) ... .* *Es mācos (ko?) ... .* *Es lietoju (ko?) ..., kad mācos (ko?) (mācību priekšmets)... .* *No rītiem es mācos (ko?) ... .*	
Rakstīšana Uzrakstīt paraugteikumus un demonstrēt, kā pareizi noteikt vārda galotni.	**Rakstīšana** Vingrināties rakstīt teikumus līdzīgus klasē rakstītajiem; var rakstīt uz tāfeles, burtnīcā vai uz personīgajām tāfelēm.
MĀJASDARBS ***1. mācību diena.*** Lasīt stāstu „Mūzika tautas dejās"; aizpildīt darba lapu. Iespējams domraksts „Kāpēc klasē nedrīkst ēst". ***2. mācību diena.*** Gatavoties pārbaudījumam, aizpildīt darba lapu. Iespējams domraksts „Ja es būtu skolas pārzinis/ direktors".	

VĀRDU KRĀJUMS

1. mācību diena

SKOLA UN SKOLAS LIETAS

Telpas un aprīkojums
klase, klases telpa
tāfele
dators
planšete, planšetdators
bibliotēka
vingrotava
sporta zāle
aktu zāle

Darbinieki
skolotāja/ skolotājs
pārzine/ pārzinis
direktore/ direktors
bibliotekāre/ bibliotekārs
apkopēja/ apkopējs

Priekšmeti un skolas lietas
zīmulis
pildspalva
dzēšamgumija
lineāls
burtnīca
klade
vāki
šķēres
kniedētājs
kalkulators
penālis
mugursoma
skolas soma
pusdienu soma

VĀRDU KRĀJUMS

2. mācību diena

MĀCĪBU PRIEKŠMETI

Mācību priekšmeti
valodas mācība
(angļu) valoda
lasīšana
rakstīšana
matemātika
zinātne
vēsture
ģeogrāfija
sports
vizuālā māksla
veselības mācība
dabaszinības
sociālās zinības
tehnoloģija
dziedāšana, mūzika

Ko var darīt skolā?
lasīt
rakstīt
rēķināt
zīmēt
krāsot
veidot
līmēt
atbildēt
jautāt
sportot
mācīties
klausīties

LASĀMVIELA

Mūzika tautas dejās

„Bērni, jūsu vecāki ir uzdāvinājuši mūsu skolai jaunu mūzikas atskaņotāju," saka skolas pārzinis. „Tagad tautas dejās un rotaļās jums būs mūzika."

Visi bērni un skolotāji priecīgi aplaudē.

Pēdējā stundā trešajai (3.) un ceturtajai (4.) klasei ir tautas dejas. Bērni saskrien ap skolotāju.

„Cik, lūdzu, maksā tāds aparāts?" jautā Modris.

„Daudz. Simt septiņdesmit piecus dolārus," atbild skolotāja. „Tāpēc rīkosimies ar to ļoti uzmanīgi."

Pārzinis palīdz aparātu uzstādīt. Skolotāja sasit plaukstas. Meitenes un zēni nostājas katrs savā rindā. Šodien ir deviņas meitenes un vienpadsmit zēnu. Vienam zēnam jānāk meiteņu rindā. Mazais Dzintars par to neuztraucas. Tātad katrā pusē tagad ir desmit. Tad zēni uzlūdz meitenes un nostājas pāros. Skolotāja paziņo, ka būs jādejo mugurdancis. Pārzinis ieslēdz aparātu. Atskan pazīstamā dziesma. Bērni sāk deju. Te nu notiek pavisam kas jocīgs. Daži pāri dejo par ātru, citi – par lēnu.

„Tā neiet!" sauc skolotāja. „Jādejo pēc mūzikas! Sāksim no jauna un skaitīsim visi līdzi: viens, divi, trīs, četri, viens, divi, trīs, četri." „Labi, labi – tā iet!" priecājas skolas pārzinis.

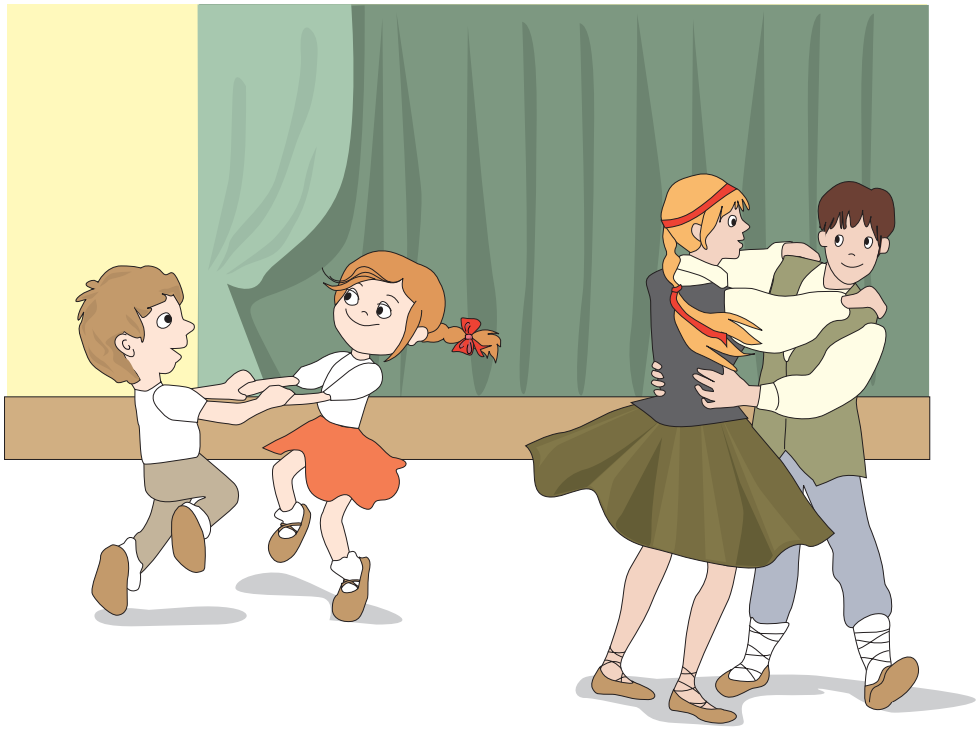

J a u t ā j u m i

1. Ko vecāki uzdāvināja skolai?
2. Ko bērni un skolotāji dara?
3. Kurām klasēm notiek tautas deju stunda?
4. Cik maksā mūzikas atskaņotājs?
5. Kā pirms dejas nostājas meitenes un zēni?
6. Cik deju nodarbībā ir meiteņu?
7. Cik deju nodarbībā ir zēnu?
8. Kādu deju dejos bērni?
9. Kas notiek dejas laikā?
10. Ko par dejotāju kļūdu saka skolotāja?
11. Kā ir jādejo?
12. Ko bērni un skolotāji skaita?
13. Kā jūs skaitāt dejas soļus tautas deju nodarbībā?

SATURS

DARBA LAPA

1. mācību diena

SKOLA un SKAITĻI

1. Ieraksti teikumos pareizo vārdu! Ja nepieciešams, lieto tabulu!

tāfele | pildspalva | lineāls | matemātika

klade | penālis | valodas mācība | zinātne

1. Ja lieto (ko?) _____, tad nevar izdzēst to, kas uzrakstīts.
2. Klasē pie sienas ir (kas?)_____, un skolotāja raksta uz tās ar krītu.
3. Ar (ko?) _____ var izmērīt, cik garš kaut kas ir.
4. (Kur?) _____ mācās lasīt un rakstīt.
5. (Kas?) _____ ir laba vieta, kur glabāt zīmuļus, dzēšamgumiju un pildspalvas.
6. Kad mācās (ko?) _____, tad jāprot skaitīt.

2. Pieraksti visus skaitļus vārdiem! Saskaņo galotni ar lietvārdu!

P i e m ē r s. Mūsu klasē mācās (9) <u>deviņi</u> zēni un (4) <u>četras</u> meitenes.

1. Man skolas somā ir (5) _____ grāmatas.
2. Jurim ir (1) _____ penālis.
3. Mārai penālī ir (6) _____ zīmuļi.
4. Skolotāja izlaboja (15) _____ burtnīcas.
5. Klasē ir (24) _____ krēsli.
6. Pārzine nopirka (36) _____ šķēres.

DARBA LAPA

2. mācību diena

SKOLA

1. Lieto vārdus lai pabeigtu teikumus! Ievēro, ja vārds atbild uz jautājumu *ko?* vai *kur?*, tam vienmēr būs cita galotne!

1. Es lietoju (ko?) _____, kad mācos (ko?) _____ un gribu izlabot to, ko nepareizi izrēķināju.

2. Es lieku krāsainos (ko?) _____ (kur?) _____, kad beidzu mācīties (ko?) _____.

3. Es rakstu piezīmes (kur?) _____ar (ko?) _____ _____, kad mācos par (ko?) _____ un gribu atcerēties informāciju par seniem laikiem.

4. Es lieku (ko?) _____ mugursomā pēc tam, kad apmeklēju (ko?) _____.

5. Skolotājs ļauj lietot (ko?) _____, kad meklēju informāciju par dzīvniekiem un mācos (ko?)_____.

6. Es glabāju visus papīrus (kur?) _____, lai nekas nepazūd.

2. Pieraksti katram priekšmetam klāt skaitļa vārdu no 1 līdz 9 ar vārdiem, saskaņojot to ar lietvārdu, bet katram lietvārdam – pareizu galotni! Ievēro, ka iekavās dotie jautājumi attiecas uz lietvārdiem, kas aiz tiem seko!

P i e m ē r s. Manā skolas somā ir viena grāmata.

Manā skolas somā ir _____ (kas?) klad____, _____ (kas?) burtnīc_____, _____ (kas?) grāmat_____ un _____ (kas?) penāl_____. Penālī es glabāju _____ (ko?) zīmul_____, _____ (ko?) pildspalv_____, _____ (ko?) dzēšamgumij_____ un _____ (ko?) lineāl_____. Dažreiz manā mugursomā ir arī _____ (kas?) dator____. Skolā manā klasē ir _____ (kas?) dator_____.

Tagad uzzīmē visu to, ko esi rakstījis, pareizā daudzumā!

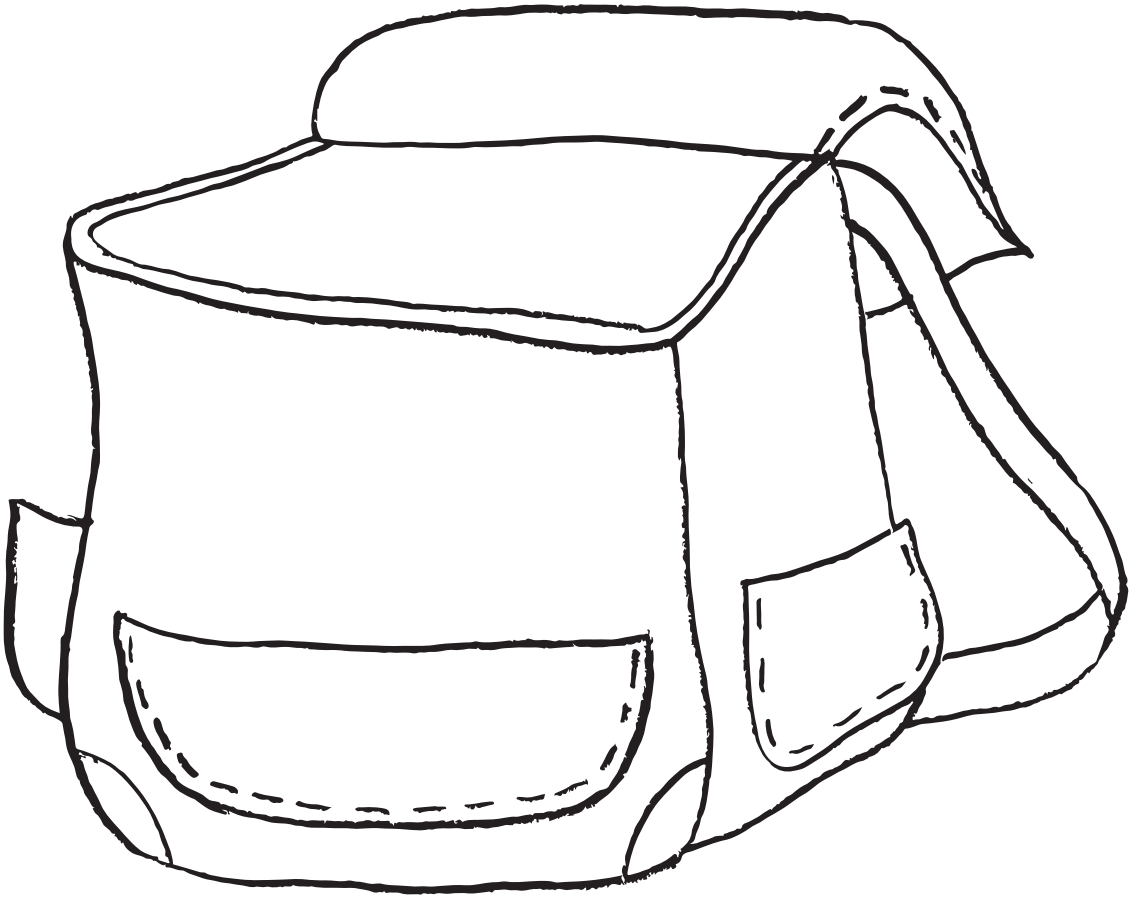

PĀRBAUDES DARBS

Vārds: _____ Datums: _____

1. Raksti priekšmetu nosaukumus!

_____

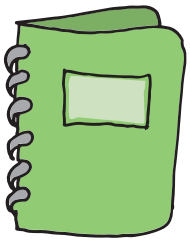

_____

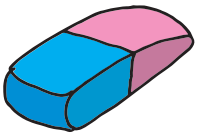

_____

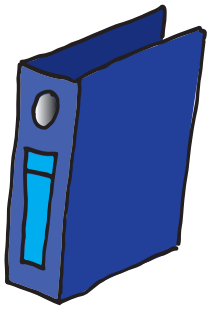

_____

_____

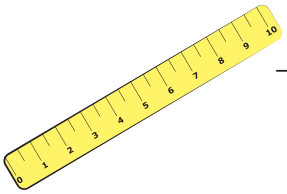

_____

2. Pabeidz teikumus! Ievēro, ka jautājumi, kas doti iekavās, attiecas uz lietvārdiem, kurus tu rakstīsi!

1. Ar (ko?) _____ var uzzīmēt taisnu līniju un izmērīt, cik gara tā ir.
2. Domrakstus un piezīmes raksta ar (ko?) _____ vai ar (ko?) _____.
3. Ja uzraksta nepareizi, kļūdu var izdzēst ar (ko?) _____.
4. Mēs bieži lietojam (ko?) _____, kad meklējam informāciju.

3. Uzraksti vismaz piecus mācību priekšmetus, ko mācies skolā!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

4. Uzraksti, kurš mācību priekšmets tev patīk vislabāk un kāpēc!
Uzraksti, kurš mācību priekšmets tev patīk vismazāk un kāpēc!

_____

_____

_____

_____

5. Šajā attēlā redzamas sešas dažādas skolai vajadzīgas lietas. Uzraksti vienu teikumu par katru skolas lietu, tās krāsu un attēlā redzamo skaitu! Raksti skaitļus vārdiem!

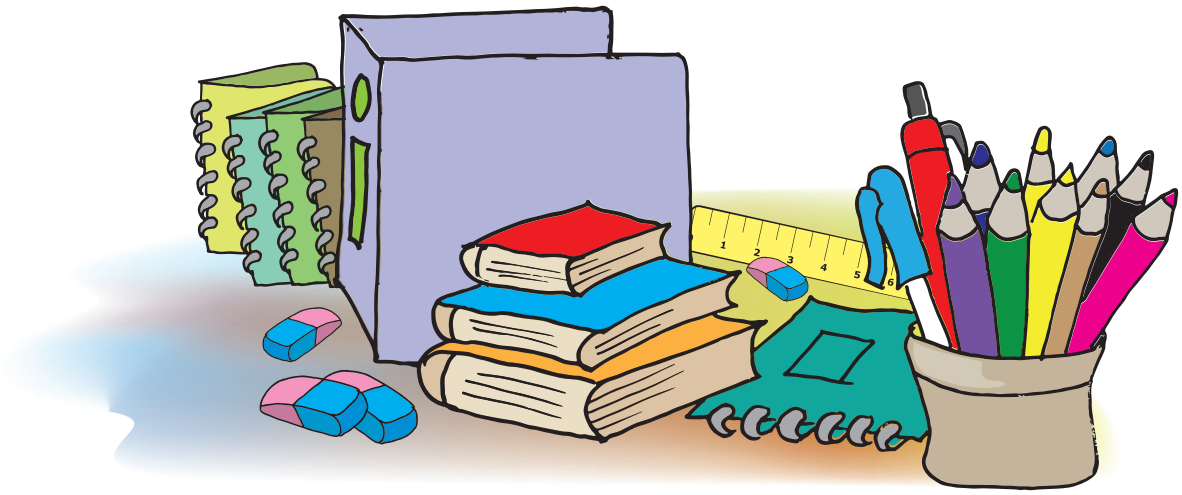

P i e m ē r s. Te ir sešas zaļas pildspalvas.

Norādījumi skolotājam

5. tēma. ĒDIENS UN ĒŠANA	2 mācību dienas
MĀCĪSIMIES nosaukt maltītes, dažādus ēdienus, pārtikas produktus, traukus un galda piederumus; raksturot ēdiena garšu; stāstīt par vienkāršu ēdienu gatavošanu; saskaņot īpašības vārdu ar lietvārdu skaitlī un dzimtē; atkārtosim zināmo par prievārdu un skaitļa vārdu.	
1. mācību diena. Ēdieni un pārtikas produkti; lietvārdu un īpašības vārdu locīšana – pārsvarā daudzskaitļa akuzatīvā. ***2. mācību diena.*** Lietvārdu un īpašības vārdu locīšana – pārsvarā daudzskaitļa akuzatīvā; lietvārdi pēc prievārdiem; skaitļa vārdu rakstība un lietojums.	
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI: dažādu ēdienu attēli; lietvārdu tabulas no iepriekšējām mācību dienām.	
SKOLOTĀJS	**SKOLĒNI**
Lasīšana Ātri iztaujāt par iepriekš lasīto. Iepazīstināt ar jauno vielu, īsi izstāstīt to. ***1. mācību diena.*** Stāstījums "Kas ir debesmanna?". ***2. mācību diena.*** Stāstījums „Pie galda nevajag barot dzīvniekus". *Pārrunāt vārdus un gramatiskās formas izceltajos teikumos:* *ēdieni, galda piederumi;* *lietvārdu un īpašības vārdu galotnes teikumos:* ***kas*** *ir … ?,* ***ko*** *ēd?.*	**Lasīšana** Atbildēt uz jautājumiem, īsi pārrunāt mājās lasīto. Lasīt izceltos teikumus.
Vārdu krājums un gramatika ***1. mācību diena.*** Iepazīstināt ar jaunajiem vārdiem (saraksti). *Pievērst uzmanību, ka maltīšu nosaukumi vienmēr ir daudzskaitlī, daži pārtikas produkti, piemēram, piens, vienmēr ir tikai vienskaitlī, bet citi, piemēram, milti – tikai daudzskaitlī.* ***2. mācību diena.*** Lasīt un pārrunāt ēdienkarti. Pārliecināties, ka skolēni visu saprot par raksturoto ēdienu.	**Vārdu krājums un gramatika** Vārdu sarakstus papildināt ar savu skaidrojumu angliski.
Runāšana Uzrakstīt paraugteikumus un demonstrēt pareizu stāstījumu. ***1. mācību diena.*** Vingrināties pabeigt teikumus: *Man garšo … , neiet pie sirds (kas?)… .* *Es ēdu, neēdu (ko?) … .* *Piemērs.* *Man garšo pankūkas. Es ēdu pankūkas.* *Man neiet pie sirds sēnes. Es neēdu sēnes.* ***2. mācību diena.*** Pārrunas par ēdienkarti.	**Runāšana** Sarunas pa pāriem vai pa vienam pēc kārtas atkarībā no skolēnu skaita. Galvenais, lai visi var iespējami vairāk runāt, nevis gaidīt savu kārtu, klausoties citus.

Rakstīšana Uzrakstīt paraugteikumus un demonstrēt, kā noteikt galotni.	**Rakstīšana** Vingrināties rakstīt teikumus līdzīgus klasē rakstītajiem.
MĀJASDARBI ***1. mājasdarbs.*** Lasīt stāstījumu „Kas ir debesmanna?”, aizpildīt darba lapu „Ēdiens un ēdienreizes”, palīdzēt sagatavot kādu maltīti visai ģimenei un pastāstīt, ko gatavoja. ***2. mājasdarbs.*** Lasīt stāstījumu „Pie galda nevajag barot dzīvniekus”, aizpildīt darba lapu „Ēdiens un ēšana”, atbildēt uz jautājumiem par folkkluba „Ala” ēdienkarti.	

VĀRDU KRĀJUMS

1. mācību diena

ĒDIENS UN ĒDIENREIZES

Pārtika un ēdieni
olas
milti
maize
makaroni, nūdeles
rīsi
brokastu pārslas
cukurs
medus
zupa
sviestmaize
skābēti (skābi) kāposti
skābs gurķis

Piena produkti
piens
sviests
krējums
siers
biezpiens
jogurts

Gaļa
cūkgaļa
tītara gaļa
aitas, jēra gaļa
vērša (liellopu) gaļa
vistas, cāļa gaļa

Zivis
lasis
forele
vēzis, omārs
garnele

Dārzeņi
salāti
kartupelis
burkāns
gurķis
tomāts
kāposts
pipars

Augļi un ogas
ābols
banāns
apelsīns
citrons
bumbieris
zemene
avene
mellene
vīnoga

Maizes šķirnes
baltmaize
rupjmaize
saldskābmaize
rudzu maize
pīrāgi
rausis, bulciņa

Saldumi
konfektes
šokolāde

Maltītes
brokastis
pusdienas
launags
azaids
vakariņas

Gaļas ēdieni
cepetis
karbonāde
maltās gaļas mērce
maltā gaļa
kotlete
bekons
speķis
šķiņķis
desa

Olu ēdieni
kultenis
cepta ola
vārīta ola
omlete

Biezputras
kartupeļu biezputra, biezenis
mannas putra
auzu pārslu putra
zirņu biezputra

Saldie ēdieni
ķīselis
pudiņš
pankūkas
ievārījums
putukrējums
želeja
saldējums
torte
kūka
cepumi
kliņģeris

Dzērieni
kafija
kakao
tēja
ābolu sula
apelsīnu sula

VĀRDU KRĀJUMS

2. mācību diena

GARŠVIELAS, TRAUKI

Garšvielas
sāls
pipari
etiķis
sinepes
kečups
mārrutki
ķimenes
magoņu sēklas
kanēlis
krustnagliņas
vaniļa

Garša
salds
skābs
sāļš
rūgts
maigs
pikants

Pagatavošanas veids
jēls (cepetis, gaļa)
cepts (krāsnī vai pannā)
vārīts
grilēts
grauzdēts
(sa)griezts
(uz)smērēts
(sa)maisīts

Trauki un galda piederumi
šķīvis
bļoda
glāze
dakšiņa
nazis
karote
tējkarote
krūze
tase
apakštasīte
salvete

SATURS

LASĀMVIELA

1. mācību diena

KAS IR DEBESMANNA?

Kamēr Maija klāj pusdienu galdu, Aivars, Jānis un tēvs pārrunā notikumus skolā. Aivars priecīgs, ka saticis atkal savus pagājušā gada draugus. Jānītis stāsta, ka uzzīmējis savu kaķi un nokrāsojis to sarkanu, bet skolotāja teikusi, ka...

„Lūdzu pusdienās!" māte pārtrauc runātājus.

Visi steidzas pie galda, jo ir ļoti izsalkuši. Galdā ir novārīti kartupeļi, cūkas cepetis ar mērci un ceptas zivis. Klāt ēdami salāti ar lokiem un skābu krējumu, otrā šķīvī – svaigi gurķi un tomāti ar smaržīgām dillēm. Citu reizi Maija prasītu, vai nav vēl atlicis kāds gabaliņš vistas gaļas, bet Aivars teiktu, ka labāk grib kotletes. Tagad neviens neko nesaka un sāk ēst.

„Kāpēc tu savu kreiso roku visu laiku turi kabatā?" pēc brītiņa tēvs prasa Aivaram.

„Man tur tāda kārbiņa," Aivars atbild un paskatās uz Jānīti.

Jānītis gan zina, kas Aivaram tur ir. Aivara labākais draugs atnesis savu balto pelīti uz skolu un iedevis to Aivaram līdzi uz vienu nedēļu. Tai brīdī istabā ieskrien kaķis. Aivars ir izvilcis no kabatas kārbiņu ar balto pelīti un grib to parādīt tēvam. Pēkšņi pelīte izsprūk no kārbiņas un uz galda virsū! Laime, ka tā ir pieradināta pelīte! Viņa mierīgi staigā pa galdu. Visi ir uztraukušies, arī kaķis lūr uz galdu. Viņi grib pelīti noķert, bet tas neizdodas. Māte iznes kaķi ārā, un beidzot viņai izdodas dabūt pelīti rokā.

Kad viss tracis pāri, Maija palīdz mātei novākt traukus un atnest saldo ēdienu. Šodien ir debesmanna. Jānītis nevar saprast, kāpēc to tā sauc. Kas ir manna, to viņš zina. Tā ir pienā vārīta balta putriņa, kas ļoti labi garšo ar sviestu vai saldu ievārījumu.

Maija skaidro: „Debesmanna ir debess manna. Tu esi puika un nekad nevarēsi to saprast."

J a u t ā j u m i

1. Ko ģimene ēd pusdienās?
2. Kāpēc Aivars kreiso roku tur kabatā?
3. Kāpēc pie pusdienu galda izcēlās tāds tracis?
4. Kā Maija mātei palīdz pie pusdienu galda?
5. Ko Jānītis nevar saprast?
6. Vai tu saproti, ko Jānītis nesaprata?

LASĀMVIELA

2. mācību diena

PIE GALDA NEVAJAG BAROT DZĪVNIEKUS

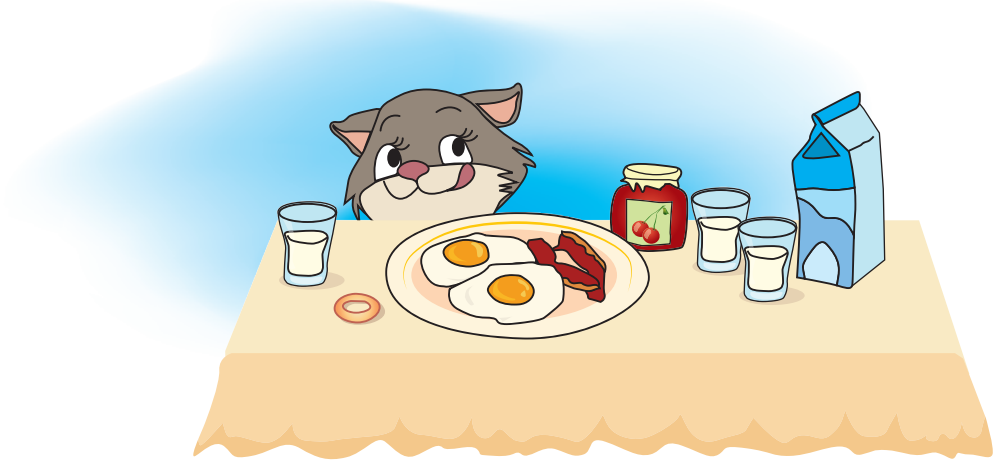

Pirmajā skolas rītā bērni pieceļas agrāk nekā parasti. Jānītim ļoti gribas tikt latviešu skolā.

Māte ar Maiju abas rīkojas virtuvē. Māte vāra, Maija klāj brokastu galdu.

Kad visi apsēžas pie galda, Jānītis noskaita galda lūgšanu, un visi sāk ēst. Pirmo ēd auzu pārslu putru. Jānītis savā bļodā ieliek **divas karotes** ievārījuma, un Maija visiem ielej pienu. Šorīt nav divreiz jāsaka – **bļodas** visiem drīz **tukšas**! Tad māte dod **ceptu olu** ar speķa šķēlīti. Jānītim un Maijai garšo rudzu maize, Aivaram – rupja kviešu maize. Viņi ēd labprāt arī apgrauzdētu baltmaizi, bet šorīt nav laika darboties ar elektrisko maizes grauzdētāju.

Tēvs un māte dzer kafiju, bērni – kakao. Uz maizes viņi šorīt uzsmērē biezāku sviesta kārtu nekā citos rītos. Pēc tam Aivars apēd vēl vienu maizi ar biezpienu. Maija – ar aknu desu. Jānītis savu maizes šķēli pārgriež uz pusēm: vienai pusei uzliek sieru, bet otrai pusei – ceptas olas gabaliņu. Tai brīdī viņam pie kājām, asti izcēlis, sāk glausties kaķis. Jānītis grib pamielot arī savu kaķi, bet, ak, tavu bēdu! – maizīte ar olu nenonāk vis kaķa mutē, bet Maijai uz jaunās, rožainās kleitiņas. Vainīga ir kaķa aste! Citreiz Jānītis būtu taisnojies, bet šoreiz viņam pašam gandrīz asaras acīs. Ko Maija viņam saka, jūs paši varat iedomāties!

Māte visus mierina: „Tu, Maija, pārģērb balto kleitiņu, būsi vēl skaistāka skolas pirmajā dienā! Un tu, Jānīt, ievēro – pie galda nekad nevajag barot dzīvniekus!”

J a u t ā j u m i

1. Kāpēc bērni pieceļas agrāk nekā parasti?
2. Kas mātei palīdz klāt brokastu galdu?
3. Ko ģimene brokastīs ēd?
4. Ko viņi dzer?
5. Kāda nelaime atgadās Maijai?
6. Kāpēc nedrīkst barot dzīvniekus pie galda?

LASĀMVIELA

2. mācību diena

FOLKKLUBA „ALA” ĒDIENKARTE

PAMATĒDIENI

Sātīga liellopu sautējuma panna
Liellopu gaļas sautējums ar kartupeļiem, burkāniem, kāpostiem un sēnēm, pasniegts pannā ar grilētu sieru un siltu ķiplokmaizi.

Vistas rulete
Vistas gaļa, pildīta ar sieru, lazdu riekstiem un spinātiem, ietīta bekonā, pasniegta ar grilētu burkānu salātiem, kartupeļu biezeni, zaļumiem un karamelizētu ķiploku mērci.

Dundagas karaliskais stroganovs
Apcepta un sautēta trīs veidu gaļa ar sēnēm, pasniegta ar kartupeļu un sinepju biezeni, karamelizētiem burkāniem un pastinakiem.

Valmiermuižas tumšajā alū sautēts liellopa stilbs
Pasniegts ar seleriju un ziedkāpostu biezeni un sezonas salātiem.

Cūkas stilbs (1 kg)
Lēnām sautēts cūkas stilbs sinepju un medus glazūrā, pasniegts ar sutinātiem kāpostiem un ceptiem kartupeļiem.

Vistas filejas karbonāde folkkluba gaumē
Ar sēņu, karamelizētu sīpolu, gurķīšu un kazas siera cepurīti, pasniegta ar kartupeļiem, zaļo zirnīšu biezeni un brūno sīpolu mērci.

Folijā cepts laša steiks
Pasniegts ar svaigiem salātiem, sezonas krāsaino dārzeņu biezeni un tradicionālo diļļu mērci.

Kotletes
Klasiskās kotletes, pasniegtas ar ceptiem kartupeļiem, sutinātiem kāpostiem un sārtu sīpolu un tomātu saldā krējuma mērci.

Pelēkie zirņi
Ar speķa un sīpolu mērci un dārzeņu salātiem, pasniegti izgrebtā maizes kukulī.

ALA FOLKKLUBS

J a u t ā j u m i un u z d e v u m i

1. Ar ko ir pildīta vistas rulete?
2. Ko pasniedz pie pelēkajiem zirņiem?
3. Ko cep folijā?
4. Uzraksti visus dārzeņus, ko vakariņās var pasūtīt folkklubā „Ala”!
5. Pie kuriem ēdieniem tiek pasniegta mērce?
6. Vai veģetārietis varētu šeit paēst? Kāpēc tu tā domā?
7. Uzraksti, kādu gaļu vakariņās var pasūtīt folkklubā „Ala”!
8. Ko tu izvēlētos ēst? Kāpēc?

DARBA LAPA

1. mācību diena

ĒDIENS UN ĒDIENREIZES

1. Atbildi pilniem teikumiem!

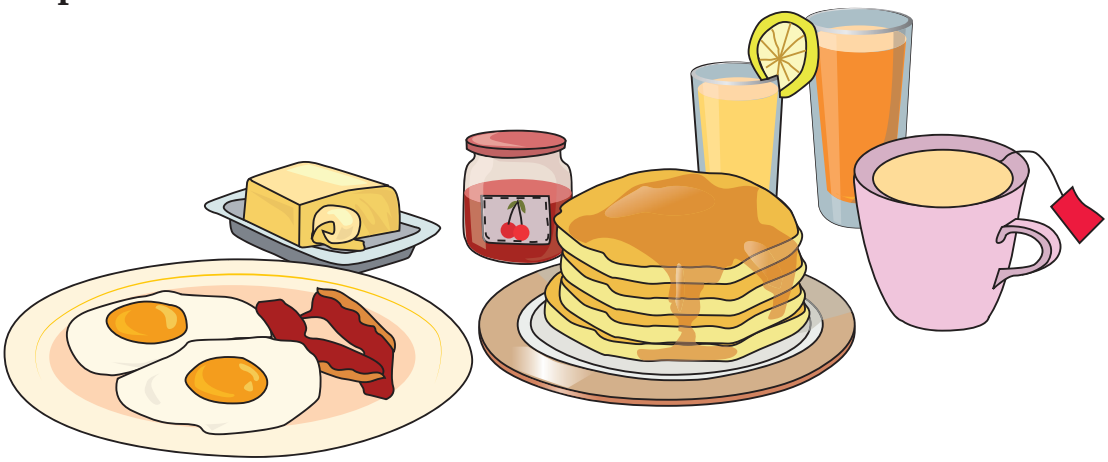

Kas ir uz pankūkām? _____

Kas ir blakus speķim? _____

Ko varētu dzert šajās brokastīs? _____

_____

Ko vēl var ēst šajās brokastīs? _____

_____

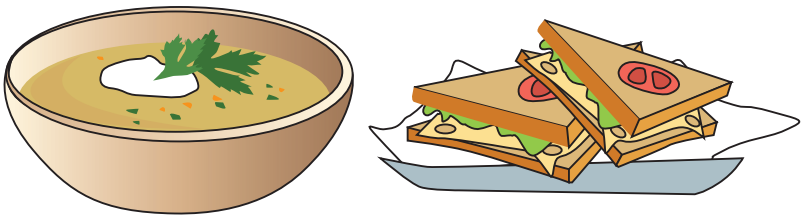

Kas ir bļodā? _____

Kas ir blakus bļodai? _____

Kā gatavo to ēdienu, kas ir blakus bļodai? _____

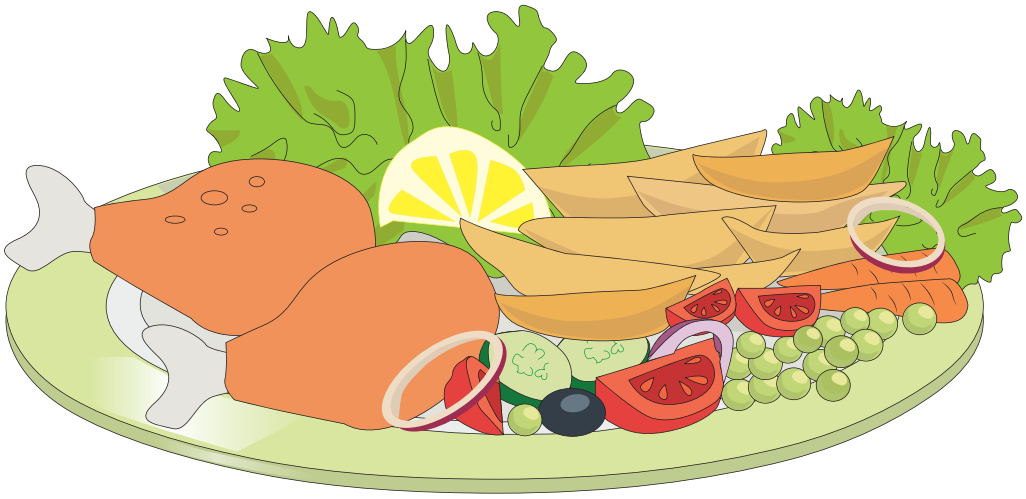

Ko var ēst šajās vakariņās? _____

_____

Ko tu vēl gribētu ēst? _____

_____

Ko tu vēlētos saldajā ēdienā? _____

_____

2. Papildini katru teikumu ar trim iederīgiem vārdiem!

P i e m ē r s. *Brokastīs man garšo (kas?) banāns, desa un kafija.*

Es brokastīs ēdu (ko?) banānu, desu un dzeru (ko?) kafiju.

Brokastīs man garšo _____.

Es brokastīs ēdu _____.

Pusdienās man garšo _____.

Es pusdienās ēdu _____.

Vakariņās man garšo _____.

Es vakariņās ēdu _____.

3. Izvēlies un ieraksti teikumā piemērotu vārdu!

salds/ salda | karsts/ karsta | mīksts/ mīksta | vārīts/ vārīta

auksts/ auksta | skābs/ skāba | pikants/ pikanta

atdzisis/ atdzisusi | rūgts/ rūgta | cepts/ cepta

1. Citronu sula ir _____, tādēļ tai liek klāt cukuru, ja grib pagatavot limonādi.
2. Neviens negrib ēst banānu, kad tas ir brūns un _____.
3. Ziemā labi garšo _____ zupa.
4. Bērniem parasti negaršo kafija, jo tā ir _____.
5. Ja izcep kūku, to parasti ēd, kad tā ir _____.
6. _____ kartupelis labi garšo ar sviestu.

DARBA LAPA

2. mācību diena

TRAUKI UN ĒDIENREIZES

1. Apvelc pareizo vārdu!

1. Ģimene ēd vakariņas pie **galdu/ galda.**
2. Es dzeru **pienu/ piens** no **glāze/ glāzes**.
3. Pusdienās viņš ēd **maize/ maizi** ar **desu/ desas** un **sieram/ sieru.**
4. Viņai garšo **ceptam/ cepti** kartupeļi labāk par vārītiem **burkāni/ burkāniem.**
5. **Ābolu/ āboli** ir veselīgi.
6. Nometnē brokastīs dod **putras/ putru** vai **ola/ olas**.

2. Ieraksti pareizās galotnes!

1. Aukstā ziemas vakarā karst___ zup___ ir garšīga.
2. Mamma vienmēr pie vakariņām dod svaig____ salāt____.
3. Man vasarā garšo šokolādes mērce uz saldējum____.
4. Cilvēki kaisa sier____ uz makaroniem ar tomātu mērc____.
5. Nav veselīgi ēst jēl____ gaļ____.
6. Viņš apēda piec____ zemen____ un div____ bumbier____.

3. Uzzīmē, kā tu servētu vakariņu galdu: kādus traukus liktu, kādus ēdienus pasniegtu! Zīmējumā pie traukiem un ēdieniem pieraksti to nosaukumus!

Norādījumi skolotājam

6. tēma. ĶERMENIS	3 mācību dienas
MĀCĪSIMIES nosaukt ķermeņa daļas, darbības; saskaņot īpašības vārdu ar lietvārdu skaitlī un dzimtē; lietot darbības vārdus tagadnes un pagātnes vienskaitļa 1., 2. un 3. personā.	
1. mācību diena. Vārdu krājuma apgūšana. ***2. mācību diena.*** Lietvārdu un īpašības vārdu locīšana; darbības vārdi 1. personā. ***3. mācību diena.*** Lietvārdu un īpašības vārdu locīšana; darbības vārdi.	
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI: kartītes ar ķermeņa daļu nosaukumiem; 10–12 krāsaini dažādu cilvēku attēli, lai var atšķirt acu un matu krāsu, viens komplekts katram pārim; kartītes ar dažādām darbībām; katram skolēnam kartītes ar nepabeigtiem teikumiem: *Es šodien …, Tu šodien …, Viņš, viņa šodien …, Es vakar …, Tu vakar …, Viņš, viņa vakar … .*	
SKOLOTĀJS	**SKOLĒNI**
Lasīšana Ātri iztaujāt par iepriekš lasīto. Iepazīstināt ar jauno vielu. ***1. mācību diena.*** Īsi izstāstīt stāstu "Asaras"; pārrunāt vārdus un gramatiskās konstrukcijas izceltajos teikumos. ***2. mācību diena.*** Īsi izstāstīt pasaku „Sarkangalvīte"; pārrunāt vārdus un gramatiskās konstrukcijas izceltajos teikumos. ***3. mācību diena.*** Īsi izstāstīt teiku "Daugavas racēji"; pārrunāt vārdus un gramatiskās konstrukcijas izceltajos teikumos.	**Lasīšana** Atbildēt uz jautājumiem, īsi pārrunāt mājās lasīto. Lasīt izceltos teikumus.
Vārdu krājums un gramatika Iepazīstināt ar jaunajiem vārdiem; pārrunāt nezināmos vārdus.	**Vārdu krājums un gramatika** Vārdu sarakstus papildināt ar savu skaidrojumu angliski, ja nepieciešams.
1. mācību diena. Nepieciešams daudz laika, lai varētu pārrunāt nezināmos vārdus. Tiek izmantotas sagatavotās kartītes – skolēni pēc kārtas ceļ pa kartītei ar ķermeņa daļu attēliem, zīmē tās uz tāfeles vai lielas papīra lapas un pieraksta klāt to nosaukumus. Var gadīties, ka ķermeņa daļa jau uzzīmēta, bet sīkāku daļu tikai pieraksta, piemēram, vārdam *kāja* viss stilbs jau uzzīmēts, bet vārdu *celis* uzraksta blakus un ar bultiņu norāda tieši uz ceļgalu. Šādu uzdevumu var veikt gan visa klase kopā, gan mazākas grupas sacensību veidā. ***2. mācību diena.*** Atrast visas tekstā pieminētās ķermeņa daļas. Uzdot skolēniem grupās attēlot katru lasāmvielas daļu. ***3. mācību diena.*** Atrast tekstā darbības vārdus, pārrunāt to nozīmi, ja nepieciešams, un aicināt skolēnus attēlot darbību.	
Runāšana Skaidrot spēles gaitu, uzrakstīt paraugteikumus, ja nepieciešams, un demonstrēt pareizu stāstījumu.	**Runāšana** Spēles pa pāriem vai visai klasei kopā atkarībā no spēles noteikumiem.

1. mācību diena. Jāieplāno pietiekami daudz laika vārdu krājuma apgūšanai.
2. mācību diena. Spēle „Cilvēks". Skolēni strādā pāros, katram pārim ir komplekts ar cilvēku attēliem. Attēlus izliek uz galda tā, lai abiem skolēniem tie ir redzami. Katrs skolēns no visiem attēliem izvēlas vienu attēlu, kas otram būs jāuzmin, uzdodot jautājumus, uz kuriem jāatbild tikai ar *jā* vai *nē*.
Piemērs.

Vai tavam cilvēkam ir gari mati? – Jā.
Vai tavam cilvēkam ir biezas uzacis? – Nē.

Kad skolēns uzmin, kuru attēlu bija iedomājies viņa pārinieks, pārus var samainīt, bet spēli var turpināt tik ilgi, cik atļauj laiks.
3. mācību diena. Spēle „Tēlošana". Spēles mērķis: pēc iespējas vairāk vingrināties darbības vārdu pareizrunā, to saklausīšanā un atpazīšanā. Mazliet pārrunāt platā un šaurā *e, ē* izrunu, vēršot skolēnu uzmanību uz to, kā burta izruna (skaņa) maina vārda nozīmi. Piemēram, visnoderīgākais ir darbības vārds *nest*, salīdzinot tā izrunu tagadnes 2. un 3. personas vienskaitlī.
Pirms spēles katram skolēnam izdala kartītes ar nepabeigtiem teikumiem. Pirmais skolēns paceļ darbības vārda kartīti un attēlo tajā nosaukto darbību. Vēlams uzminēto darbību nosaukt nenoteiksmē. Tad pārējie skolēni attēlo savā kartītē uzrakstītā darbības vārda darbību, pasaka teikumu ar attēloto darbības vārdu, iesaistot to nepieciešamajā locījumā.
Piemērs.

Skolēns attēlo darbības vārdu *lasīt*. Pārējie skolēni pēc kārtas šo vārdu iesaista teikumos – *Es lasu grāmatu. Tu lasi žurnālu. Viņa lasa vēstuli.*
Otrajā kārtā katrs skolēns padod kartīti ar sava teikuma sākumu nākamajam skolēnam teikuma veidošanai.
PIEZĪME. Skolēni drīkst ieskatīties pievienotajā darbības vārdu sarakstā, ja nepieciešams.

Rakstīšana Uzrakstīt paraugteikumus un demonstrēt, kā noteikt vārda galotni.	**Rakstīšana** Vingrināties rakstīt līdzīgus teikumus klasē rakstītajiem.

MĀJASDARBA nav.

VĀRDU KRĀJUMS

1. mācību diena

GALVA, SEJA UN ĶERMENIS

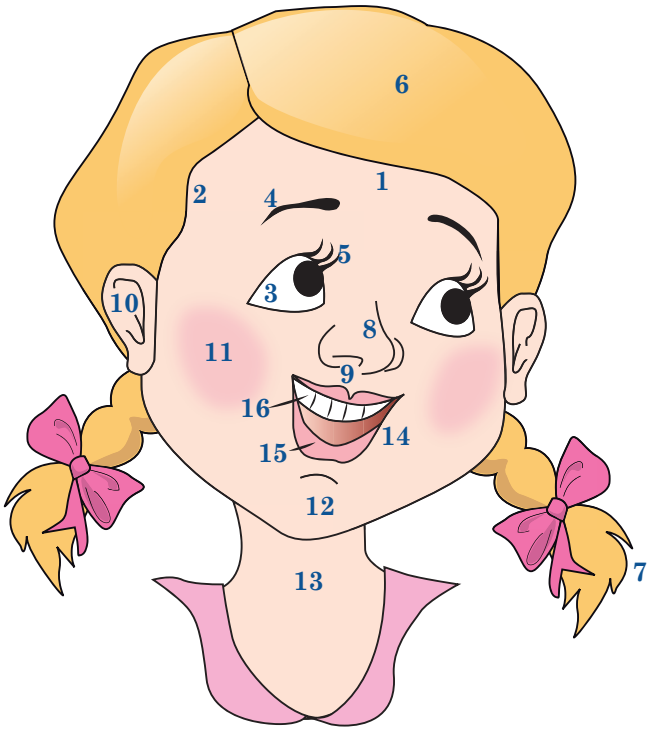

1. Kas veido cilvēka galvu un seju?

galva
1. piere
2. deniņi
pakausis
seja
3. acs, acis
4. uzacs, uzacis
plakstiņš, plakstiņi
5. skropsta, skropstas
6. mats, mati
7. bize, bizes
bārda
8. deguns
9. nāss, nāsis
10. auss, ausis
11. vaigs, vaigi
12. zods
13. kakls
14. mute
15. lūpa, lūpas
mēle
rīkle
žoklis, žokļi
16. zobs, zobi
smaganas
ūsas

2. Ko tu vari darīt, ja ir ausis?

dzirdēt klausīties

3. Ko tu vari darīt, ja ir deguns?

ostīt saost elpot šņaukt

4. Ko tu vari darīt, ja ir acis?

redzēt mirkšķināt skatīties lasīt
raudāt vērot saskatīt bolīt

5. Ko tu vari darīt, ja ir mute?

runāt svilpot ņurdēt čukstēt
sūkt, sūkāt spļaut elpot ēst
saukt dziedāt siekaloties dzert
kliegt žāvāties elsot rīt, aizrīties
smieties šķaudīt kost, košļāt
smaidīt vaidēt

6. Ko tu vari darīt, ja ir zobi?

kost grauzt

7. Kas var notikt ar taviem zobiem?

augt sāpēt izlūzt izkrist

8. Kā tu vari kopt zobus?

tīrīt urbt
skalot plombēt
ārstēt, labot izraut

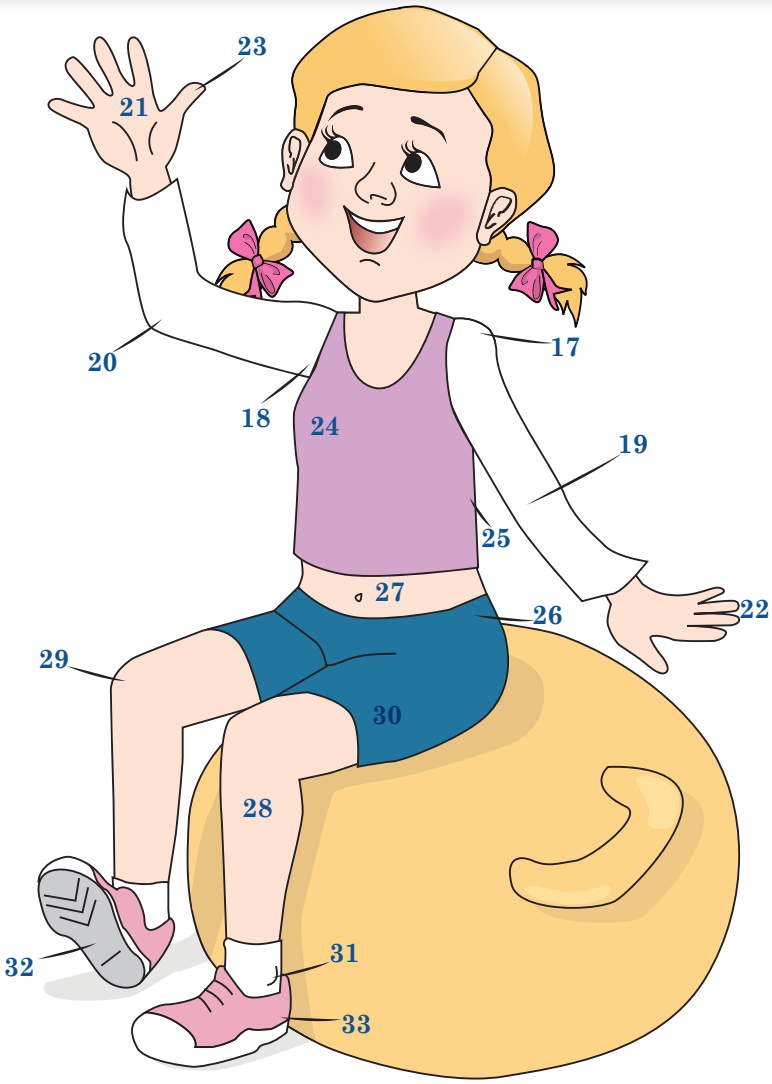

9. Kas veido cilvēka ķermeni no kakla līdz viduklim?

17. plecs, pleci
18. paduse, paduses
19. roka, rokas
20. elkonis, elkoņi
21. plauksta, plaukstas
plauša, plaušas
delna, delnas/ sauja, saujas
22. pirksts, pirksti
23. īkšķis, īkšķi
24. krūtis
mugura
mugurkauls
25. sāns, sāni
riba, ribas
nags, nagi
sirds
akna, aknas
niere, nieres

10. Kas veido cilvēka ķermeni no vidukļa līdz pēdām?

26. gurns, gurni/ gūža, gūžas
27. vēders
kuņģis
zarnas
28. kāja, kājas
29. ceļgals, ceļgali/ celis, ceļi
30. stilbs, stilbi/ liels, lieli
31. potīte, potītes
32. pēda, pēdas
33. papēdis, papēži
kājas pirksts, kāju pirksti

11. Kas ir visā ķermenī?

asinis
miesa
āda
dzīslas (dzīsla)/ asinsvadi
muskuļi (muskulis)
locītavas (locītava)
kauli (kauls)

12. Kāds var būt ķermenis?

vesels	slims	viegls	smags	skaists	slaids
stiprs	vājš	tīrs	netīrs	sportisks	

13. Kāds var būt augums?

liels	mazs	slaids	iznesīgs
garš	apaļīgs	stalts	plecīgs
tievs	resns	tukls	

14. Ko var darīt, ja ir rokas?

ņemt	stumt	turēt	klauvēt
taustīt	nest	spiest	vilkt
griezt	kniebt	rādīt	kustināt
rakstīt	sist	zīmēt	raut, raustīt

15. Ko var darīt, ja ir kājas?

iet	spert	soļot	dejot
skriet	klupt	līst	rāpot
klibot	lēkt, lēkāt	tupēt	stāvēt

LASĀMVIELA

1. mācību diena

Asaras

No rīta Jānītis pamostas ar lielām zobu sāpēm. **Viss labais vaigs ir uzpampis**. Viņš nevar daudz runāt, jo ir grūti pakustināt muti. Taču vēl grūtāk ir ēst. Kā lai brokastīs sakož maizi, ja jāmokās ar zobu sāpēm? Jānītis noliek maizes šķēli atpakaļ uz šķīvja un sāk skaļi raudāt. No virtuves ienāk māte un jautā: „Dēls, kas tev vainas, kāpēc tu raudi?" Jānītis ar pirkstu rāda uz sapampušo vaigu un iekliedzas aiz sāpēm. **Māte viņam liek plati atvērt muti un būt mierīgam. Tad viņa ar vienu roku pietur Jānīša zodu un ar otru aptausta viņa zobus**. Beidzot viņa saka: „Re, kur tas vainīgais: izskatās jau tāds ielūzis, ar brūnu caurumu pašā vidū. **Pat smaganas ap to vietu iekaisušas.** Tas tāpēc, ka vakaros gultā vēl paslepus ēd saldumus un beigās aizmirsti kārtīgi iztīrīt zobus. Bet šoreiz jau nekas, piena zobs vien ir. Pēcpusdienā aiziesim pie zobārsta, lai izrauj vainīgo un pie reizes apskata arī pārējos. Nolūzušu zobu ir ļoti grūti izraut."

Jānītis par mātes nodomu negrib neko dzirdēt, jo viņam bail no zobārsta. Viņš saka: „Mamm, man jau tas zobs nemaz nesāp, es tikai jokojos." Bet māte neatlaižas: „Sapnis jau nebūs bijis. Pati redzu, ka tu visu laiku mokies ar zobu sāpēm. Tāpēc pēcpusdienā noteikti jāiet pie zobārsta, ja tikai viņš pieņems. Aivars un Maija nāks līdzi. Tu redzēsi, ka dažās minūtēs viss būs cauri, un zobi tev vairs nesāpēs." Jānītis pie sevis nodomā: „Ja reiz jāiet, tad jāiet. Šoreiz laikam asaras nelīdzēs."

J a u t ā j u m i

1. Kas Jānītim sāp?
2. Kādas sāpes Jānītis jūt?
3. Kas ir uzpampis?
4. Ko Jānītim ir grūti darīt?
5. Ko viņš noliek atpakaļ uz šķīvja?
6. Ko Jānītis rāda māmiņai?
7. Kāpēc Jānītim ir caurs zobs?
8. Ko zobārsts darīs ar Jānīša cauro zobu?
9. Kāpēc Jānītis negrib iet pie zobārsta? Ko Jānītis saka?
10. Vai māmiņa viņam tic?

LASĀMVIELA

2. mācību diena

Sarkangalvīte

I.

Acis vecmāmiņai kļuva arvien vājākas. Viņa noadīja meitas meitai sarkanu cepurīti. Pie loga sēdēdama, viņa varēja labi redzēt, kur mazmeitiņa nāk kā sarkana mārīte: pati smilgās, galviņa ārā.

„Labrīt, labrīt!" mazmeitiņa sveicināja katru, ko ceļā satika.

Reiz viņa satika suni. „Labrīt!" viņa teica un palocīja celīti. Suns apstājās, savicināja asti un ierējās no prieka par tik jauku bērnu, bet, uz māju ejot, tam ienāca prātā visi viņa nedarbi: kā viņš zaga gaļu un saimnieka ciemiņiem arvien mēģināja no muguras iekost kājā. Viņš nokaunējās un gribēja laboties.

II.

Reiz Sarkangalvīte bija salasījusi zemenes un gribēja tās aiznest vecmāmiņai. Māte apsēja viņai baltu priekšautiņu. Meitiņa abām rokām saņēma zaļu krūzīti ar zemeņu kaudzi.

Tā viņa gāja caur zaļo mežu. Te uzreiz no krūmiem izlēca vilks.

„Labrīt!" Sarkangalvīte teica un gāja viņam klāt.

„Dod man vienu odziņu!" vilks lūdzās un atvēra rīkli.

„Ķer!" Sarkangalvīte teica un meta viņam pašu sarkanāko zemeni, kas nokrita vilkam uz mēles.

„Vēl!" vilks lūdza.

„Vai, sunīt, kādas tev sarkanas acis!" Sarkangalvīte iesaucās. Ogas viņai sāka birt zemē, bet vilks ielēca krūmos.

III.

Vilks pieskrēja pie mājiņas un trīs reizes ar ķepu pieklauvēja pie durvīm. Neviens neatsaucās. Vilks ar purnu atgrūda durvis un iegāja iekšā. Istabiņa bija tukša. Vecmāmiņa bija aizgājusi pastaigāties gar upes malu.

Vilks atrāva segu un ielēca gultā.

„Dip, dip!" uz plakanā akmens durvju priekšā noskanēja basas kājiņas. „Labrīt, vecmāmiņ!" Sarkangalvīte teica un nāca iekšā.

„Labrīt, meitiņ!" vilks atteica vecmāmiņas balsī un vaidēja, „vai, kā mugura sāp..."

„Es tev atnesu odziņas," Sarkangalvīte tecēja klāt un sniedza krūzīti, bet vilks sagrāba viņu, ierāva gultā un norija: klunk-klunk.

Tik izsalcis viņš bija.

IV.

„Trā-ra-ra-ra!" mednieks nāca caur mežu un taurēja. Divi suņi, mēles izkāruši, viņam skrēja pa priekšu un dzina vilkam pēdas. Mednieks no pleciem noņēma bisi un klusi pavēra durvis. Vilks gulēja vecmāmiņas gultā, un vēders viņam bija tik liels kā diviem vilkiem. Mednieks ātri izvilka no jostas nazi un atgrieza vilkam vēderu.

„Labrīt!" Sarkangalvīte teica un līda no vilka vēdera laukā. Viņa bija vesela, tikai izskatījās drusku samiegojusies. Mednieks izcēla Sarkangalvīti no gultas un izvilka vilku aiz durvīm.

Tikko tas bija izdarīts, arī vecmāmiņa nāca mājās ar smaržīgu zāli.

(Pēc K. Skalbes)

LASĀMVIELA

3. mācību diena

DAUGAVAS RACĒJI

Latviešu tautas teika

Kad Dievs radīja kokus, zvērus, putnus un zivis, tad Daugavas vēl nebija, bet zvēri un putni jau sāka strīdēties. Dievam tas nepatika, tādēļ viņš sasauca visus zvērus, putnus un zivis un lika rakt Daugavu.

Sanāca visi. Zaķis ar lapsu tūliņ mērīja upei ceļu. Zaķis lēca pa priekšu, bet lapsa sekoja zaķa pēdās un ar kuplo asti ievilka robežas. Kurmis pa ievilkto robežu raka pirmo vagu, bet āpsis vagu pakasīja lielāku. Lācis kā jau stiprinieks grāba zemi un bēra kalnos. Lūk, tādēļ arī Daugavas krastos ir kalni! Arī citi zvēri un putni strādāja.

Drīzi vien Daugavas grava bij izrakta.

Nu Dievs atnāca apskatīt padarīto darbu un vispirms ievēroja lāci ar kurmi, kas bija melni un dubļaini. Viņš slavēja abus par čakliem strādniekiem un vēlēja tās pašas drēbes kā godājamu piemiņu nēsāt vienmēr. Arī vilkam, kas daudz bija strādājis ar purnu un kājām, atstāja tās pelēkas uz mūžu.

No putniem visčaklāk strādāja zoss ar pīli. Tām Dievs ļāva upē mazgāties un peldēt, bet citiem putniem, kas strādāja nedaudz mazāk, ļāva tikai upes ūdeni dzert.

Kamēr Dievs ar tiem citiem runāja, viņš pacēla acis un ieraudzīja vienu, kas tikai svilpoja un pa koku zariem lēkāja. Tas bija lietus putniņš. Dievs viņam vaicāja: „Nu, ko tad tu te lēkā? Vai tu nemaz nestrādāji?”

„Kur tad es tik grūtu un netīru darbu strādāšu? Man smalki svārki mugurā! Iekāpu gan upē, gribēju sākt, bet apskatījos, ka man dzeltenas bikses. Tās sasmērējās, tādēļ domāju labāk neko nedarīt.”

„Nu labi, paturi tad savus dzeltenos svārkus un tās pašas bikses ar visiem dubļiem. Bet tev nebūs atļauts dzert ūdeni ne no upes, ne no dīķa. Tev būs jādzer tikai rasas pilieni, kas ir uz akmeņiem.”

Pēc tam Dievs ar zelta kausu gravā ielēja ūdeni, rādīja, uz kuru pusi upei būs tecēt, un jauno upi nosauca par Daugavu.

J a u t ā j u m i u n u z d e v u m i

1. Uzraksti dzīvnieku nosaukumus, kas minēti teikā, un darbus, ko viņi darīja, lai palīdzētu izrakt Daugavu!
2. Kādas dabas parādības šī teika paskaidro?

DARBA LAPA

1. mācību diena

ĶERMENIS (1)

1. Turpini teikumus! Ja nepieciešams, skaties vārdu sarakstā! Domā par savu galvu!

1. Man ir vien**a** (siev. dz.) _____, _____ un _____.
2. Man ir vien**s** (vīr. dz.) _____, _____ un _____.
3. Man ir div**as** (siev. dz.) _____, _____, _____ un _____.
4. Man ir div**i** (vīr. dz.) _____.

2. Savieno ķermeņa daļas nosaukumu ar tai raksturīgas darbības nosaukumu! Katra darbība un ķermeņa daļa var būt savienota ar vairākiem vārdiem.

	elpoju		
	kožu		rokām
	nesu		acīm
	lēkāju		pirkstu
	rādu		degunu
ES	ēdu	ar	zobiem
	vēroju		ausīm
	smaidu		muti
	graužu		
	taustu		

3. Domā par savu ķermeni! Pabeidz teikumus!

1. Man ir vien**a** (siev. dz.) _____ un _____ .

2. Man ir vien**s** (vīr. dz.) _____.

3. Man ir div**as** (siev. dz.) _____, _____,

_____ un _____.

4. Man ir div**i** (vīr. dz.) _____, _____,

_____ un _____.

DARBA LAPA

2. mācību diena

ĶERMENIS (2)

1. Lasi cilvēka raksturojumu! Apvelc teikumā pareizo vietniekvārdu!

1. Viņai/ viņam ir platas, zilas acis, biezas lūpas, plats smaids, blondi, taisni mati.
2. Viņai/ viņam ir mazas, brūnas acis, šauras lūpas, garš deguns, īsi, brūni mati.
3. Viņai/ viņam ir apaļi vaigi ar vasaras raibumiem, tukla seja, bizēs sapīti rudi mati, tumšas uzacis.
4. Viņai/ viņam ir kuplas uzacis, sirmas ūsas un bārda, garš deguns, gandrīz plika galva, mazas, zilas acis.
5. Viņai/ viņam ir īsi, cirtaini mati, biezas lūpas, bedrītes vaigos, melnas acis.
6. Viņai/ viņam ir šauras acis, taisni, īsi, melni mati, plats smaids.

Pie katra cilvēka attēla pieraksti ciparu, kas saskan ar viņa izskata aprakstu!

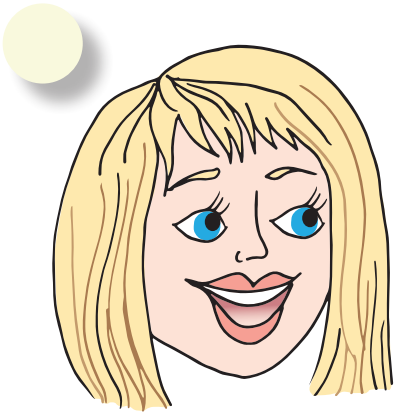

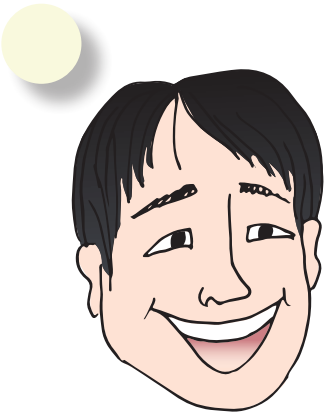
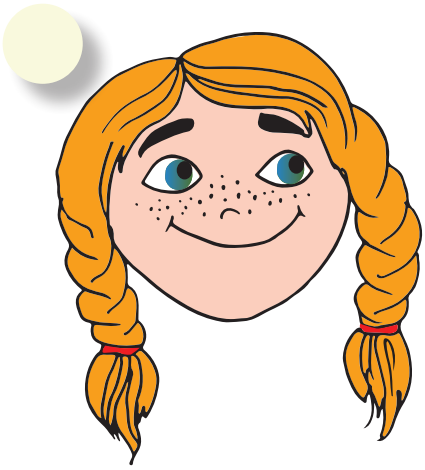
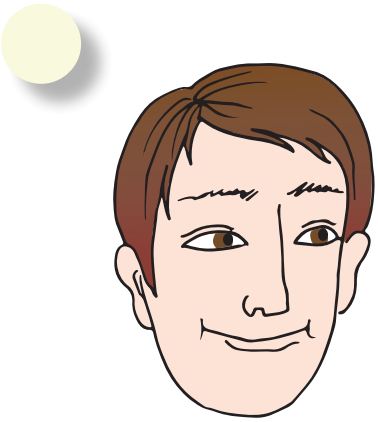

2. Pieraksti trīs īpašības vārdus par katra cilvēka izskatu! Skaties piemērus iepriekšējā uzdevumā!

3. Papildini un pabeidz teikumus, izmanto piemērotu darbības vārdu no rāmīša!

dzirdēt saost šņaukt mirkšķināt lasīt raudāt
dejot lēkt stāvēt saukt kliegt laizīt elsot
ņemt stumt bolīt sūkāt turēt šķirstīt
skriet klibot čukstēt šķaudīt tupēt rāpot iet

P i e m ē r s.

Es dzirdu dziesmu, kad klausos radio.

Es skrienu kājām, kad ķeru suni.

1. Es _____ degunu, kad _____

_____.

2. Es _____ muti, kad _____

_____.

3. Es _____ acis, kad _____

_____.

4. Es _____ rokas, kad _____

_____.

5. Es _____ kājas, kad _____

_____.

6. Es _____ pirkstus, kad _____

_____.

SATURS

DARBA LAPA

1. mācību diena

ĶERMENIS (3)

1. Atrisini krustvārdu mīklu!

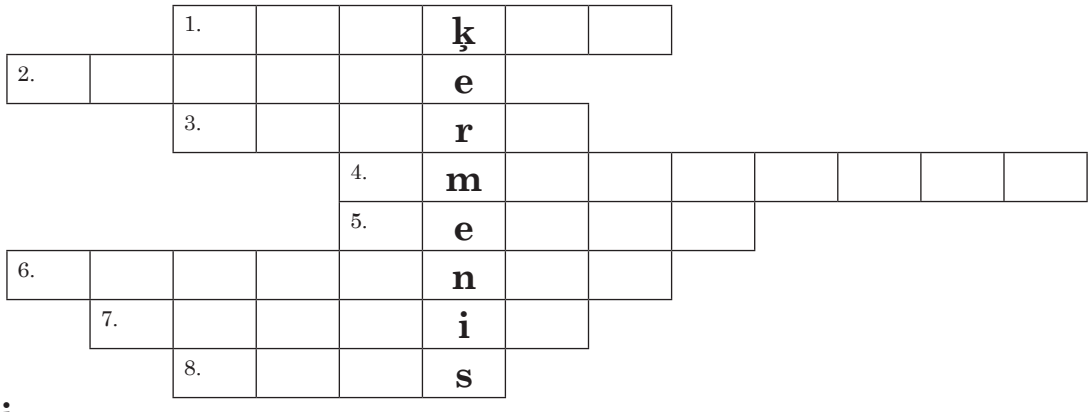

Horizontāli

1. Katrai rokai ir viens ... .
2. Kājas locītava starp celi un kājas pirkstiem.
3. Sejas augšējā daļa.
4. Orgāns galvā, kas ļauj domāt.
5. Kājas vidējā locītava.
6. Mutes daļa, kur aug zobi.
7. Matiņi virs acīm.
8. Sejas viszemākā daļa, kas ir zem mutes.

2. Izdomā savu krustvārdu mīklu! Ieraksti vārdus, kuros ir vārda A U G U M S burti!

					a							
					u							
					g							
					u							
					m							
					s							

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

SPĒĻU MATERIĀLI

3. mācību diena

DARBĪBAS VĀRDU SARAKSTS

Ko darīt?	TAGADNE *tagad, šobrīd, šodien*			PAGĀTNE *vakar*		
	es	tu	viņš, viņa	es	tu	viņš, viņa
saost	saožu	saod	saož	saodu	saodi	saoda
šņaukt	šņaucu	šņauc	šņauc	šņaucu	šņauci	šņauca
saukt	saucu	sauc	sauc	saucu	sauci	sauca
kliegt	kliedzu	kliedz	kliedz	kliedzu	kliedzi	kliedza
ēst	ēdu	ēd	ēd	ēdu	ēdi	ēda
kost	kožu	kod	kož	kodu	kodi	koda
grauzt	graužu	grauz	grauž	grauzu	grauzi	grauza
ņemt	ņemu	ņem	ņem	ņēmu	ņēmi	ņēma
stumt	stumju	stum	stumj	stūmu	stūmi	stūma
nest	nesu	nes	nes	nesu	nesi	nesa
griezt	griežu	griez	griež	griezu	griezi	grieza
kniebt	kniebju	knieb	kniebj	kniebu	kniebi	knieba
iet	eju	ej	iet	gāju	gāji	gāja
spert	speru	sper	sper	spēru	spēri	spēra
skriet	skrienu	skrien	skrien	skrēju	skrēji	skrēja
lēkt	lecu	lec	lec	lēcu	lēci	lēca
smieties	smejos	smejies	smejas	smējos	smējies	smējās

Ko darīt?	TAGADNE *tagad, šobrīd, šodien*			PAGĀTNE *vakar*		
	es	tu	viņš, viņa	es	tu	viņš, viņa
sūkāt	sūkāju	sūkā	sūkā	sūkāju	sūkāji	sūkāja
klibot	kliboju	klibo	klibo	kliboju	kliboji	kliboja
rāpot	rāpoju	rāpo	rāpo	rāpoju	rāpoji	rāpoja
dejot	dejoju	dejo	dejo	dejoju	dejoji	dejoja

Ko darīt?	TAGADNE *tagad, šobrīd, šodien*			PAGĀTNE *vakar*		
	es	tu	viņš, viņa	es	tu	viņš, viņa
dzirdēt	dzirdu	dzirdi	dzird	dzirdēju	dzirdēji	dzirdēja
mirkšķināt	mirkšķinu	mirkšķini	mirkšķina	mirkšķināju	mirkšķināji	mirkšķināja
lasīt	lasu	lasi	lasa	lasīju	lasīji	lasīja
raudāt	raudu	raudi	raud	raudāju	raudāji	raudāja
bolīt	bolu	boli	bola	bolīju	bolīji	bolīja
laizīt	laizu	laizi	laiza	laizīju	laizīji	laizīja
dziedāt	dziedu	dziedi	dzied	dziedāju	dziedāji	dziedāja
smaidīt	smaidu	smaidi	smaida	smaidīju	smaidīji	smaidīja
čukstēt	čukstu	čuksti	čukst	čukstēju	čukstēji	čukstēja
šķaudīt	šķaudu	šķaudi	šķauda	šķaudīju	šķaudīji	šķaudīja
turēt	turu	turi	tur	turēju	turēji	turēja
stāvēt	stāvu	stāvi	stāv	stāvēju	stāvēji	stāvēja

DARBĪBAS VĀRDU KARTĪTES

dzirdēt	saost	šņaukt	mirkšķināt	lasīt	raudāt
bolīt	sūkāt	saukt	kliegt	laizīt	dziedāt
smieties	smaidīt	elsot	ēst	čukstēt	šķaudīt
kost	grauzt	ņemt	stumt	turēt	nest
griezt	kniebt	iet	spert	tecēt	skriet
klibot	lēkt	stāvēt	tupēt	rāpot	dejot

PĀRBAUDES DARBS

Vārds: _____ Datums: _____

1. Aizpildi krustvārdu mīklu!

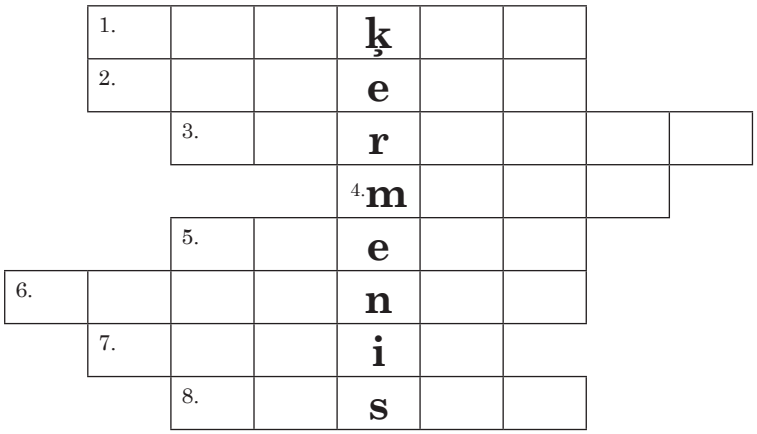

Horizontāli

1. Katrai rokai ir viens ... .
2. Vieta, kur nonāk apēstais ēdiens.
3. Katrai rokai un kājai ir pieci ... .
4. Aug uz galvas.
5. Vieta, kur rokas savienojas ar ķermeni.
6. Pusceļā starp plecu un plaukstu.
7. Caurumi degunā.
8. Ar tām klausās.

2. Izlasi visu rindu! Ieraksti piemēroto ķermeņa daļas nosaukumu abos teikumos!

Piemērs. Man ir (kas?) mute. Es varu runāt (ar ko?) ar muti.

1. Man ir (kas?) _____. Es varu laizīt (ar ko?) _____.
2. Man ir (kas?) _____. Es varu rādīt (ar ko?) _____.
3. Man ir (kas?) _____. Es iztīru (ko?) _____ pirms gulēšanas.
4. Man ir (kas?) _____. Es varu ēst (ar ko?) _____.
5. Man ir (kas?) _____. Es varu ostīt (ar ko?) _____.
6. Man ir (kas?) _____. Es varu mirkšķināt (ko?) _____.
7. Man ir (kas?) _____. Es varu mazgāt (ko?) _____, pirms es ēdu.

3. Izvēlies pareizo vārdu un ieraksti to teikumā!

nagi plaušās plaušas rīkle vaigi zods

papēdis asinis elpoju šņaucu bolu saucu eju

iet čukstu kožu griežu speru tupu

rokās roka kniebj deguns degunu auss ausis sirds

ausīm mutē kāja kāju kājai zobi muti

1. Kad es esmu nogurusi un žāvājos, es atveru _____ un ievelku gaisu _____.

2. Kad es ātri skrienu, mana _____ stipri pukst, bet mani _____ ir sarkani.

3. Es turu šķēres _____, kad es _____ papīru.

4. Kad man ir iesnas, man tek _____, es klepoju, bet dažreiz man sāp _____.

5. Manam brālim ir asi _____, un viņš dažreiz man _____, ja ir dusmīgs.

6. Es _____ uz ceļiem, kad zem gultas meklēju kurpes.

7. Ja kāds guļ, es _____uzmanīgi, lai viņu nepamodinātu.

Norādījumi skolotājam

7. tēma. GADALAIKI, LAIKAPSTĀKĻI UN SVĒTKI	4 mācību dienas
MĀCĪSIMIES nosaukt dažādus ar gadalaikiem, svētkiem, laikapstākļiem un svinēšanu saistītus priekšmetus, jēdzienus un darbības; locīt lietvārdus akuzatīvā un lokatīvā; lietot darbības vārdus dažādos laikos un personās.	
1. mācību diena. Gadalaiki, svētki, svinamās dienas; lietvārdu locīšana: akuzatīvs un lokatīvs. ***2. mācību diena.*** Gadalaiki, svētki, svinamās dienas; darbības vārdi nākotnē. ***3. mācību diena.*** Viesības un svinēšana; lietvārdu un īpašības vārdu locīšana; darbības vārdi tagadnes un pagātnes vienskaitļa 1., 2. un 3. personā. ***4. mācību diena.*** Laikapstākļi.	
NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLI: kartītes ar dažādu gadalaiku skatiem vai tiem raksturīgiem priekšmetiem un dabas parādībām.	
SKOLOTĀJS	**SKOLĒNI**
Lasīšana Mutiski ātri iztaujāt par iepriekš lasīto un pārrunāt to. Iepazīstināt ar jauno vielu. ***1. mācību diena.*** *Stāsts „Bērni gaida Lieldienas", pārrunāt Raiņa dzejoli „Divpadsmit mēneši", skaidrot mēnešu nosaukumus. Mācīties noteikt teikuma objektu un pārrunāt akuzatīva lietojumu teikumos: svinēt KO?, dāvināt KO?.* ***2. mācību diena.*** *Meklēt darbības vārdus un pārrunāt, vai tie ir tagadnē vai nākotnē. Vēlreiz pārlasīt dzejoli „Divpadsmit mēneši", pievēršot uzmanību darbības vārdu galotnēm nākotnē. Pārrunāt stāstu „Nāk vasara".* ***3. mācību diena.*** *Pārrunāt stāstu „Dzimšanas diena".* ***4. mācību diena.*** *Pārrunāt vēstules rakstīšanas nosacījumus, kā arī vārdus un gramatiskās formas izceltajos teikumos.*	**Lasīšana** Atbildēt uz jautājumiem, īsi pārrunāt mājās lasīto. Lasīt izceltos teikumus.
Vārdu krājums un gramatika Iepazīstināt ar jaunajiem vārdiem (vārdu sarakstiem); pārrunāt nezināmos vārdus.	**Vārdu krājums un gramatika** Vārdu sarakstiem pierakstīt klāt savus skaidrojumus angliski, ja nepieciešams.
1. mācību diena. *Uzsvērt, ka svētku nosaukumi bieži vien ir tikai daudzskaitlī; ja grib atbildēt uz jautājumu KAD?, vārds jālieto lokatīvā, t. i., locījums ir tāds pats, kā atbildot uz jautājumu KUR?.* ***2. mācību diena.*** *Pārrunāt darbības vārdu tagadnes un nākotnes vienskaitļa un daudzskaitļa 1. personas formas lietojumu.* ***3. mācību diena.*** *Atkārtot akuzatīva galotnes vienskaitlī un daudzskaitlī.*	
Runāšana Skaidrot spēles gaitu, uzrakstīt paraugteikumus, ja nepieciešams, un demonstrēt pareizu stāstījumu.	**Runāšana** Spēles pa pāriem vai visai klasei kopā atkarībā no spēles noteikumiem.

1. mācību diena. Spēle „KAD to var darīt? KAD to redz?”.
Galda vidū noliek uz leju vērstas kartītes – tā, lai neredz tekstu. Skolēni pa vienam pēc kārtas ņem kartīti un pabeidz tajā iesākto teikumu. Ja kartītē ir nosaukta darbība, tad atbild uz jautājumu: „KAD to var darīt?”
Piemērs.
Jūnijā var *svinēt Jāņus.*
Ja ir priekšmets, tad atbild uz jautājumu: „KAD to redz?”
Piemērs.
Jūnijā redz *siltu sauli.*
Jāseko, lai skolēni lieto akuzatīvu!
Spēli var vadīt gan visai klasei, gan skolēnu grupām (pa 3–4 skolēniem katrā).
Katrai grupai nepieciešams savs kartīšu komplekts.
2. mācību diena. Skolēni vingrinās veidot īsus teikumus tagadnes un nākotnes vienskaitļa un daudzskaitļa 1. personā. Vingrinājumam izmanto tās pašas kartītes, ar kurām strādāja 1. mācību dienā. Ja nepieciešams, drīkst lietot pievienotās tabulas.
Piemērs.
Es cepu piparkūkas virtuvē. Es cepšu piparkūkas virtuvē.
Mēs cepam piparkūkas virtuvē. Mēs cepsim piparkūkas virtuvē.
4. mācību diena. Skolēni stāsta par laikapstākļiem, izmantojot gadalaiku kartītes. Katrs skolēns izvilkto kartīti parāda klasei un pasaka teikumu.
Piemērs.
Šodien ir lietaina diena. Tas ir rudens.
Jāseko, lai teikumi neatkārtotos. Skolotājs vai kāds skolēns var pierakstīt izmantotos vārdus uz tāfeles.

Rakstīšana	**Rakstīšana**
Uzrakstīt paraugteikumus un demonstrēt, kā noteikt vārda galotni.	Vingrināties rakstīt teikumus līdzīgus klasē rakstītajiem.

3. mācību diena. Vingrinājums apvienots ar runāšanu.
Klasē pie sienām vai uz galda izliek lapas ar jautājumiem: *KAS var?, KO var?*.
Skolēni, izklaidus pārejot no vienas lapas pie citas, vispirms raksta lietvārdu nominatīvā, tad – akuzatīvā. Klase kopīgi pārbauda, vai visi vārdus ir uzrakstījuši pareizi. Skolēni pasaka un pieraksta teikumus, papildinot tos ar piemērotu svētku nosaukumu.
Piemērs.
Draugs. Draugu var ielūgt uz dzimšanas dienu.

MĀJASDARBI
1. mājasdarbs. Lasīt stāstu „Bērni gaida Lieldienas” un Raiņa dzejoli „Divpadsmit mēneši”; aizpildīt darba lapu.
2. mājasdarbs. Lasīt stāstu „Nāk vasara”; aizpildīt darba lapu; uzrakstīt savu dzejoli „Divpadsmit mēneši”.
3. mājasdarbs. Lasīt stāstu „Dzimšanas diena”; aizpildīt darba lapu.
4. mājasdarbs. Lasīt vēstuli; aizpildīt darba lapu.

VĀRDU KRĀJUMS

1. un 2. mācību diena

GADALAIKI, NEDĒĻA, GADS UN SVĒTKI

1. Kas norādīts kalendārā?

gads
mēnesis } datums
nedēļa
diena

2. Kādi gadalaiki ir dabā?

pavasaris	rudens
vasara	ziema

3. Kā sauc mēnešus, un kā iedala gadu?

1. pusgads	2. pusgads
janvāris	jūlijs
februāris	augusts
marts	septembris
aprīlis	oktobris
maijs	novembris
jūnijs	decembris

4. Kā sauc nedēļas dienas, un kā iedala nedēļu?

pirmdiena
otrdiena
trešdiena } darbdienas
ceturtdiena
piektdiena
sestdiena } nedēļas nogale
svētdiena } brīvdienas

5. Kādas ir svētku un svinamās dienas?

Jaungads
Lieldienas
Jāņudiena, Jāņi – vasaras saulgrieži
Mārtiņi
18. novembris – Latvijas Republikas Proklamēšanas diena
4. maijs – Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas diena
Ziemassvētki, Ziemsvētki – ziemas saulgrieži
Vecgada vakars
Ģimenes diena
Mātes diena
Tēva diena
dzimšanas diena
vārdadiena

6. Kad?

šogad	šoziem
šomēnes	šopavasar
šonedēļ	šovasar
šodien	šoruden

Pagātne
pagājušajā gadā, mēnesī
pagājušajā nedēļā
vakar, vakardien
pagājušajā ziemā
pagājušajā pavasarī
pagājušajā vasarā
pagājušajā rudenī

Nākotne
nākamgad, nākamajā gadā
nākammēnes, nākamajā mēnesī
nākamnedēļ, nākamajā nedēļā
rīt, rītdien, nākamajā dienā

VĀRDU KRĀJUMS

3. mācību diena

SVĒTKI UN SVINĒŠANA

mielasts
kliņģeris
torte
kūka
viesis
ciemiņš
viesības*

dāvana
kartīte
ietinamais papīrs
pušķis
lente
līmlente
dāvanu maisiņš

svinēt
(uz)dāvināt
(ie)lūgt, (uz)lūgt
(ap)sveikt
(pa)cienāt
pateikties

* lieto tikai daudzskaitlī

VĀRDU KRĀJUMS

4. mācību diena

LAIKAPSTĀKĻI UN DABAS PARĀDĪBAS

Kādas ir dabas parādības?

lietus
migla
plūdi
rasa
aukstums

vējš
sals
pērkons
vētra
sniegs

sniegputenis
karstums
ugunsgrēks
zemestrīce
negaiss

salna
zibens
orkāns
varavīksne

Kāds ārā ir laiks?

mīlīgs
jauks
saulains
silts
karsts

slapjš
dubļains
nemīlīgs
vēss
vējains
sauss

miglains
mākoņains
apmācies
lietains
sutīgs
mitrs

nejauks
auksts
vētrains

Ko mēdz darīt vējš?

pūst
gaudot

rūkt
kaukt

svilpot

LASĀMVIELA

1. mācību diena

BĒRNI GAIDA LIELDIENAS

„Cik ilgi vēl jāgaida līdz Lieldienām?" jautā Jānis.

„Parīt ir Pūpolu svētdiena," paskaidro māte. „Un tad, pēc nedēļas, būs Lieldienas."

Arī Maija un Aivars ļoti gaida Lieldienas, bet visnepacietīgākais ir Jānis, jo tēvs viņam ir apsolījis uzdāvāt burvju olu, ar kuru var uzvarēt olu sišanās sacensībās.

Sestdien latviešu skolā ticības mācības stundā skolotājs izsauc Jāni.

Jānis iepriekšējā stundā bija uzmanīgi klausījies un labi zina uzdoto. Viņš stāsta par Pūpolu svētdienu un Kluso nedēļu.

Skolotājs uzslavē Jāni par viņa zināšanām. Tad Dacei jāstāsta par Zaļo Ceturtdienu un Lielo Piektdienu, bet Andrim par to, kāpēc mēs svinam Lieldienas.

Stundas beigās skolotājs novēl visiem bērniem priecīgas Lieldienas.

Nākamā ir latviešu valodas stunda.

„Kāpēc bērni gaida Lieldienas?" jautā skolotāja.

Visi bērni klasē paceļ rokas atbildei.

„Es gaidu zaķi ar Lieldienu olām," saka Ausma.

„Mans tētis iekārs šūpoles, un pie mums ciemos būs daudz bērnu. Mēs visi šūposimies," sauc Ēriks.

„Man patīk Lieldienu sestdienā krāsot olas. Mums jāpalīdz Lieldienu zaķim, citādi viņš netiek ar darbiem galā," gudri nosaka Ieva.

„Kā olas krāso?" noprasa skolotāja.

„Ar krāsām," saka Kārlis.

„Mana māsa uz olām uzzīmē rakstiņus," paskaidro Eduards.

„Mēs olas nokrāsojam, un tad mans tētis ar nazīti ieskrāpē čaumalā skaistus zīmējumus," nosaka Oļģerts. „Taisni tādus, kādus mamma izšuj uz spilvena."

„Tos sauc par tautiskiem rakstiem," pamāca Ilga.

„Vai olas var krāsot arī sīpolu mizās?" jautā skolotāja.

Tādu krāsošanu zina visi bērni!

Skaisti raibas olas iznāk tad, ja ap olu apliek tikko izplaukušas bērzu lapiņas, skuju zariņu, zaļu sūnu, kumelītes un sīpolu mizas, apsien ar lupatiņu un tad tīrā ūdenī izvāra. Ola iznāk dzeltenbrūni raiba.

„Man Lieldienu zaķis atnes labākās olas," lēni saka Mārtiņš.

„Kādas tad ir tās labākās olas?" brīnās skolotāja.

„Šokolādes olas," paskaidro Martiņš un nolaiza lūpas.

Visi bērni smejas. Tad roku paceļ Jānis un saka: „Bet man būs burvju ola."

„Burvju ola?" izbrīnījusies noprasa skolotāja.

„Jā, burvju ola," saka Jānis. „To es dabūšu no tēta."

„Kā es dzirdu, tad jums visiem būs skaistas un priecīgas Lieldienas. Pēc svētkiem pastāstīsiet man, kā jums ir gājis, kādas olas esat dabūjuši, kādas bija jūsu šūpoles un kādās Lieldienu rotaļās būsiet gājuši. Un tu, Jāni, pastāstīsi mums par savu burvju olu. Sarunāts?"

Jautājumi un uzdevumi

1. Cik dienu līdz Lieldienām ir no Pūpolu svētdienas?
2. Kāpēc Jānis visvairāk gaida Lieldienas?
3. Ko skolotājs varēja teikt, kad viņš bērniem novēlēja priecīgas Lieldienas?
4. Kādēļ Ausma gaida Lieldienas?
5. Kā Ērika mājās gatavojas Lieldienām? Ko Ēriks darīs Lieldienās?
6. Ko Ieva darīs Lieldienās?
7. Pastāsti, kā var krāsot olas! Kā izskatās ola, kas ir krāsota sīpolu mizās?

LASĀMVIELA

2. mācību diena

NĀK VASARA

Dienas kļūst siltākas un garākas. Māmiņas dārzā zied puķes. Tētis katru nedēļu dārzā pļauj zālīti. Aivars, Maija un Jānis skaita, cik dienu līdz pēdējai skolas dienai. Kādu vakaru pie vakariņām visa ģimene runā par vasaru.

„Kad vasara īsti sākas?" jautā Jānis.

„Kad skola beidzas!" reizē atbild Maija un Aivars, bet tētis paskaidro: „Latvieši vienmēr zina, kad vasara sākas, jo mēs svinam Jāņus. Jāņus svin visgarākajā gada dienā. Tā tad arī ir pirmā vasaras diena."

Aivars domā: „Nevaru noticēt, ka šovasar nometnē būšu vecāko zēnu mītnē. Atkal būšu kopā ar saviem latviešu draugiem. Mēs draudzējamies kopš sešu gadu vecuma. **Mēs visvairāk gaidām peldēšanos un meža rotaļas.**"

„Tev šad tad būs jāpaskatās, kā mazajam brālim iet," atgādina māmiņa. „Viņš būs nometnē pirmo reizi. Varbūt tu varēsi dot kādu padomu, jo šī tev būs jau piektā vasara nometnē."

Maija klusu domā. Viņai arī patīk latviešu bērnu nometne. Tomēr Maijai patīk arī ģimenes atvaļinājumi. Dažreiz ģimene brauc pie ūdeņiem uz veselu nedēļu. Karstā vasaras dienā ir jauki visu dienu peldēties okeāna viļņos. Kad nogurst no peldēšanās, smiltīs var celt pilis un rakt ezerus. Kad tas apnīk, var mierīgi gulēt uz dvieļa un lasīt grāmatu. Un tad atkal var visu darīt no jauna: peldēties, spēlēties smiltīs un lasīt. Parasti māmiņa ļauj arī saldējumu nopirkt. Viņa iedod katram bērnam naudiņu, lai paši aiziet līdz saldējuma būdiņai un izvēlas gardāko. „Es nevaru sagaidīt, kad atkal varēšu laizīt šokolādes saldējumu!" paziņo Maija.

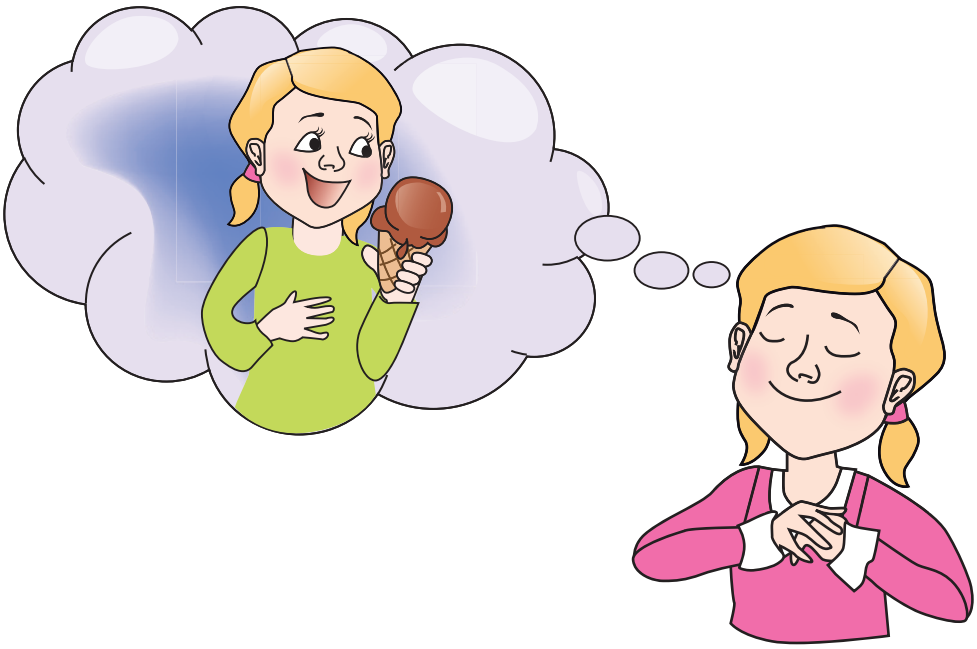

Jānis domā par pagājušās vasaras ģimenes ceļojumu. Visa ģimene veselu nedēļu dzīvoja mežā un gulēja teltī. Jānis atceras: „Man visvairāk patika kurināt ugunskuru un uz karstajām oglēm cept kaut ko garšīgu." Dienā ģimene gāja pārgājienos, dažreiz kāpa kādā kalnā vai aizgāja līdz ezeram, kur varēja izpeldēties. Ezers bija tuvu, un Jānis ar tēti tur bieži makšķerēja. Vakarā vecāki ļāva ilgi palikt nomodā. Mežā naktī dzirdēja visādas skaņas: kukaiņi čirkstēja un vējš čabināja koku lapas. „Mežā debesis ir daudz skaistākas nekā pilsētā. Ja mēness nespīd, debesīs ir tik daudz zvaigžņu, ka tās tiešām izskatās kā zvaigžņu sega", piebilst Jānis.

Māmiņa un tētis smaida. Viņiem prieks, ka bērni gaida vasaru. Arī vecākiem ir prieks par to, ka vasarā ģimene vairāk laika var pavadīt kopā. Pa ziemu katram savi pienākumi. Bērni ir skolā visu dienu. Pēcpusdienās un vakaros ir vēl citas nodarbības: sports, deju stundas, klavierstundas. Tētis katru dienu iet uz darbu. Bet vasarā visi ir kopā! Jūlijā brāļi un māsa kopā ir latviešu bērnu nometnē. Augustā tētim ir atvaļinājums un ģimene kaut kur aizbrauc. Tad visi kopā ir visu laiku!

J a u t ā j u m i

1. Kā var zināt, ka tuvojas vasara?
2. Kas Aivaram vasarā patīk visvairāk?
3. Kas Maijai visvairāk patīk vasarā?
4. Kas Jānim visvairāk patīk vasarā?
5. Kas tētim un māmiņai visvairāk vasarā patīk?

LASĀMVIELA

3. mācību diena

DZIMŠANAS DIENA

Māte latviešu grāmatu veikalā bija nopirkusi divas kartītes. Uz abām lieliem burtiem bija rakstīts: „Daudz laimes dzimšanas dienā!"

„Parīt jūsu brālēniem Ivaram un Pēterim būs dzimšanas diena," saka tēvs.

„Nosūtīsim viņiem apsveikuma kartītes."

„Kāpēc mums jāsūta kartītes?" jautā Maija. „Mēs taču sestdien esam ielūgti pie viņiem ciemos."

„Ivaram un Pēterim dzimšanas diena ir ceturtdien," paskaidro Aivars. „Viesībās esam aicināti tikai sestdien. Apsveikuma kartītes jāsūta tāpēc, lai mūsu laimes vēlējumi pienāktu tieši viņu dzimšanas dienā."

„Žēl, ka Ivars un Pēteris ir dvīņi," nosaka Jānis. **„Man labāk patiktu, ja mēs varētu svinēt dzimšanas dienu katram atsevišķi."**

„Jā. Man arī patīk pie viņiem ciemoties," piebilst Maija. „Man garšo krustmātes Ainas ceptie kliņģeri."

„Rozīnes un rieksti kliņģeros ir visgaršīgākie," nosaka Jānis.

„Tev vislabāk dzimšanas dienās patīk izēst rozīnes un riekstus no kliņģera," atbild Maija.

„Tā vis nav!" iesaucas Jānis. „**Man patīk arī spēlēties ar rotaļlietām,** kuras dāvina dzimšanas dienā."

„Tas man atgādina to reizi, kad brālēniem dāvināja jaunus divriteņus. Mēs tad pie viņiem ciemojāmies, un tev bija jauns apģērbs," saka Aivars.

„Bet tā jau nebija mana vaina, ka, braucot ar riteni, es iekritu dubļos," saka Jānis.

Brālis un māsa tikai smejas, atceroties, kā Jānis izskatījās nosmērētajā uzvalkā, ar pārplēstiem svārkiem un dubļainu seju.

Aivars ierauga kartīti uz galda un piesteidzas, lai būtu pirmais, kas parakstīsies. „Laid mani klāt!" iesaucas Jānis. „Es vēl neesmu parakstījies."

„Nu labi," saka Aivars un dod Jānim zīmuli. Rūpīgi sekodams katram burtam, kustinot izbāztās mēles galiņu, Jānis uzraksta savu vārdu.

„Es pabeidzu!" viņš paziņo.

Maija pienāk klāt, paskatās uz kartītēm un saka: „Bet tu neesi atstājis vietu, kur mums parakstīties. Visa kartīte ir pierakstīta ar taviem lielajiem burtiem!"

Pēc uzmanīgas skatīšanās un ilgas domāšanas katrs parakstās vienā kartītes stūrī, atstājot Jāņa vārdu pašā vidū.

J a u t ā j u m i

1. Ko un kādēļ māte bija nopirkusi latviešu grāmatu veikalā?
2. Kur Vītoli bija sestdien uzaicināti?
3. Kāpēc Jānim žēl, ka brālēni ir dvīņi?
4. Kādēļ Maijai patīk ciemoties pie brālēniem?
5. Kas Jānim visvairāk patīk dzimšanas dienās?
6. Kas notika, kad Jānis reiz brauca ar brālēna divriteni?
7. Kurš pirmais uz kartītes uzrakstīja savu vārdu?

LASĀMVIELA

4. mācību diena

Vēstule

Bostonā 2016. gada 18. decembrī.

Mīļo Aivar!

Vēl tikai sešas dienas līdz Ziemsvētkiem. Kā es gaidu Ziemsvētkus! Pirmdien ar tēti tirgū jau nopirkām lielu egli. Tagad tā stāv aukstumā mūsu pagrabā. Mēs, bērni, to Ziemsvētku vakarā pušķosim ar āboliem, zeltītiem riekstiem, zvaigznēm, čiekuriem, stikla zvaniem, eņģeļu matiem, piparkūkām un krāsainām konfektēm. Es jau tagad zinu, kādas dāvanas man šogad atnesīs Ziemsvētku vecītis (t. i., lielais kaimiņu Pēteris, bet es no viņa nebaidos, jo žagari man nesāp!): skaistu, sarkanu divriteni un slidas. Kad ienācu istabā, māmiņa dāvanas tieši iesaiņoja.

Kas tie būs par ziemas priekiem! Lielo dīķi mūsu parkā jau tagad klāj bieza **ledus kārta**. Manai māsiņai Mudītei būs zaļa samta kleita un lelle ar garām skropstām. Viņai gan vēl bail no Ziemsvētku vecīša, jo viņa vēl maziņa un vienmēr aizmirst savu pantiņu. Tad viņa tūlīt sāk raudāt un bēg projām. Muļķīte, lai mācās no manis!

Māmiņa jau aizvakar sāka cept piparkūkas. Smaržoja visa māja. Es viņai drīkstēju mazliet palīdzēt. Spiedu no mīklas sirdis, zvaigznes, zvanus un mēnestiņus tik ilgi, kamēr man apnika. Mīkla gan bija garšīga, bet māmiņa teica, lai nepārēdoties, citādi Ziemsvētki būšot jāpavada gultā. Pēcpusdienā, kad biju izmācījies, vēl drīkstēju iet pabraukāties ar ragaviņām. Tās man tētis uzdāvināja pagājušajā gadā. Vakaros, kad uznāk tumsa, man vienmēr jabūt mājās.

Vakar sāka īsti snigt. Naktī auroja stiprs ziemeļu vējš. Bija īsts sniegputenis. Bet šorīt viegli snieg – lielas, baltas pārslas krīt kā vate uz mūsu loga. Rīt pagalmā ar draugiem celšu lielu sniegavīru. **Kaut tik sniegs atkal nenokustu! Ja naktī būs sals, apledos visi logi!** Man patīk leduspuķes uz logiem. Vai arī pie Jums kādreiz redz sniegu?

Vecgada vakaru pavadīsim mājās, bet Jaungada rītā brauksim ciemos pie krustmātes Ilzes un krusttēva Viļņa.

Pasveicini savus vecākus, Maiju un Jāni no mums visiem! Raksti biežāk! Tev jau drīz dzimšanas diena. Apsveicu Tevi!

Priecīgus Ziemsvētkus!

Tavs brālēns Modris

Atbildes vēstule

Melburnā 2016. gada 31. decembrī.

Mīļo Modri!

Rakstu Tev šo vēstuli vēl Vecgada vakarā. Tavējo saņēmu tieši uz Ziemsvētkiem. Liels paldies! Jauki, ka mani laikus atcerējies. Tagad svētki un dzimšanas diena ir garām. Dabūju daudz skaistu dāvanu. Arī man vecāki uzdāvināja jaunu divriteni: gaiši zilu ar baltām riepām. Veco trīsriteni atdevu Jānim, jo viņš to tik ļoti grib. Pašreiz viņš mācās ar to braukt. Mūsu kaimiņš Krūmiņa kungs trīsriteni par velti pārkrāsoja. Es no sava krusttēva saņēmu arī telti, jo nākamgad gribu braukt viņam līdzi uz latviešu skautu vasaras nometni.

Pašreiz pie mums ir tieši vasara. Ir tik karsts, ka visi staigājam plānās drēbēs. Šodien ēnā ir +100°F (+38°C), saulē pat +104°F (+40°C). No lielā karstuma svecītes ir pilnīgi saliekušās slīpas. Tā kā Austrālijā egļu nav, mēs svecītes liekam mazā priedītē. Daudzi cilvēki pērk mākslīgās egles un tās izrotā ar krāsainām lampiņām, bet mums mākslīgās egles nepatīk.

Līdz februārim man vēl ir vasaras brīvdienas. Vēl es spēlēju mūsu futbola komandā un esmu vārtsargs. Vakar ar dažiem draugiem no latviešu sestdienas skolas ar riteni aizbraucu peldēties uz tuvo jūrmalu. Ūdenī gan ļoti jāuzmanās, jo kādreiz tur var uzbrukt haizivis! Mājās pārvedu daudz skaistu jūras gliemežvāku. Es tos krāju.

Sniegu šeit redz tikai ziemā kalnos. Tētis kādreiz grib ar mums aizbraukt uz kalniem, jo viņam ļoti patīk slēpot.

Pasveicini savus vecākus un Mudīti!

Ar labdienām

Tavs brālēns Aivars

J a u t ā j u m i

1. Ar ko atšķiras abu zēnu Ziemsvētki? Kāpēc tas tā ir?
2. Ko tu dari vasarā, ko – ziemā?
3. Kas tev labāk patīk – vasara vai ziema, kāpēc?
4. Kā tavā mājā pušķo eglīti? Kas to pušķo?

DARBA LAPA

1. mācību diena

GADS UN GADALAIKI

1. Raksti atbilstošās galotnes! Pabeidz vārdus!

1. (kas?) Vien___ dien___ ir divdesmit četras stundas gara.
2. (kur?) Vien___ nedēļ___ ir (kas?) septiņ___ dien___.
3. (kas?) Vien___ mēnes___ ir 30 vai 31 dienu garš.
4. (kur?) Vien___ gad___ ir (kas?) trīssimt sešdesmit piec____dien____.

2. Raksti gadalaiku nosaukumus!

1. Bērniem patīk (kas?)_____, jo nav jāiet skolā.
2. Bērni gaida (ko?) _____, jo varēs apmeklēt nometni.
3. Slēpotājiem patīk (kas?)_____, jo tad var slēpot.
4. Slēpotāji gaida (ko?)_____, jo tad būs sniegs.
5. Pašlaik ir (kas?) _____ un dienas kļūst garākas.
6. Mēs gaidām (ko?)_____, jo sāks kust sniegs un kļūs siltāks.
7. (kas?) _____ ir laiks, kad atkal sākas skola.
8. Vai tu gaidi (ko?) _____ un skolas sākumu?

3. Raksti atbilstošā mēneša nosaukumu! Ievēro, ka mēneša nosaukumam jāatbild uz jautājumu *kad?* vai *kur?*!

1. Mēs ezerā vai okeānā varam iet peldēties _____.
2. Skola beidzas un Jāņus svin _____.
3. Latvijas Republikas Proklamēšanas diena ir _____.
4. _____ kokiem sāk birt lapas.
5. Gads sākas _____, bet beidzas _____.
6. Lieldienas svin _____ vai _____.

4. Uzraksti piecus teikumu pārus, sekojot norādēm: KAD? + ir + KĀDS? + KAS? (lietvārds + ir + īpašības vārds + lietvārds); KAD? + es redzu + KĀDU? + KO? (lietvārds + es redzu + īpašības vārds + lietvārds)! Lieto gadalaiku vai mēnešu nosaukumus!

P i e m ē r s. *Vasarā ir zaļa zāle. Vasarā es redzu zaļu zāli.*
Janvārī ir dziļš sniegs. Janvārī es redzu dziļu sniegu.

DARBA LAPA

2. mācību diena

DIVPADSMIT MĒNEŠI

Uzraksti savu dzejoli par gada mēnešiem! Izmanto piedāvāto formu!

Nu nāciet, bērniņi, izstāstiet,
Ko divpadsmit mēnešus darīsiet?

Jaungada mēnesī –

_____

Meteņu mēnesī –

_____

Sērsnu mēnesī –

_____

Sulu mēnesī –

_____

Ziedu mēnesī –

_____

Siena mēnesī –

_____

Labības mēnesī –

_____

Rudens mēnesī –

_____

Veļu mēnesī –

_____

Salnas mēnesī –

_____

Ziemas mēnesī –

_____

DARBA LAPA

3. mācību diena

SVĒTKI

1. Atrisini krustvārdu mīklu! Ieraksti piemērotu vārdu!

1. Kad es saņemu dāvanu, ir svarīgi par to _____.
2. Pie dāvanas parasti pieliek _____, lai zina, kas to atnesis.
3. Kad es gatavojos kādam kaut ko dāvināt, es dāvanu ietinu košā papīrā, virsū uzlieku _____.
4. Es dāvanu parasti aptinu _____.
5. Cilvēks, ko es uzlūdzu pie sevis, ir _____.
6. Dzimšanas dienā mēs dažreiz jubilāram dodam _____.
7. Ja viesībās ir daudz garšīga ēdiena, to var saukt arī par _____.
8. Mēs varam cilvēku _____, dziedot „Daudz baltu dieniņu!”.
9. Bieži dzimšanas dienā ir izcepts _____.
10. Cits vārds, kas nozīmē to pašu, ko ciemiņš, ir _____.

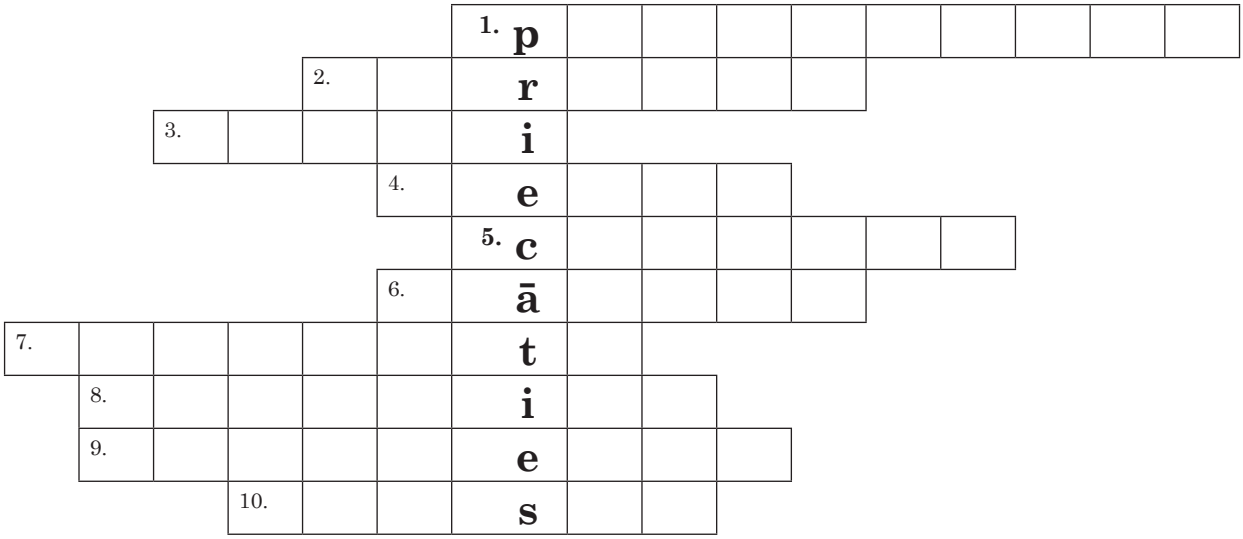

2. Pabeidz darbības vārdu!

1. Mana dzimšanas diena ir rīt, bet es to svin_____ pēc nedēļas.
2. Uz viesībām es ielū_____ visu savu klasi.
3. Kad visi būs klāt, es draugus pacienā_____ ar kliņģeri.
4. Kad eju uz viesībām, es parasti dāvin_____ kādu mūzikas disku.
5. Pagājušajā gadā es māsai uzdāvin_____ „Prāta Vētras" disku.
6. Kad draugi ies mājās, es pateik_____ viņiem par to, ka atnāca.

3. Pabeidz teikumus! Atceries, ka vārdiem jāatbild uz jautājumu *ko?*!

1. Rudenī mana ģimene svinēs _____.
2. Es ceru, ka mēs uzlūgsim ciemos _____.
3. Šodien mēs dziedājām „Daudz baltu dieniņu!" un apsveicām _____.
4. Es vēlos, lai kāds man uzdāvina _____.
5. Latviešu skolā tas, kuram ir dzimšanas diena, parasti _____ pacienā ar konfektēm.
6. Ģimenes dienā mēs saviem vecākiem pateiksimies par _____.

DARBA LAPA

4. mācību diena

LAIKAPSTĀKĻI

1. Aplūko attēlus! Lasi teikumus ar laika prognozēm! Uz līnijas pirms katra teikuma ieraksti tam atbilstošo attēlu burtus!

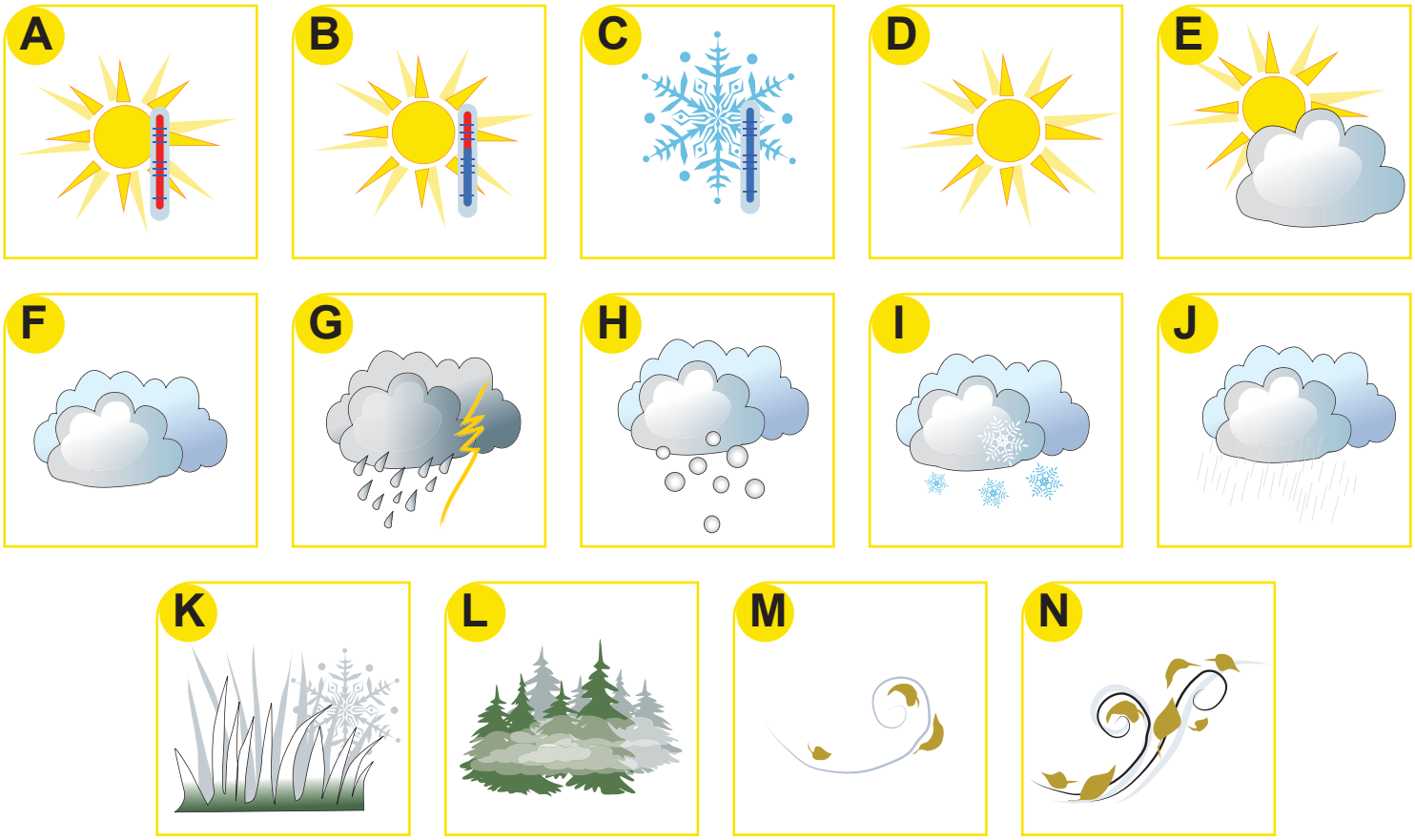

_____ 1. Šodien gaisa temperatūra būs ļoti zema, laiks būs apmācies un iespējams sniegs.

_____ 2. Rīt gaisa temperatūra būs +70°F (+21°C), debesis būs skaidras un pūtīs maigs vējš.

_____ 3. Pa dienas vidu gaiss sasils līdz +95°F (+35°C), bet pēcpusdienā varētu uznākt pērkona negaiss. Iespējama arī krusa.

_____ 4. Vakarā zemākās vietās gaidāma migla. Pa nakti temperatūra kritīsies, un rīta pusē iespējama salna.

2. Pabeidz teikumu!

1. Es valkāju lietusmēteli vai lietoju lietussargu, kad ārā _____, bet, ja tikai _____ un nav tālu jāiet, var iztikt bez tā.
2. Ja ir _____, tad ir bīstami stāvēt klajā laukā, jo var trāpīt _____.
3. Mēs mēdzam svīst, ja ārā ir _____ un _____.
4. Bērni priecājas, ja uznāk _____ un ceļus klāj dziļš sniegs, jo tad nav jāiet uz skolu.

3. Uzraksti, kāds laiks bija vakar! Uzraksti par to, kas redzams ārā: debesīs, uz zemes, apkārt! Norādi gaisa temperatūru un pastāsti, ko sajūt cilvēks!

_____

_____

_____

_____

_____

4. Uzraksti, kāds laiks ir šodien! Uzraksti par to, kas redzams ārā: debesīs, uz zemes, apkārt! Norādi gaisa temperatūru un pastāsti, ko sajūt cilvēks!

_____

_____

_____

_____

_____

KARTĪTES

1. un 2. mācību diena

VINGRINĀJUMIEM KLASĒ vai SPĒLĒM

kurināt kamīnu	tīrīt sniegu no ietves
pušķot eglīti	šķūrēt iebraucamo ceļu
cept piparkūkas	celt sniegavīru
stādīt puķes	pildīt mājasdarbus
grābt lapas	iet skolā
krāsot olas	pludmalē spēlēt bumbu
peldēt ezerā	liels ugunskurs
slidot uz sasaluša ezera ledus	makšķerēt ezerā
peldēt viļņos	krokusi, narcises, tulpes
dārzā laistīt puķes	plaukstošas lapas
pļaut zāli	skaista dāvana
mežā gulēt teltī	izrotāta eglīte
braukt uz nometni	slidena iela
svinēt Latvijas valsts svētkus	sniega kupena
svinēt Jāņus	iet ķekatās

TABULAS

1. mācību diena

Vīriešu dzimte				
VIENSKAITLIS			DAUDZSKAITLIS	
Kas?		**Kur?/ Kad?**	**Kas?**	**Kur?/ Kad?**
-s	jauns gads	jaunā gadā	skaisti Ziemsvētki	skaistos Ziemsvētkos
-is	aukstsjanvāris	aukstā janvārī	skaisti Jāņi	skaistos Jāņos
-ns	aukstsrudens	aukstā rudenī	auksti rudeņi	aukstos rudeņos

Sieviešu dzimte				
VIENSKAITLIS			DAUDZSKAITLIS	
Kas?		**Kur?/ Kad?**	**Kas?**	**Kur?/ Kad?**
-a	jauna nedēļa	jaunā nedēļā	skaistas Lieldienas	skaistās Lieldienās
-e	tāla zvaigzne	tālā zvaigznē	tālas zvaigznes	tālās zvaigznēs

TABULAS

2. mācību diena

Ko darīt?	Es		Mēs	
	šodien	rīt	šodien	rīt
celt	ceļu	celšu	ceļam	celsim
šķūrēt	šķūrēju	šķūrēšu	šķūrējam	šķūrēsim
tīrīt	tīru	tīrīšu	tīrām	tīrīsim
kurināt	kurinu	kurināšu	kurinām	kurināsim
pušķot	pušķoju	pušķošu	pušķojam	pušķosim
cept	cepu	cepšu	cepam	cepsim
stādīt	stādu	stādīšu	stādām	stādīsim
grābt	grābju	grābšu	grābjam	grābsim
krāsot	krāsoju	krāsošu	krāsojam	krāsosim
svinēt	svinu	svinēšu	svinam	svinēsim
iet	eju	iešu	ejam	iesim
peldēt	peldu	peldēšu	peldam	peldēsim
slidot	slidoju	slidošu	slidojam	slidosim
pļaut	pļauju	pļaušu	pļaujam	pļausim
braukt	braucu	braukšu	braucam	brauksim
spēlēt	spēlēju	spēlēšu	spēlējam	spēlēsim
gulēt	guļu	gulēšu	guļam	gulēsim
makšķerēt	makšķerēju	makšķerēšu	makšķerējam	makšķerēsim
pildīt	pildu	pildīšu	pildām	pildīsim

3. mācību diena

Ko darīt?	Kas?	Pagātne	Tagadne	Nākotne
svinēt	es	svinēju	svinu	svinēšu
dāvināt	es	dāvināju	dāvinu	dāvināšu
ielūgt	es	ielūdzu	ielūdzu	ielūgšu
apsveikt	es	apsveicu	apsveicu	apsveikšu
cienāt	es	cienāju	cienāju	cienāšu
pateikties	es	pateicos	pateicos	pateikšos

PĀRBAUDES DARBS

Vārds: _____ Datums: _____

1. Izvēlies un zem katra attēla pieraksti tam piemērotu vārdu! Pie dažiem attēliem var rakstīt vairākus vārdus.

V ā r d i d a r b a m: rudens, ziema, pavasaris, vasara, dzimšanas diena, Jaungads, Lieldienas, Jāņi, Ziemsvētki, novembris, marts, jūnijs, pērkona negaiss, saulains, plūdi.

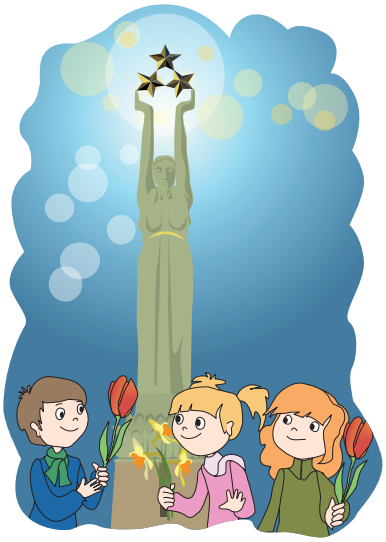

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

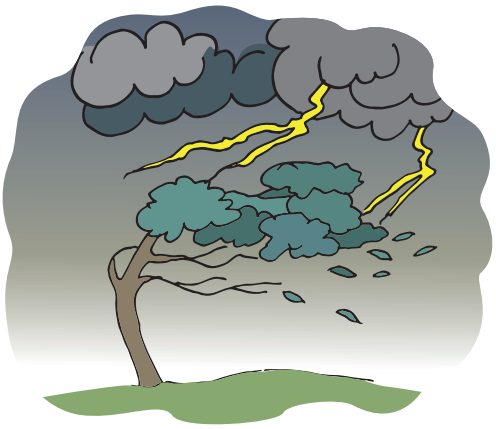

_____

_____

2. Ieraksti pareizo galotni!

1. Es vasar___ apmeklēju latviešu bērnu nometni.
2. Skola sākas ruden___.
3. Man patīk ziem____, jo tad mūsu ģimene brauc slēpot.
4. Mēs latviešu skolā satiekamies sestdien____.
5. Jūnij___ ir jauks mēnesis, jo sākas vasaras brīvdienas un mēs svinam Jāņ____.
6. Mēs Lieldien____ krāsojam olas.
7. Es savam brālim viņa nākamajā dzimšanas dienā dāvin____ jaunu bumbu.
8. Nākamajā svētdienā es svin_____ savas mammas vārdadienu.
9. Es pagājušajā nedēļā ielū____ savu klasi ciemos.
10. Es patei_____ krustmātei par dāvanu.

3. Pastāsti par attēlu! Kā tu domā, kāpēc un kur visi satikās? Kas notiek, un kas vēl notiks vai varētu notikt, kāpēc? Uzraksti vismaz piecus teikumus!